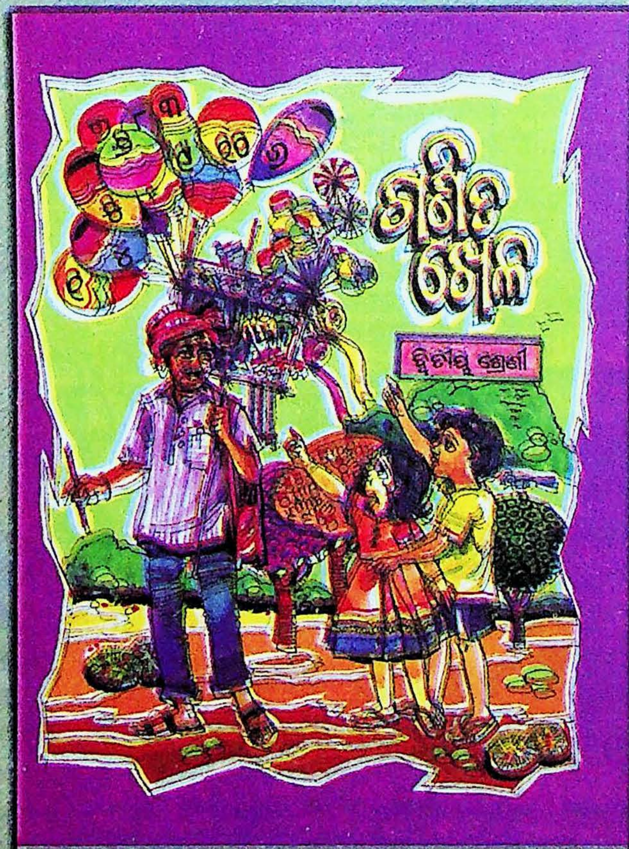
ଶିକ୍ଷକ ସାଥୀ

ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ, ଭୁବନେଶ୍ୱର

DPEP

ଜିଲା ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ
DISTRICT PRIMARY EDUCATION PROGRAMME

ଶିକ୍ଷକ ସାଥୀ

ଦ୍ୱିତୀୟ ଶ୍ରେଣୀ

(ଦ୍ୱିତୀୟ ଶ୍ରେଣୀ ପାଇଁ ଗଣିତ ପୁସ୍ତକ 'ଗଣିତ ଖେଳ' ର ଶିକ୍ଷକ ସହାୟକ ପୁସ୍ତକ)

ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ
ବିଦ୍ୟାଳୟ ଓ ଗଣଶିକ୍ଷା ବିଭାଗ
ଓଡ଼ିଶା, ଭୁବନେଶ୍ୱର

ଶିକ୍ଷକ ସାଥୀ

(ଦ୍ୱିତୀୟ ଶ୍ରେଣୀ ପାଇଁ ଗଣିତ ପୁସ୍ତକ
'ଗଣିତ ଖେଳ' ର ଶିକ୍ଷକ ସହାୟକ ପୁସ୍ତକ)

ଦ୍ୱିତୀୟ ଶ୍ରେଣୀ

ପରୀକ୍ଷାମୂଳକ ସଂସ୍କରଣ

ପ୍ରକାଶନ ସମୟ - ୨୦୦୩

ଲେଖକ ମଣ୍ଡଳୀ :

ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ
ଦ୍ୱାରା ନିଯୁକ୍ତ ଲେଖକ ମଣ୍ଡଳୀ

ପ୍ରକାଶକ :

ପ୍ରକଳ୍ପ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ,
ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ
ବିଦ୍ୟାଳୟ ଓ ଗଣଶିକ୍ଷା ବିଭାଗ, ଭୁବନେଶ୍ୱର

ମୁଦ୍ରଣ :

ସରକାରୀ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ ମୁଦ୍ରଣାଳୟ
ଭୁବନେଶ୍ୱର

ମୁଖବନ୍ଧ

ଡିପିଇପି ତରଫରୁ ଚଳିତ ବର୍ଷ ପ୍ରଥମ, ଦ୍ୱିତୀୟ ଓ ତୃତୀୟ ଶ୍ରେଣୀ ପାଇଁ ଶିକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଭିତ୍ତିକ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଛି । ପୂର୍ବ ପାଠ୍ୟ ପୁସ୍ତକ ଗୁଡ଼ିକ କେବଳ ଦକ୍ଷତା ଉପରେ ଆଧାରିତ ଥିବା ସ୍ଥଳେ ନୂତନ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ ଗୁଡ଼ିକ ଦକ୍ଷତା, କାର୍ଯ୍ୟଭିତ୍ତିକ ତଥା ସ୍ୱଶିକ୍ଷଣ ଉପରେ ଆଧାରିତ । ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀରେ ଭାଷା, ଗଣିତ ଓ ପରିବେଶ ଅଧ୍ୟୟନ ପାଇଁ ପୂର୍ବରୁ ପୃଥକ୍ ପୃଥକ୍ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ ପ୍ରଚଳିତ ଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଏହି ନୂତନ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକରେ ଉପରୋକ୍ତ, ତିନୋଟି ବିଷୟକୁ ମିଶାଇ ଏକ ସମନ୍ୱିତ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଛି । ଏହି ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକର ପ୍ରତ୍ୟେକ ବିଷୟକୁ ପାଠ କଲାପରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନେ ଭାଷା, ଗଣିତ ଓ ପରିବେଶ ସମ୍ପର୍କୀୟ ଆବଶ୍ୟକ ଦକ୍ଷତା ହାସଲ କରିବାରେ ସମର୍ଥ ହେବେ । ସେହିପରି ଦ୍ୱିତୀୟ ଶ୍ରେଣୀର ଭାଷା ଓ ପରିବେଶ ଅଧ୍ୟୟନକୁ ନେଇ ଏକ ସମନ୍ୱିତ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଥିବା ବେଳେ ଗଣିତ ପାଇଁ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପାଠ୍ୟ ପୁସ୍ତକ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଛି । ତୃତୀୟ ଶ୍ରେଣୀର ଭାଷା ଓ ଗଣିତ ପାଇଁ ପୃଥକ ପୃଥକ ପାଠ୍ୟ ପୁସ୍ତକ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଥିବାବେଳେ ସାମାଜିକ ପାଠ ଏବଂ ସାଧାରଣ ବିଜ୍ଞାନକୁ ନେଇ ଏକ ସମନ୍ୱିତ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଛି ।

ପିଲାମାନେ ସାଧାରଣତଃ ଛବି ପ୍ରିୟ । ସେମାନଙ୍କର ମାନସିକ ଅବସ୍ଥାକୁ ବିଚାର କରି ଏଥିରେ ଛବି ଉପରେ ବିଶେଷ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଛି । ଏହାକୁ ଅଧିକ ଆକର୍ଷଣୀୟ କରିବା ପାଇଁ ଏହାର ପ୍ରଚ୍ଛଦପଟକୁ ବହୁରଙ୍ଗ ବିଶିଷ୍ଟ କରାଯିବା ସଂଗେ ସଂଗେ ଭିତର ପୃଷ୍ଠାଗୁଡ଼ିକୁ ଦ୍ୱିରଙ୍ଗ କରାଯାଇଛି । କେତେକ ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ କେବଳ ଚିତ୍ର ମାଧ୍ୟମରେ ଉପସ୍ଥାପନା କରାଯାଇଥିବା ସ୍ଥଳେ ଆଉ କେତେକ ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ଗପ, ଗୀତ ଏବଂ କଥୋପକଥନ ଜରିଆରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଛି ।

ପୂର୍ବ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ ସହିତ ଅଭ୍ୟସ୍ତ ଆମର ଶିକ୍ଷକ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀମାନେ ନୂତନ ଭାବରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଏହି ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକକୁ ଶ୍ରେଣୀରେ ଉପସ୍ଥାପନା କରିବାରେ ହୁଏତ କେତେକ ଅସୁବିଧା ଅନୁଭବ କରିପାରନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କର ଅସୁବିଧା ଦୂରୀକରଣ ପାଇଁ ଏହି ପୁସ୍ତକଟିର ପରିକଳ୍ପନା ।

ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକରେ କେତେକ ତଥ୍ୟ, ସୂଚନା ଓ ଉଦାହରଣ ଆଦି ରହିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ଅନୁଭୂତ ହେଉଥିଲେ ହେଁ ଏହାର କଳେବର ବୃଦ୍ଧି ଆଶଙ୍କାରେ ସେସବୁକୁ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକରେ ରଖା ନଯାଇ ଏହି ଶିକ୍ଷକ ସହାୟକ ପୁସ୍ତକରେ ସ୍ଥାନିତ କରାଯାଇଛି । ଶିକ୍ଷକ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀମାନେ ପାଠ୍ୟ ବିଷୟବସ୍ତୁ ଉପସ୍ଥାପନା ସମୟରେ ଏହାର ଉପଯୋଗ କରି ପାରିବେ ।

କୌଣସି ଏକ ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ପଢ଼ାଇବା ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରସଙ୍ଗର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ, ଏଥିପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ସମୟ, ପ୍ରସଙ୍ଗର ଉପସ୍ଥାପନା ଶୈଳୀ ଏବଂ ପୂର୍ବ ପ୍ରସ୍ତୁତି ସମ୍ପର୍କରେ ଏଥିରେ ସମ୍ୟକ ସୂଚନା ଦିଆଯାଇଛି ।

ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନେ ଶିକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟରେ ସକ୍ରିୟ ଅଂଶ ଗ୍ରହଣ କରିବା ନିମିତ୍ତ କେତେକ ସକ୍ରିୟାତ୍ମକ କାର୍ଯ୍ୟ, ଚିତ୍ରକାର୍ଡ଼, ଶବ୍ଦକାର୍ଡ଼, ଫ୍ଲାସ୍‌କାର୍ଡ଼, ଅକ୍ଷରକାର୍ଡ଼, ଶବ୍ଦ ଖେଳ, ମାଥ୍‌ସ୍ ଓ ଟାନ୍‌ଗ୍ରାମ୍ ଆଦି ବ୍ୟବହାର କରିବାର କୌଶଳ ସଂପର୍କରେ ମଧ୍ୟ ସୂଚନା ଦିଆଯାଇଛି ।

ସବୁ ସମୟରେ ଶ୍ରେଣୀର ସମସ୍ତ ପିଲାଙ୍କୁ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଭାବରେ ଦୃଷ୍ଟି ଦେବା କଷ୍ଟକର ହୋଇଥାଏ । ତେଣୁ ସମସ୍ତ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ କିପରି ଶିକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଅଂଶ ଗ୍ରହଣ କରିପାରିବେ ସେଥିପାଇଁ ଶିକ୍ଷକ ଶ୍ରେଣୀରେ ଦଳଗଠନ କରି ସମସ୍ତଙ୍କୁ କାର୍ଯ୍ୟରେ ନିୟୋଜିତ କରିଥାନ୍ତି । ଏହି ପୁସ୍ତକଟିରେ ଅନେକ ଦଳଗତ କାର୍ଯ୍ୟ ଓ ଏହାର ପରିଚାଳନା ସମ୍ପର୍କରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଛି ।

ବିଷୟବସ୍ତୁକୁ ସରସ ଓ ସୁନ୍ଦର ଭାବରେ ଉପସ୍ଥାପନା କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରତି ବିଷୟ ନିମିତ୍ତ କି କି ଉପକରଣ ଆବଶ୍ୟକ ତାହାର ସୂଚନା ମଧ୍ୟ ଏଥିରେ ଦିଆଯାଇଛି । ଏତଦ୍ ବ୍ୟତୀତ ଆପଣମାନେ ନିଜ ପରିବେଶରୁ ବିନା ମୂଲ୍ୟ ବା ସ୍ୱଳ୍ପମୂଲ୍ୟର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକ ଉପକରଣ ସଂଗ୍ରହ କରି ବ୍ୟବହାର କରିପାରିବେ ।

ବିଷୟ ବସ୍ତୁକୁ ଭିତ୍ତି କରି କେତେକ ପ୍ରକଳ୍ପ କାର୍ଯ୍ୟର ନମୁନା ମଧ୍ୟ ଏଥିରେ ଦିଆଯାଇଛି । ଏହା ଯଥେଷ୍ଟ ବା ସର୍ବୋତ୍କୃଷ୍ଟ ବୋଲି ଭାବିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ । ଏଗୁଡ଼ିକ କରାଇବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ନିଜ ପରିବେଶକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟକରି ଏହିଭଳି ଆହୁରି ଅନେକ ପ୍ରକଳ୍ପ କାର୍ଯ୍ୟ ମଧ୍ୟ ଆପଣମାନେ କରିପାରିବେ ।

ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କର ଶିକ୍ଷଣ ଉପଲବ୍ଧି ସ୍ତରର ମୂଲ୍ୟାୟନ ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ଶିକ୍ଷା ବର୍ଷରେ କେତୋଟି ଏକକ ପରୀକ୍ଷଣ ତଥା ଷାଣ୍ମାସିକ ଓ ବାର୍ଷିକ ପରୀକ୍ଷା କରାଯିବ ସେ ସମ୍ପର୍କରେ ସୂଚନା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି । ଏଠାରେ ସ୍ପଷ୍ଟ କରି ଦିଆଯାଇପାରେ ଯେ ଏହି ସୂଚନା ଗୁଡ଼ିକ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ନୁହେଁ । ସ୍ଥାନୀୟ ପରିବେଶ ଏବଂ ପରିସ୍ଥିତିକୁ ବିଚାରକୁ ନେଇ ଏଥିରେ ଆବଶ୍ୟକ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିପାରିବେ ।

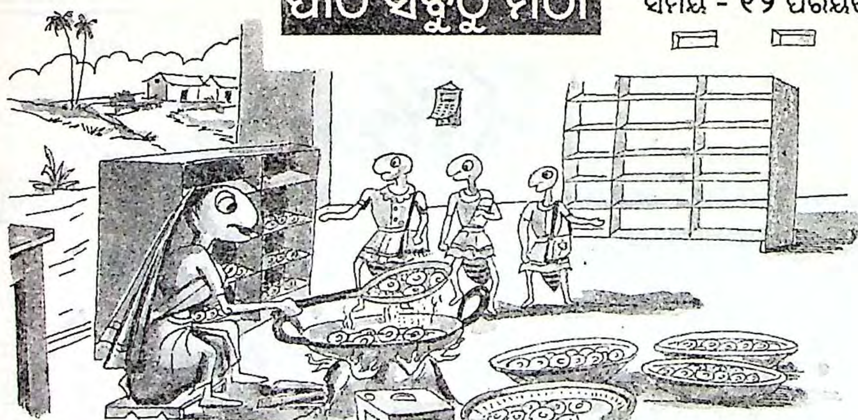
ଆଶା, ପାଠ୍ୟ ବିଷୟବସ୍ତୁକୁ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ନିକଟରେ ଯଥାର୍ଥ ଭାବରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବାରେ ଏହି ପୁସ୍ତକଟି ବିଶେଷ ସହାୟକ ହେବ । ଏହାକୁ ବ୍ୟବହାର କରି ଏଥିରେ ଥିବା ଦୋଷ ଦୁର୍ବଳତାକୁ ସୂଚାଇବା ସହ ଏହା କିପରି ଅଧିକ ଉପଯୋଗୀ ହୋଇପାରିବ ସେ ସଂପର୍କରେ ଗଠନ ମୂଳକ ପ୍ରସ୍ତାବ ମାନ ଦେବାପାଇଁ ଶିକ୍ଷକ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ଅନୁରୋଧ ।

ବିଜୟ ଅରୋରା
ପ୍ରକଳ୍ପ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ

ସୂଚୀପତ୍ର

ପାଠ ସବୁଠୁ ମିଠା

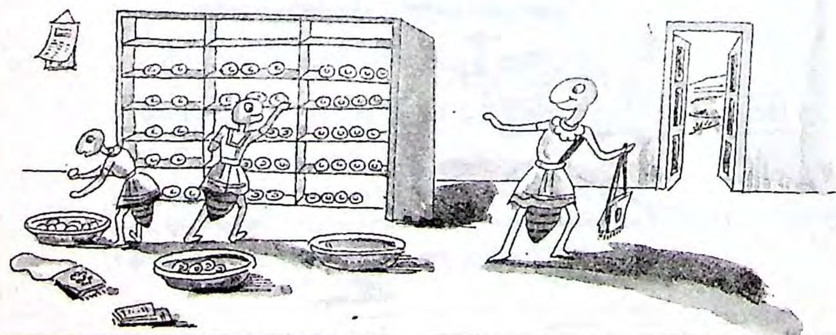
ସମୟ - ୧୨ ପିରିୟଡ୍

ତିନି ଭଉଣୀ ଘରେ ବସି ପାଠ ପଢୁ ପଢୁ ସ୍କୁଲ୍ କଥା ମନେପଡ଼ିଲା-
ସେମାନେ ତରତର ହୋଇ ବାହାରି ପଡ଼ି କହିଲେ - ''ମା' ଆମେ ସ୍କୁଲ୍‌କୁ ଯାଉଛୁ ।''
ବରା ଛାଣୁ ଛାଣୁ ମା' ପିମ୍ପୁଡ଼ି କହିଲା, ଯିବଯେ,ଜଣକେ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ମିଠା ଡାଲାର
ମିଠା ଗଣି ଦେଇ ଥାକ ଉପରେ ସଜାଇ ଦେଇ ଯାଅ ।

ଯେ ଯାହା ଉପାୟରେ ଗଣି ଚାଲିଲେ-

ସାନ ଭଉଣୀ ଦୁଇ ଦୁଇଟା ଗଣି ଥାକରେ ରଖିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲା ।
ମଝିଆଁ ଭଉଣୀ ତିନି ତିନିଟା ମିଠା ଗଣି ଥାକରେ ରଖୁଥାଏ ।
ବଡ଼ ଭଉଣୀ ଚାରି ଚାରିଟା ମିଠା ଗଣି ଶୀଘ୍ର ଥାକରେ ସଜାଇ ଦେଇ କହିଲା-
ମା' ପାଞ୍ଚ ପୁଞ୍ଜା ମିଠା ହେଲା । ମୁଁ ଆସୁଛି କହି ସ୍କୁଲ୍‌କୁ ଧାଇଁଲା ।

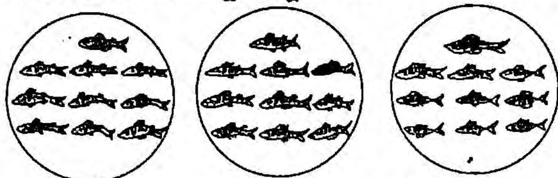

ଅଭ୍ୟାସ

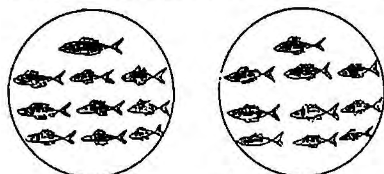
୧. ଉଦାହରଣ ଦେଖି ଅନ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକ ପୂରଣ କର ।

	୨ଟିଜୋତାରେ ଗୋଟିଏ ହଳ	୯ ହଳ
	୩ଟି ଚାବିରେ ଗୋଟିଏ ପେନ୍ଥା	☐ ପେନ୍ଥା
	୫ଟି ଫୁଲରେ ଗୋଟିଏ ତୋଡ଼ା	☐ ତୋଡ଼ା
	୫ଟି ଫଳରେ ଗୋଟିଏ ପେନ୍ଥା	☐ ପେନ୍ଥା
	୧୦ଟି ଦିଆସିଲି କାଠିରେ ୧ଟି ଦିଡ଼ା	☐ ଦିଡ଼ା
	୮ ଟି ମାଳିରେ ଗୋଟିଏ ମାଳ	☐ ଟି ମାଳ

୨. ଉଦାହରଣ ଦେଖି ଅନ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକ ପୂରଣ କର ।

୧୦ ବା ୧ଦଶ + ୧୦ ବା ୧ଦଶ + ୧୦ ବା ୧ଦଶ = ୩୦ ବା ୩ଦଶ

☐ ☐   ☐ ☐   = ☐ ବା ☐

୩.

ଏମିତି କେତେ ଥର ନେଲେ ବବି
ସବୁ ଫଳ ବୋହି ନେଇ ବଡ଼
ଝୁଡ଼ିରେ ପୂରାଇ ପାରିବ ?

୪.

୫.

କ'ଣ ଶିଖିବେ

ଦୁଇ-ଦୁଇଟି, ପାଞ୍ଚ-ପାଞ୍ଚଟି ବା ଦଶ ଦଶଟି କରି ଗଣି ଗୋଟିଏ ସେଟ୍‌ରେ ଥିବା ମୋଟ ବସ୍ତୁ ସଂଖ୍ୟା ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବେ । (ସେଟ୍‌ରେ ମୋଟ୍ ବସ୍ତୁ ସଂଖ୍ୟା ୧୦୦ରୁ ଅଧିକ ହେବ ନାହିଁ)

ସୂଚନା

- "ପାଠ ସବୁଠୁ ମିଠା" ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ୧,୨,୩,୪,୫ ଇତ୍ୟାଦି କ୍ରମରେ ନଗଣି, ଦୁଇ ଦୁଇଟା, ତିନି ତିନିଟା, ପାଞ୍ଚ-ପାଞ୍ଚଟା ଓ ଦଶ ଦଶଟା କ୍ରମରେ ଗଣାଯାଇଛି ।

ପ୍ରସ୍ତୁତି

- ପିଲାମାନଙ୍କର ଗଣନା ଦକ୍ଷତା ଜାଣିବା ପାଇଁ ଗୋଲି, ମଞ୍ଜି, କାଠି, ପତ୍ର ଇତ୍ୟାଦି ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ।

ଶିକ୍ଷକଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ

- ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଅର୍ଦ୍ଧ ବୃତ୍ତାକାର ବସାଇ ଉପଯୁକ୍ତ ଶୈଳୀରେ ଗପଟିକୁ କହନ୍ତୁ ।
- ଆବଶ୍ୟକ ସ୍ଥଳେ ଚିତ୍ର ଦେଖାନ୍ତୁ ।
- ଛୋଟ ଛୋଟ ଚିନ୍ତା ଓ ପ୍ରତ୍ୟାଶାମୂଳକ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରି ପିଲାମାନଙ୍କର ଆଗ୍ରହ ସୃଷ୍ଟି କରନ୍ତୁ ।
- ଗଳ୍ପ ଶେଷରେ ନିମ୍ନ ପ୍ରଶ୍ନ ଗୁଡ଼ିକୁ ପଚାରିବା ପାଇଁ ସୁଯୋଗ ସୃଷ୍ଟି କରାନ୍ତୁ ।
- ସାନ ଭଉଣୀ କେତୋଟି ଲେଖାଏଁ ଗଣିଲା ?
- ମଝିଆଁ ଭଉଣୀ କେତୋଟି ଲେଖାଏଁ ଗଣିଲା ?
- ବଡ଼ ଭଉଣୀ କେତୋଟି ଲେଖାଏଁ ଗଣିଲା ?
- କିଏ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ଗଣିଲା ?
- ଏହି ଆଲୋଚନା କରିବା ବେଳେ ଶିକ୍ଷକ ପୁଞ୍ଜା, ହଳ ଓ ପାଞ୍ଚଟା ର ଧାରଣାକୁ ଦୃଢ଼ୀଭୂତ କରିବା ପାଇଁ ନିମ୍ନ ଶିକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟଟିକୁ କରିବେ ।

ଆମେ ଜାଣିବା

- ଦୁଇ ଦୁଇ, ପାଞ୍ଚ ପାଞ୍ଚ ଓ ଦଶ ଦଶ କରି ଶୀଘ୍ର ଗଣାଯାଇ ପାରେ ।

ଦଳଗତ କାର୍ଯ୍ୟ

କିଏ ବେଶି ଚତୁର

- ଚାରି ଜଣରେ ଗୋଟିଏ ଦଳ କରାଯିବ ।
- ପ୍ରତି ଦଳକୁ ୨୪ଟି ଗୋଲି ଦିଆଯିବ । ତାକୁ ସେମାନେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରରେ ସଜାଇବେ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରକାରର ସଜ୍ଜୀକରଣକୁ ଲେଖି ରଖିବେ ।
- ଯେଉଁ ଦଳ ସବୁଠାରୁ ବେଶୀ ପ୍ରକାରର ସଜାଇ ପାରିବ ସେହି ଦଳ ବେଶୀ ଚତୁର ବୋଲି ପ୍ରମାଣିତ ହେବ ।
- ପିଲାମାନେ ଦୁଇ-ଦୁଇ, ଚାରି-ଚାରି ଇତ୍ୟାଦ ଯେତେ ପ୍ରକାର ପାର୍ଯ୍ୟାୟକ୍ରମେ ସଜା ଯାଇ ପାରିବ ସଜାଇବାର ସୁଯୋଗ ଦିଆଯିବ ।

କହ ଭାଇ କେତେ

- ପିଲାମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଥମେ ଗୋଲି କରି ଠିଆ କରାଯିବ ।
- ଜଣେ ନେତା ହୋଇ ମଝିରେ ଠିଆ ହୋଇ କହିବେ । "କୁହ ଭାଇ କେତେ ?"
- ପିଲାମାନେ କହିବେ "ଭାଇ କହିବେ କେତେ" ଓ ଗୋଲେଇରେ ରହି ଚାଲିବେ,
- ଭାଇ ବା ଶିକ୍ଷକ ପିଲା ସଂଖ୍ୟାକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ୨/୩/୫/୧୦ ଇତ୍ୟାଦି କହିବେ ।

- ପ୍ରତି ୪ଜଣ ପିଲାରେ ଗୋଟିଏ ଲେଖାଏଁ ଦଳ କରିବେ
- ପ୍ରତି ଦଳକୁ ୨୦ଟି ଲେଖାଏଁ ଗୋଲି ଦେବେ ।
- ସେମାନେ ପର୍ଯ୍ୟାୟକ୍ରମେ ସେହି ଗୋଲିକୁ ଦୁଇ -ଦୁଇଟା, ପାଞ୍ଚ ପାଞ୍ଚଟା ଓ ଦଶ ଦଶଟି ଗଣି ରଖିବେ ।
- ଯେଉଁ ଦଳ ଠିକ୍ ଭାବରେ ଓ ଶୀଘ୍ର ଗଣି ରଖିବ ସେ ଦଳ ବିଜୟୀ ହେବ ।
- ପାଠ୍ୟ ପୁସ୍ତକ ପ୍ରଦତ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାବଳୀରେ ଥିବା ପ୍ରଶ୍ନ ଗୁଡ଼ିକୁ ପିଲାମାନେ ପାଠ୍ୟ ପୁସ୍ତକରେ ସମାଧାନ କରିବେ ।
- କାର୍ଯ୍ୟାବଳୀ ଗୁଡ଼ିକ ସମାଧାନପରେ ତନଖି କରିବେ ।
- ଅଗ୍ରଗତି କରିନଥିବା ପିଲାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରତିକାରମୂଳକ ଶିକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବେ ।

୨୪ ଜଣ

୩	୩	୩
୩	ରାଜା	୩
୩	୩	୩

୪	୧	୪
୧	ରାଜା	୧
୪	୧	୪

୨୦ଜଣ

ଉପକରଣ

- ଆବଶ୍ୟକ ପରିମାଣର ଗୋଲି

- ଆବଶ୍ୟକ ସ୍ଥଳେ ପିଲା ସଂଖ୍ୟା କମ୍ କରି ଯେଉଁ ସଂଖ୍ୟା ଦ୍ୱାରା ଠିକ୍ ସଂଖ୍ୟକ ଦଳ ହୋଇ ପାରୁଥିବ କହିବେ ।
- ଶିକ୍ଷକ/ ଭାଇ ଯେଉଁ ସଂଖ୍ୟାଟି କହିବେ ପିଲାମାନେ ସେତିକି ଜଣ ଲେଖାଏଁ ଧରାଧରି ହୋଇ ଠିଆହେବେ ।
- ପିଲାମାନେ ପ୍ରତିଥର କେତେ ଜଣ ଥିଲେ ଓ କେତେ ଦଳ ହୋଇ ଥିଲେ ଲେଖିବେ ।
- ଶିକ୍ଷକ ସେହି ସମ୍ପର୍କରେ ଆଲୋଚନା କରିବେ ।

ମନେ ମନେ ହିସାବ କରି କୁହ

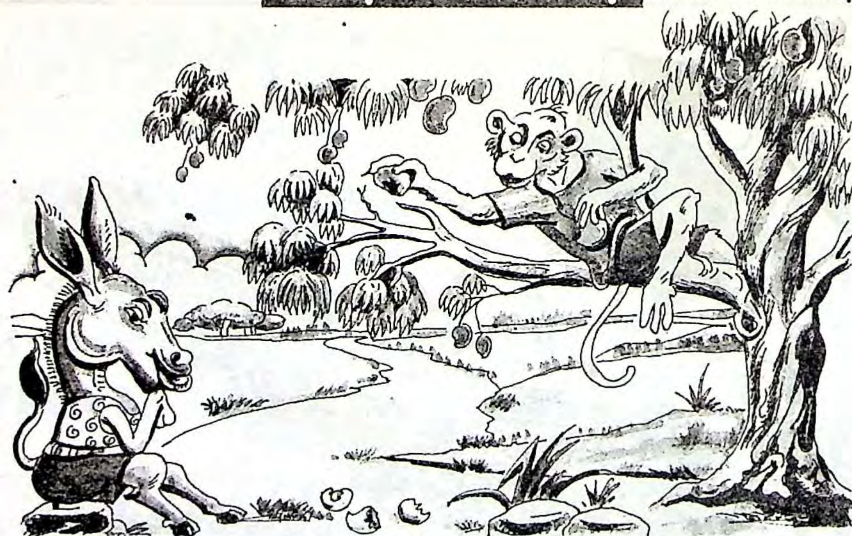
- ୧୦ଟି ମଞ୍ଜିକୁ ଦୁଇ-ଦୁଇଟି କରି ଗୋଟିଏ ଲେଖାଏଁ ପୁଡ଼ିଆ କଲେ କେତେ ପୁଡ଼ିଆ ହେବ ?
- ୨୫ଟି ମଞ୍ଜିକୁ ପାଞ୍ଚ-ପାଞ୍ଚଟି କରି ପୁଡ଼ିଆ କଲେ କେତେ ପୁଡ଼ିଆ ହେବ ?

ରାଜା ଓ ସୈନିକ

- ଜଣେ ରାଜାଙ୍କୁ ଶୋଇବା ବେଳେ ୨୪ ଜଣ ସୈନିକ ପହରା ଦେଉଥିଲେ । ମଝିରେ ମଝିରେ ରାଜା ଦେଖୁଥିଲେ, ପ୍ରତିଧାଡ଼ିରେ ୬ ଜଣ ଲେଖାଏଁ ଜଗି ରହୁଛନ୍ତି କି ନାହିଁ ।
(ଜଣେ ପିଲା ରାଜା ହୋଇ ମଝିରେ ରହିବେ । ୨୪ ଜଣ ପିଲାକୁ ଶିକ୍ଷକ, ଧାଡ଼ିରେ ୬ ଜଣ ଲେଖାଏଁ ରଖି ସଜାଇବେ ।) ଦିନେ ରାତିରେ ସେନାପତିଙ୍କୁ ଆବଶ୍ୟକ ପଡ଼ିବାରୁ ଚାରିଜଣ ସୈନିକଙ୍କୁ ଅନ୍ୟ କାମରେ ପଠାଇଦେଲେ । ସେ ବୁଦ୍ଧି ଖଟେଇ ଅବଶିଷ୍ଟ ୨୦ ଜଣଙ୍କୁ ଏମିତି ସଜେଇ ଦେଲେ, ଯେମିତିକି ପ୍ରତି ଧାଡ଼ିରେ ୬ ଜଣ ରହିବେ । ରାଜା ରାତିରେ ଉଠି ଗଣିଲେ କିନ୍ତୁ ପ୍ରତି ଧାଡ଼ିରେ ୬ ଜଣ ଥିବାରୁ ଜାଣି ପାରିଲେ ନାହିଁ । ଯଦି ଦୁଇ ଜଣ ସୈନିକ ଅନୁପସ୍ଥିତ ରହିବେ । ତୁମେ ସେନାପତି ହେଲେ କିପରି ସଜେଇ ପାରିବ ?

ମାଙ୍କଡ଼ ହେଲା ଘୋଡ଼ା

ସମୟ - ୮ ପିରିୟଡ୍

ଆମ୍ବ ତୋଟାରେ ପହଞ୍ଚି ମାଙ୍କଡ଼ ଖପ୍‌କରି ଗଛକୁ ଚଢ଼ି କହିଲା-

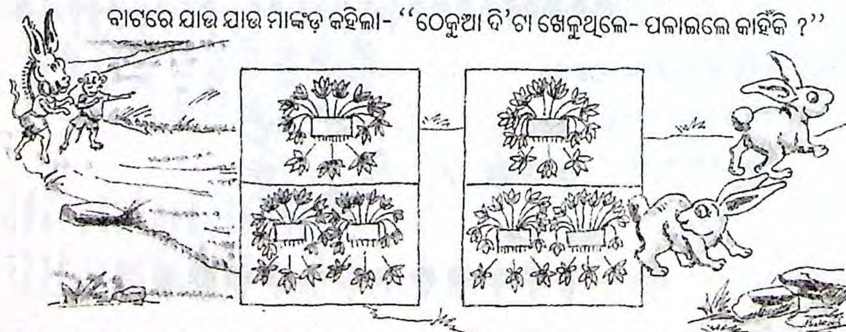
''ଗଧ ଭାଇ, ଗଧଭାଇ ଗଛରେ ଚଢ଼ି ଆମ୍ବ ଖାଅ ।''

ଗଧ କହିଲା-''ହଉ ଭାଇ, ତୁ ଆମ୍ବ ଖା'; ମୁଁ ତଳେ ବସିଛି ।''

ମାଙ୍କଡ଼ ଗଛ ଉପରୁ ଖଣ୍ଡିଆ ଆମ୍ବ ପକାଇ କହିଲା- ''ତୁ ତ ଗଛରେ ଚଢ଼ି ପାରିବୁନି- ଆମ୍ବ ପକାଉଛି- ଖା ।''

ଗଧ ଅଇଁଠା ଆମ୍ବ ଦେଖି କହିଲା- ''ହଉ, ମୋ ଆମ୍ବ ଖିଆ ହୋଇଗଲା । ଆସ ଯିବା ।''

ବାଟରେ ଯାଉ ଯାଉ ମାଙ୍କଡ଼ କହିଲା- ''ଠେକୁଆ ଦି'ଟା ଖେଳୁଥିଲେ- ପଳାଇଲେ କାହିଁକି ?''

ଗଧ କହିଲା-''ଚାଲ ସେମାନେ କ'ଣ କିପରି ଖେଳୁଥିଲେ ଦେଖିବା ।''

ଖେଳ ହେଉଥିବା ଜାଗାରେ ପହଞ୍ଚି ମାଙ୍କଡ଼ କହିଲା, '' ଏଇ କେଇଟା ଫୁଲ ତୋଡ଼ା କରି ଖେଳୁଥିଲେ ତ ଆଉ କେଉଁ ନୂଆ କଥା ଯେ ।''

ଗଧ କହିଲା- ''ତୋ ମନକୁ ତ କିଛି ପାଏନି ।

ସେମାନେ ଯେତିକି ଫୁଲ ଘରମାନଙ୍କରେ ରଖି ଖେଳୁଥିଲେ, ତୁ ଗଣି ପାରିବୁ ?''

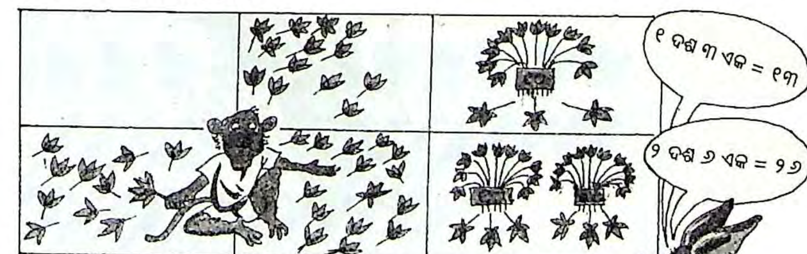
ମାଙ୍କଡ଼ କହିଲା- ''ପାରିବି; ତୋ ଠାରୁ ଆଗ ଗଣିଦେଇ ପାରିବି ।''

ଗଧ କହିଲା-''ହଉ ଗଣା ହେଉ- କିନ୍ତୁ ମନେ ରଖ-

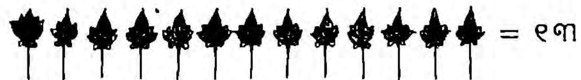
ଯିଏ ଗଣିବାରେ ହାରିବ, ସେ ଘୋଡ଼ା ହେବ;

ଯିଏ ଜିତିବ ସେ ତା' ପିଠି ଉପରେ ବସିବ ।''

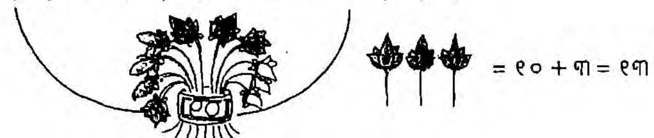
ଗଣା ଚାଲିଲା...............

= ୧୩

= ୧୦ + ୩ = ୧୩

୧ ଦଶ + ୩ ଏକ = ୧୦ + ୩ = ୧୩

= ୨୬

= ୨୦ + ୬ = ୨୬

୨ ଦଶ

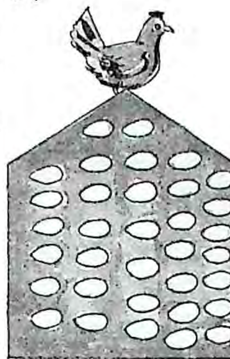
୨ ଦଶ ୬ ଏକ = ୨୦ + ୬ = ୨୬

ଅଭ୍ୟାସ

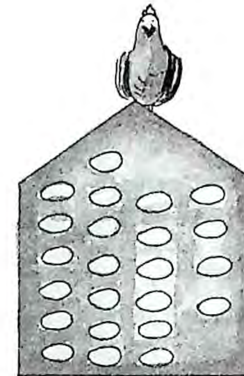
୧. ହାତୀ ଏହା ପରେ କେତେ ଲେଖିବ ?

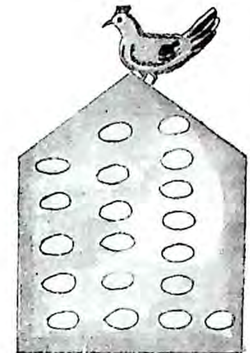
୨.

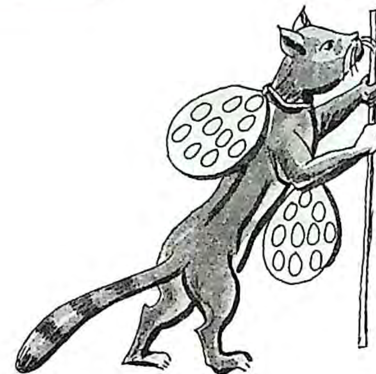
ଦଶ	ଏକ

ଦଶ	ଏକ

ଦଶ	ଏକ

କେଉଁ ଘରେ ବିଲେଇ ପଶିଲେ, ବେଶି
୧୦ ଟିକିଆ ଅଣ୍ଡା ପୁଡ଼ିଆ କରି ପାରିବ ?

୩. ଉଦାହରଣ

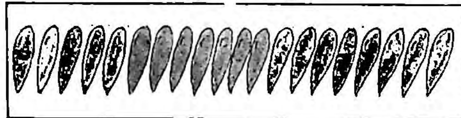

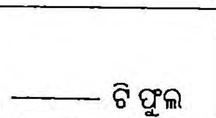
୧୦ଟି ପାଖୁଡ଼ାରେ ଗୋଟିଏ ଫୁଲ

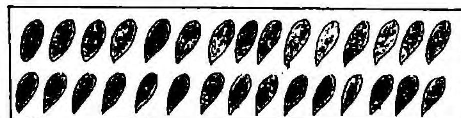
୧ଟି ଫୁଲ

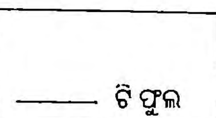
ଉଦାହରଣ ଦେଖି ଶୂନ୍ୟସ୍ଥାନ ପୂରଣ କର :-

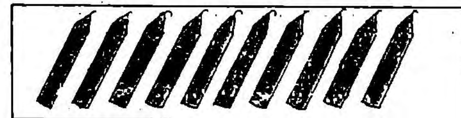

_______ ଟି ଫୁଲ

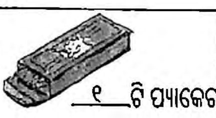

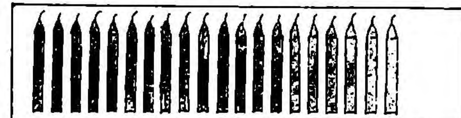
_______ ଟି ଫୁଲ

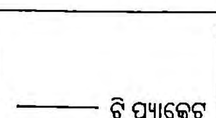

୧୦ଟି ମହମବତିରେ ଗୋଟିଏ ପ୍ୟାକେଟ

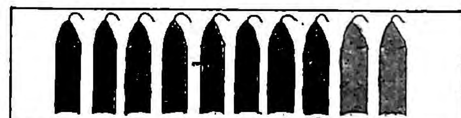

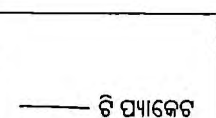
୧ ଟି ପ୍ୟାକେଟ

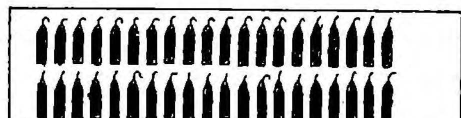

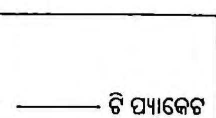
_______ ଟି ପ୍ୟାକେଟ

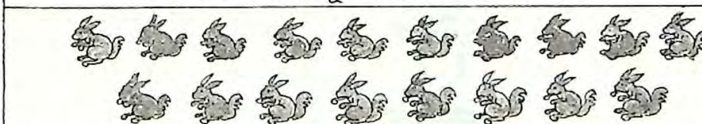
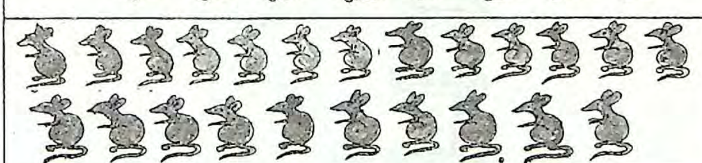
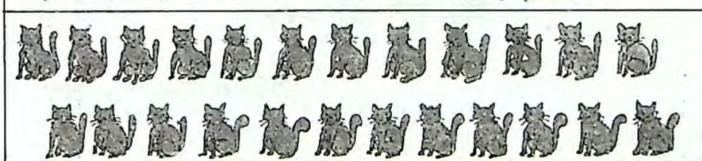
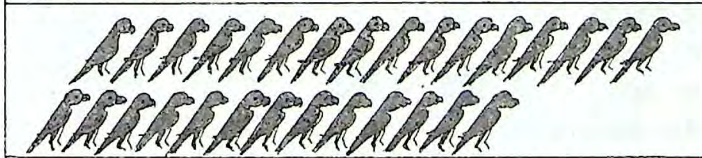
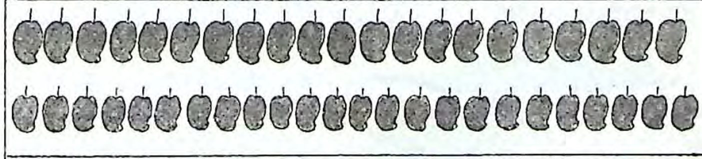
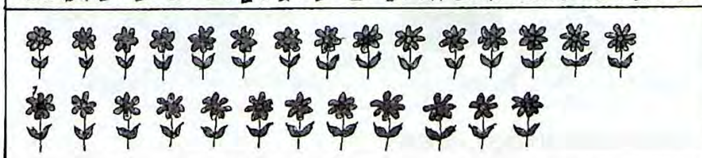
_______ ଟି ପ୍ୟାକେଟ

_______ ଟି ପ୍ୟାକେଟ

୪.

ଉଦାହରଣ ଦେଖି ପୂରଣ କର ।	ଦଶ	ଏକ
	୧	୮
		
		
		
		
		
		

୫. ଚିତ୍ର ମିଳାଇ କୋଠରି ପୂରଣ କର ।

ଛାଣିବା ପୂର୍ବରୁ ସଂଖ୍ୟା	ଛାଣିବା ପରେ ଦଶ	ଏକ
୩୨	୩	୨

ଗଣିତର ମଜା

ସମୟ - ୬ ପିରିୟଡ୍

ଭଉଣୀ-"ଗିଙ୍କୁ ପରୀକ୍ଷାରେ କେତେ ନମ୍ବର ପାଇଛୁ ?"

ଭାଇ- "ହଉ ମୁଁ ଡାକୁଛି ଲେଖ ।"

"ଗଣିତ- ୭୨

ସାହିତ୍ୟ- ୬୫

ପରିବେଶ-୪୦

ଚିତ୍ରାଙ୍କନ- ୧୮"

ଭାଇ-"ମୁଁ ନମ୍ବର ଡାକୁଛି ତୁ ବସି ଚିତ୍ର କରୁଛୁ ?"

ଭଉଣୀ-"ନାଇଁରେ ତୋ ନମ୍ବର ଲେଖିଛି । ଏଇ ଦେଖୁନୁ- କହୁଛି ।"

"ଗଣିତ- ୭୨

ସାହିତ୍ୟ- ୬୫

ପରିବେଶ-୪୦

ଚିତ୍ରାଙ୍କନ- ୧୮"

ଭାଇ -"ତା ମାନେ ତୁ କହୁଛୁ-"

୭୨=

୧୮=

୪୦=

୬୫=

ଅଭ୍ୟାସ

୧. ଉଦାହରଣ ଦେଖି ପୂରଣ କର ।

ଦ	ଏ
୩	୪

୨. ଖାଲି ଘର ପୂରଣ କର

ଯେପରି - ୩ ଦଶ ୨ ଏକ =

୪ ଦଶ ୬ ଏକ = ☐

୫ ଦଶ ୮ ଏକ = ☐

୭ ଦଶ ୨ ଏକ = ☐

୮ ଦଶ ୨ ଏକ = ☐

୩.

ଯେପରି - ୬୩ = ☐ ଦଶ ☐ ଏକ

୪୭ = ୪ ଦଶ ☐ ଏକ

୩୨ = ☐ ଦଶ ☐ ଏକ

୫୦ = ☐ ଦଶ ☐ ଏକ

୪.

ଯେପରି - ୪୨ = ☐ ଦଶ ☐ ଏକ

୭୫ = ☐ ଦଶ ☐ ଏକ

୭୦ = ☐ ଦଶ ☐ ଏକ

୬୩ = ☐ ଦଶ ☐ ଏକ

୬୦ = ☐ ଦଶ ☐ ଏକ

୭୬ = ☐ ଦଶ ☐ ଏକ

୫. ଉଦାହରଣ ଦେଖି ପୂରଣ କର ।

୩୪ = ୩ ୪

୮୫ = ☐

୬୩ = ☐

୯୭ = ☐

୬ . ଦଶକ ଘରେ ଥିବା ଅଙ୍କକୁ '△' ମଧ୍ୟରେ ରଖ ।

୨ ୮	୬ ୦
୨ ୩	୪ ୩
୫ ୭	୭ ୯
୪ ୧	୯ ୨

୭ . ଏକକ ସ୍ଥାନରେ ଥିବା ଅଙ୍କଗୁଡ଼ିକୁ ◯ ମଧ୍ୟରେ ରଖ ।

୨ ୮	୬ ୦
୨ ୩	୪ ୩
୫ ୭	୭ ୯
୪ ୧	୯ ୨

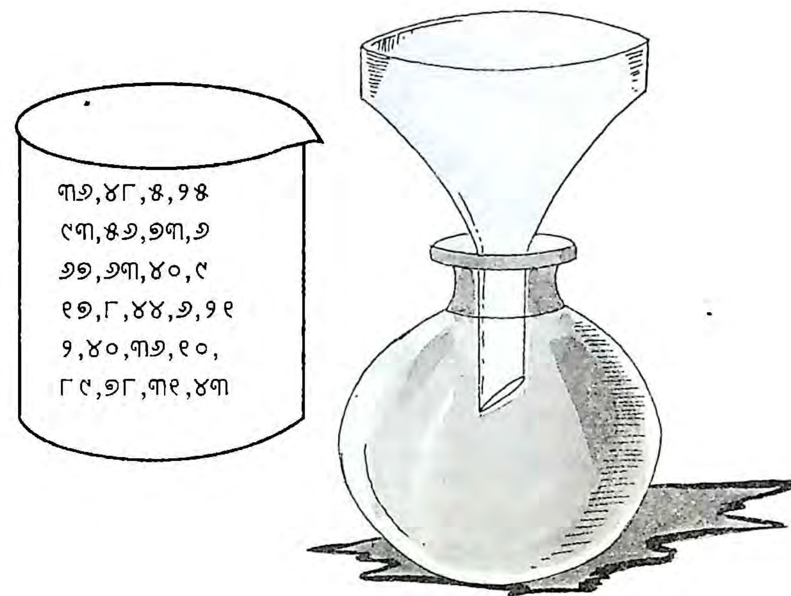
୮ . ଦଶକ ସ୍ଥାନର ଅଙ୍କକୁ □ ରେ ଓ ଏକକ ସ୍ଥାନର ଅଙ୍କକୁ △ ମଧ୍ୟରେ ରଖ ।

ସଂଖ୍ୟା	ଦଶକ	ଏକକ
୨୫	୨	୫
୩୦		
୬		
୪୪		
୧୭		

୯ . ଖାଲିସ୍ଥାନ ପୂରଣ କର ।

ଦଶକ	ଏକକ	ସଂଖ୍ୟା
୪	୨	୪୨
୫	୦	୫୦
୧	୦	
୭	୬	
୮	୨	
୯	୯	

୧୦. ବଡ଼ ପାତ୍ରରେ ଥିବା ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ ଦୁଇଟି ଅଙ୍କରେ ଗଢ଼ା ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକ କାହାଲୀ ମଧ୍ୟରେ ଓ ଗୋଟିଏ ଅଙ୍କରେ ଗଢ଼ା ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ ତଳ ପାତ୍ରରେ ଲେଖ ।

କ'ଣ ଶିଖିବେ

- ଦୁଇ ଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟାର ସ୍ଥାନୀୟମାନ ବୁଝିବେ ।
- ୨୧ ରୁ ୯୯ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସଂଖ୍ୟାକୁ ଦଶକ ଓ ଏକକରେ ବିସ୍ତାରିତଭାବେ ପ୍ରକାଶ କରିବେ ଏବଂ ସେହି ବିସ୍ତାରିତ ଆକାରକୁ ଦୁଇ ଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟାଭାବେ ପ୍ରକାଶ କରିବେ ଓ ସେହି ଦୁଇ ଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟାର ସ୍ଥାନୀୟମାନ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବେ ।

ସୂଚନା

- 'ମାଙ୍କଡ଼ ହେଲା ଘୋଡ଼ା' ଗପରେ ସ୍ଥାନୀୟ ମାନ ବିଷୟରେ ଧାରଣା ଦିଆଯାଇଅଛି ।
- ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟାକୁ କେତୋଟି (୧୦) ଦଶ ଓ କେତୋଟି ଏକରେ ପ୍ରକାଶ କରାଯାଇ ପାରିବ; ତାହା ଦିଆଯାଇଛି ।

ପ୍ରସ୍ତୁତି

କୁହ ଭାଇ କେତେ ?

ଶିକ୍ଷକ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଗୋଲକରି ଠିଆ କରାନ୍ତୁ । ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଶିକ୍ଷକ ସୂଚନା ଦେବେ- ମୁଁ ଯେତେବେଳେ କହିବି କୁହ ଭାଇ କେତେ ? ତୁମେମାନେ କହିବ 'ଭାଇ କହିବେ ଯେତେ' । ଶିକ୍ଷକ ଗୋଟିଏ ଫୁଲର ନାମ କହିବେ । ସେହି ନାମରେ ଥିବା ଅକ୍ଷର ଅନୁସାରେ ପିଲା ଦଳ ହୋଇ ଠିଆ ହେବେ । ଯେଉଁ ପିଲା ଦଳରେ ଠିଆ ହୋଇ ନଥିବ ସେ ଖେଳ ପରିଚାଳନା କରିବ । (ଖେଳ ବେଳେ ପିଲାମାନେ ଗୋଲାକାର ଭାବରେ ଠିଆ ହୋଇ ବୁଲୁଥିବେ)

- ସ୍ଥାନୀୟମାନ ଉପରେ ଆଧାରିତ ବିଭିନ୍ନ ଚିତ୍ର, ଖେଳ, ପ୍ରହେଳିକା ବିଷୟରେ ଅଧିକ ଧାରଣା ନେଇ ଶ୍ରେଣୀ ଗୃହକୁ ଆସନ୍ତୁ ।
- ଶିକ୍ଷକ ମଝିରେ ଗୋଲି, ଫୁଲ, କାଠିବିଡ଼ା ଓ ମଞ୍ଜି ପ୍ରଭୃତି ସଂଗ୍ରହ କରି ଆଣନ୍ତୁ ।

ଆମେ ଜାଣିବା

- ଯେଉଁ ଗୋଲି ଏକ ଘରେ ଅଛି, ସେହି ଗୋଲି ଏକ ଏକକକୁ ବୁଝାଉଥିବାବେଳେ, ପୁଣି ସେହିଗୋଲି ଦଶ ଘରେ ରହିଲେ ଏକ ଦଶକକୁ ବୁଝାଏ ।
- ଗୋଟିଏ ଅଙ୍କ ଯେଉଁ ସ୍ଥାନରେ (ଏକକ/ ଦଶକ) ରହେ, ସେହି ସ୍ଥାନ ଅନୁସାରେ ତା'ର ମାନ ବଦଳିଯାଏ ।
- ସଂଖ୍ୟାରେ ବ୍ୟବହୃତ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅଙ୍କର ସ୍ଥାନୀୟମାନ ଓ ସାଧାରଣମାନ ଅଲଗା ଅଟେ । ଯଥା- ୩୫ରେ ୩ର ସ୍ଥାନୀୟମାନ - ୩୦, ସାଧାରଣ ମାନ-୩

ଲୁଡୁ ଖେଳ

ପିଲାଙ୍କୁ ଗୋଲ୍ କରି ବସାଇ (୪ଜଣିଆଁ ଦଳରେ) ପ୍ରତି ଦଳପାଇଁ ଗୋଟିଏ "ସଂଖ୍ୟା ଡାଇସ୍ ଓ ୧୦ଟିକିଆ ଗୋଲି ପ୍ୟାକେଟ୍ ଦିଆଯିବ । (୫ ପ୍ୟାକେଟ୍) ୧୦ ଟିକିଆ ଗୋଲି ପ୍ୟାକେଟ୍ ସହିତ ୫୦ଟି ଲେଖାଏଁ ଗୋଟିକିଆ ଗୋଲି ଦିଆଯିବ ।

ଡାଇସଟିକୁ ଦଳର ପ୍ରତି ପିଲା ପକାଇବେ । ଯେଉଁ ପିଲା ଡାଇସ୍ ପକାଇବ, ସେ ଡାଇସ୍‌ରେ ଦେଖାଯାଉଥିବା ସଂଖ୍ୟା ପରିମାଣର ଗୋଲି ପାଇବ । ୧୦ଟି ଗୋଟିକିଆ ଗୋଲି ସଂଗ୍ରହ କରିବା ପରେ ତା' ବଦଳରେ ତା'କୁ ଗୋଟିଏ ୧୦ଟିଆ ପ୍ୟାକେଟ୍ ମିଳିବ । ଏହିପରି ଖେଳ ଚାଲିବ । ଖେଳ ଶେଷରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦଳର ହିସାବ ଦିଆଯାଇ କେଉଁ ଦଳ[illegible]ଏ ଜିତିଲା ଘୋଷଣା କରାଯିବ ।

ଶିକ୍ଷକଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ

- ପିଲାଙ୍କୁ ଅର୍ଦ୍ଧ ବୃତ୍ତାକାରରେ ବସାଇ ଶିକ୍ଷକ 'ମାଙ୍କଡ଼ ହେଲା ଘୋଡ଼ା' ଗପଟିକୁ ଉପସ୍ଥାପନ କରନ୍ତୁ । ମଝିରେ ମଝିରେ କଥୋପକଥନ ସମ୍ପର୍କୀୟ ଛୋଟ ଛୋଟ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରୁଥିବେ । କଥନ ଶେଷହେବା ପରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ପ୍ରଶ୍ନ ଗୁଡ଼ିକ ପଚାରନ୍ତୁ ।
- ମାଙ୍କଡ଼ କିପରି ଫୁଲଗୁଡ଼ିକ ଗଣିଲା ?
- ଗଧ ଫୁଲ ଗୁଡ଼ିକ କିଭଳି ଗଣିଲା ?

  ପାଠ୍ୟ ପୁସ୍ତକରେ ଦିଆଯାଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟାବଳୀର ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକ ପିଲାମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସମାଧାନ କରାଇ, ସେଗୁଡ଼ିକ ତନଖି କରିବେ । ଅଗ୍ରଗତି କମ୍ ହୋଇଥିବା ପିଲାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରତିକାର ମୂଳକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଗ୍ରହଣ କରିବେ ।
- 'ଗଣିତର ମଜା'ରେ ଦଶକ ଓ ଏକକ ଘରର ଧାରଣା ପାଇବା ପାଇଁ ''ଆବାକସ୍''ର ସାହାଯ୍ୟ ଦିଆଯାଇଅଛି ।
- ସଂଖ୍ୟାକୁ ଆବାକସ୍‌ରେ ପ୍ରକାଶ କରାଯାଇଛି ।
- ରିଙ୍କୁ ଗଣିତର ୭୨ ନମ୍ବର ପାଇଛି । ଅପା ତା'କୁ 'ଆବାକସ୍' ମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରକାଶ କରିବା ପାଇଁ ଦଶକ ଘରେ ୭ଟି ଗୋଲି ଓ ଏକକ ଘରେ ୨ଟି ଗୋଲି ରଖିଛି ।
- ଏଣୁ ଏଠାରେ ଆବାକସ୍‌ରେ ପ୍ରକାଶ କରିବାପାଇଁ ଏକକ ଘର ଅଙ୍କ ୨କୁ ୨ଟି ଗୋଲିରେ ଓ ଦଶକ ଘରର ଅଙ୍କ ୭କୁ ୭ଟି ଗୋଲିରେ ଦେଖାଇ ଦିଆଯାଇଛି । ଆବାକସ୍ ସାହାଯ୍ୟରେ ସଂଖ୍ୟାର ସ୍ଥାନୀୟମାନ ଧାରଣା ଦୃଢ଼ୀକରଣ ପାଇଁ ନିମ୍ନ ଶିକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟଟି କରାଯିବ ।
- ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଦୁଇ ଦଳରେ ଭାଗ କରାଯିବ ।
- ଆବାକସ୍ ପଟା, ଆବାକସ୍‌ରେ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ପରିମାଣ ଗୋଲି ଓ ସଂଖ୍ୟା କାର୍ଡ଼ ମଝିରେ ରଖାଯିବ ।
- ପ୍ରଥମେ ପିଲାମାନଙ୍କୁ କେତୋଟି ଦଳରେ ଭାଗ କରିବାକୁ ହେବ । (ପ୍ରତି ଦଳରେ ଅନ୍ତତଃ ୫ଜଣ ରହନ୍ତୁ) ପ୍ରତି ଦଳକୁ ବାହାରକୁ ପଠାଇ ୬୫ଟି ଲେଖାଏଁ ଯେ କୌଣସି ପତ୍ର ଆଣିବାକୁ କୁହାଯିବ । ତା'ପରେ ପ୍ରତିଦଳ ସେହି ୬୫ଟି ପତ୍ରକୁ ୧୫ଟି, ୧୭ଟି, ୧୬ଟି, ୨୧ଟି ଓ ୨୩ଟି ଲେଖାଏଁ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ବିଡ଼ାରେ ବାନ୍ଧିବାକୁ କୁହାଯିବ ।

  ଏହାପରେ ପ୍ରତି ଦଳ ବାନ୍ଧିଥିବା ପ୍ରତ୍ୟେକ ବିଡ଼ାକୁ ଫିଟାଇ ୧୦ଟିକିଆ ବିଡ଼ା ୧୫ଟିକିଆ ପତ୍ର ବିଡ଼ାରୁ ଗୋଟିଏ ୧୦ଟିକିଆ ବିଡ଼ା ଓ ୫ଟି ଗୋଟିକିଆ ପତ୍ର ମିଳିବ । ଏହିପରି ପ୍ରତ୍ୟେକ ବିଡ଼ାକୁ ୧୦ଟିକିଆ ବିଡ଼ା ଓ ଗୋଟିକିଆରେ ପରିଣତ କରାଯିବ । ମୋଟରେ କେତୋଟି ୧୦ଟିକିଆ ବିଡ଼ା ଓ କେତୋଟି ଗୋଟିକିଆ ପତ୍ର ହେଲା ତା'କୁ ଅଲଗା କରି ରଖିବା ପରେ, ପୁଣି ଗୋଟିକିଆ ପତ୍ର ଗୁଡ଼ିକୁ ୧୦ଟିକିଆ ବିଡ଼ାରେ ଓ ଗୋଟିକିଆରେ ପରିଣତ କରି ମୋଟ ୧୦ଟିକିଆ ବିଡ଼ା ସଂଖ୍ୟା ଓ ଗୋଟିକିଆ ପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା ଲେଖିବାକୁ ହେବ । (ଏହି କାର୍ଯ୍ୟ ପତ୍ର ବ୍ୟତୀତ ଭିନ୍ନ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବସ୍ତୁ ସାହାଯ୍ୟରେ କରାଯାଇ ପାରିବ ।)
- ୨୪,୨୫,୪୨,୪୯ ଆଦି ସଂଖ୍ୟା ଗୁଡ଼ିକର ଦଶକ ସ୍ଥାନରେ ଗୋଲ ବୁଲାଇ ଦଶକ ଘର ସଂଖ୍ୟା ଚିହ୍ନାଇବେ ।
- ପିଲାମାନେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଦଳରେ ଗୋଲ୍ ହୋଇ ବସିବେ । ଦଳ ମଝିରେ ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ଗୋଲେଇ ଓ ତା' ମଧ୍ୟରେ ଗୋଟିଏ ଛୋଟ ଗୋଲେଇ କରାଯିବ । ଦଶଟି ଛୋଟ ଗୋଡ଼ିକୁ ଦଳର ପ୍ରତ୍ୟେକ ପିଲା ଜଣ ଜଣ କରି ମଝି ଛୋଟ ଗୋଲେଇ ମଧ୍ୟରେ ପକାଇବେ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ପିଲା ପକାଇବା ବେଳେ ମଝି ଛୋଟ ଗୋଲେଇରେ ରହୁଥିବା ଗୋଡ଼ିକୁ ଦଶକ ସ୍ଥାନୀୟ ଓ ବଡ଼ ଗୋଲେଇ ମଧ୍ୟରେ ରହୁଥିବା ଗୋଡ଼ିକୁ ଏକକ ସ୍ଥାନୀୟ ଅଙ୍କ ଭାବେ ନିଜ ଖାତାରେ ଲେଖି କେଉଁ ସଂଖ୍ୟା ହେଲା- କହିବେ । ଖେଳ ଶେଷରେ

◆ ଗୋଟିଏ ଦଳ ଅନ୍ୟ ଦଳକୁ ସଂଖ୍ୟା କାର୍ଡ଼ ଦେବ ।

◆ ସେ ଦଳ କାର୍ଡ଼ରେ ଥିବା ସଂଖ୍ୟା ଅନୁସାରେ ଆବାକସ୍‌ରେ ଗୋଲି ସଜାଇବେ ।

◆ ଯେଉଁ ଦଳ ଠିକ୍ ଭାବରେ ଅଧିକ ଥର ସଜାଇବେ, ସେହିଦଳ ବିଜୟୀ ହେବେ ।

ଉପକରଣ

◆ ଫୁଲ, ପତ୍ର, କାଠି, ଗୋଲି, ମଞ୍ଜି, ମାଳି ଇତ୍ୟାଦି ଏବଂ 'ଗଣିତର ମଜା' ଶିକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ଆବାକସ୍ ପଟ୍ଟା ଓ ଗୋଲି ।

କବାଡ଼ି ଖେଳ

ପ୍ରତି ଦଳରେ ୮ ଜଣ ପିଲା ହୋଇ ଦୁଇଦଳ ପିଲା କବାଡ଼ି ଖେଳିବେ । ଜଣେ ପିଲା Scorer ହେବ ଅନ୍ୟ ପିଲାମାନେ ଖେଳ ଦେଖିବେ । ଉଭୟ ଦଳର ପିଲାଙ୍କୁ ୧,୨,୩,୪,୫,୬,୭,୮ ନମ୍ବର କାର୍ଡ଼ ଦିଆଯିବ । ଜଣେ ପିଲା ରାହା ଧରି ଯାଇ ପ୍ରତି ପକ୍ଷର ପିଲାଙ୍କୁ ଆଉଟ୍ କରିବା ବେଳେ ସେ ବା ତା' ଦଳ ପାଇବା ପଏଣ୍ଟ ହିସାବ ଅଲଗା ପ୍ରକାର ହେବ । ଯଥା- ନିଜ ନମ୍ବରଟିଏ ଏକକ ଘର ଅଙ୍କ ଓ ଆଉଟ୍ କରିଥିବା ପିଲାର ନମ୍ବରଟି ଦଶକ ଘର ଅଙ୍କ ସମ୍ବଳିତ ସଂଖ୍ୟା । ଯଦି ରାହା ଧରି ପାହିକୁ ଫେରି ନ ପାରି ଆଉଟ୍ ହେଲେ, ଆଉଟ୍ କରିଥିବା ପିଲା ଓ ଦଳ ପଏଣ୍ଟ ପାଇବେ । ରାହା ଧରି ଯାଇଥିବା ପିଲାର ନମ୍ବରଟି ଦଶକ ଅଙ୍କ ଓ ତା'କୁ ପ୍ରଥମେ ଛୁଇଁଥିବା ଓ ଧରିଥିବା ପିଲାର ନମ୍ବର ଏକକ ଘର ଅଙ୍କ ସମ୍ବଳିତ ସଂଖ୍ୟାକୁ Scorer ରୂପେ ଧରି ନିଆଯିବ । ଖେଳ ଶେଷରେ ଶିକ୍ଷକ ଉଭୟ ଦଳର Scorer ର ସମଷ୍ଟି ନିରୂପଣ କରି ବିଜୟୀ ଦଳ ଘୋଷଣା କରିବେ ।

ଯାହାର ସଂଖ୍ୟା ମଧ୍ୟରେ ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ସଂଖ୍ୟା ଅଛି ସେ ପ୍ରଥମ ହେବ । (ଗୋଲେଇ ବାହାରକୁ ଗୋଡ଼ି ବାହାରି ଗଲେ କିମ୍ବା ରେଖା ଉପରେ ରହିଲେ ତାକୁ ହିସାବକୁ ନିଆଯିବ ନାହିଁ ।)

ପ୍ରହେଳିକା

◆ ଦୁଇଟି ଅଙ୍କରେ ଗଢ଼ା ଶରୀର
ଦେଖିବାକୁ ଆମେ ଭାରି ସୁନ୍ଦର
ଯାଆଁଳା ଭାଇ
ସାନ ବଡ଼ ବାରି ହୁଅଇ ନାହିଁ ।

◆ ଦଶକ ସ୍ଥାନରେ ମୋ ବଡ଼ ଭାଇ
ଏକକ ସ୍ଥାନରେ ମୁଁ ସାନ ଭାଇ
ଦୁହେଁ ମିଶି ଏକ ସଂଖ୍ୟା ହୁଅଇ
ବାରରୁ ବଡ଼ ହୁଅଇ ନାହିଁ
କହରେ ପିଲେ କିଏ ମୁହିଁ ।

ଆବଶ୍ୟକ ଉପକରଣ

ସଂଖ୍ୟା ଡାଇସ୍, ଆବଶ୍ୟକ ସଂଖ୍ୟକ ଗୋଲି, ଗୋଡ଼ି, ପତ୍ର ଇତ୍ୟାଦି ।

ପ୍ରଥମ ଏକକ ପରୀକ୍ଷଣ

ଦୌଡ଼ ପ୍ରତିଯୋଗିତା

ସମୟ - ୧୪ ପିରିୟଡ୍

ଦିନେ ବଣ ମୂଲକର ବଡ଼ ବଡ଼ିଆ- ହାତୀ, ବାଘ, ସିଂହ, ଗଣ୍ଡା ଓ ଗୟଳ ଏକାଠି ହୋଇଥିଲେ । କଥା ହେଲା- ସେମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ଜଣେ ଖେଳ ବିଭାଗ କଥା ବୁଝିବ ଓ ଆଜିକାଲି ସବୁଆଡ଼େ ଚାଲିଥିବା ଖେଳ ପ୍ରତିଯୋଗିତା ପାଇଁ ଭଲ ଖେଳାଳି ବାଛି ପଠାଇବ ।

ସିଂହର କଥା ଅନୁସାରେ ସ୍ଥିର ହେଲା ଯେ, ଆଜି ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ଦୌଡ଼ ପ୍ରତିଯୋଗିତା ହେବ । ସେଥିରେ ପ୍ରଥମ ଓ ଦ୍ୱିତୀୟ ସ୍ଥାନରେ ଯେଉଁମାନେ ରହିବେ- ସେମାନଙ୍କୁ ଖେଳ ବିଭାଗ ଦିଆଯିବ ।

ଦୌଡ଼ ପ୍ରତିଯୋଗିତାରେ ଯୋଗ ଦେବା ପାଇଁ ଯେଉଁମାନେ ଚାହିଁବେ- ସନ୍ଧ୍ୟା ଛଅଟା ବେଳେ ଖେଳପଡ଼ିଆରେ ଏକାଠି ହେବାକୁ ଜଣାଇ ଦିଆଗଲା ।

ଠିକ୍ ଛଅଟା ବେଳେ ପ୍ରତିଯୋଗିତା ଆରମ୍ଭ ହେଲା ।

ପ୍ରଥମ

ଦ୍ୱିତୀୟ

ତୃତୀୟ

ଚତୁର୍ଥ

ପଞ୍ଚମ

ଷଷ୍ଠ

ସପ୍ତମ

ଅଷ୍ଟମ

ନବମ

ଦଶମ

୧. କିଏ ପ୍ରଥମ ହେଲା ? ....

୨. ତୃତୀୟ ସ୍ଥାନ କିଏ ପାଇଲା ?....................

୩. ବାଘ ନଥିଲେ କିଏ ପ୍ରଥମ ହୋଇଥାନ୍ତା ?...........................

୪. ବିଲୁଆ କେଉଁ ସ୍ଥାନରେ ଅଛି ? ....

୫. ଦୌଡ଼ରେ କେତେ ଜଣ ଭାଗ ନେଇଥିଲେ ?........

୬. ସମସ୍ତଙ୍କ ପଛରେ କିଏ ରହିଲା ?....... ତା' ସ୍ଥାନ କେତେ ?.......

ଅଭ୍ୟାସ

୧. ଖାଲିଘର ପୂରଣ କର ।

ପ୍ରଥମ

ବବୁଲ୍‌ର କାର୍

ଡବୁଲ୍‌ର କାର୍

ଲୁଡୁର କାର୍

ଗୁଡୁର କାର୍

ଡୁଡୁର କାର୍

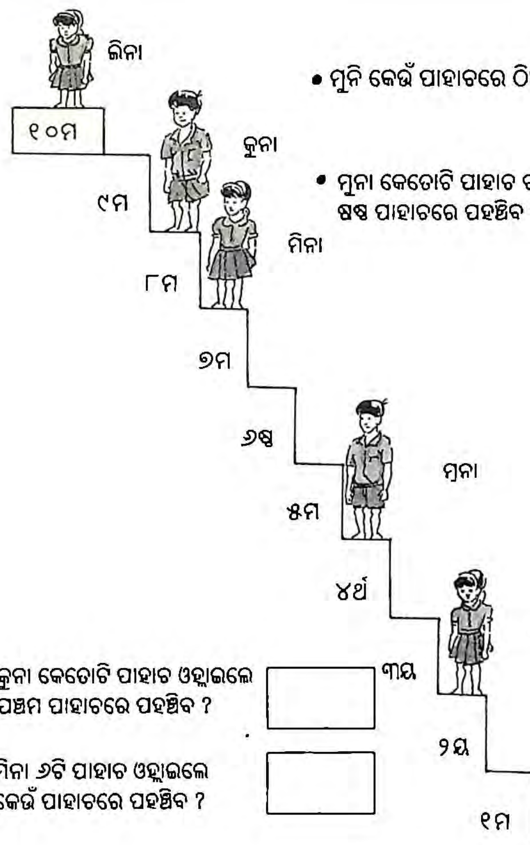

ପିଙ୍କୁର କାର୍

ରିଙ୍କୁର କାର୍

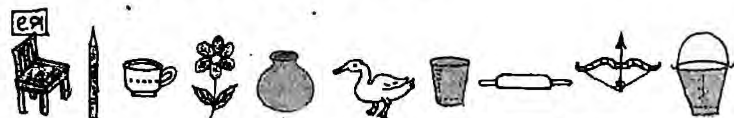
୨.

- ମୁନି କେଉଁ ପାହାଚରେ ଠିଆ ହୋଇଛି ?
- ମନା କେତୋଟି ପାହାଚ ଚଢ଼ିଲେ ଷଷ୍ଠ ପାହାଚରେ ପହଞ୍ଚିବ ?
- କୁନା କେତୋଟି ପାହାଚ ଓହ୍ଲାଇଲେ ପଞ୍ଚମ ପାହାଚରେ ପହଞ୍ଚିବ ?
- ମିନା ୬ଟି ପାହାଚ ଓହ୍ଲାଇଲେ କେଉଁ ପାହାଚରେ ପହଞ୍ଚିବ ?

ସୂଚନା- ପ୍ରଥମକୁ ୧ମ ଭାବରେ ଲେଖାଯାଏ ଓ ପ୍ରଥମ କୁହାଯାଏ । ସେହିପରି ଦ୍ୱିତୀୟକୁ ୨ୟ, ତୃତୀୟକୁ ୩ୟ, ଚତୁର୍ଥକୁ ୪ର୍ଥ, ପଞ୍ଚମକୁ ୫ମ, ଷଷ୍ଠକୁ ୬ଷ୍ଠ, ସପ୍ତମକୁ ୭ମ, ଅଷ୍ଟମକୁ ୮ମ, ନବମକୁ ୯ମ ଓ ଦଶମକୁ ୧୦ମ ଭାବରେ ଲେଖାଯାଏ ।

୩. ଯେଉଁ ସ୍ଥାନରେ ଅଛି ଠିକ୍ (√) ଚିହ୍ନ ଦିଅ ।

କପ୍		ଧନୁ		ପେନ୍‌ସିଲ	
ଦ୍ୱିତୀୟ	☐	ସପ୍ତମ	☐	ପ୍ରଥମ	☐
ତୃତୀୟ	☐	ଅଷ୍ଟମ	☐	ଦ୍ୱିତୀୟ	☐
ଅଷ୍ଟମ	☐	ନବମ	☐	ତୃତୀୟ	☐
ଗିଲାସ		**ଫୁଲ**		**ବାଲ୍‌ଟି**	
ପ୍ରଥମ	☐	ଚତୁର୍ଥ	☐	ଦ୍ୱିତୀୟ	☐
ଅଷ୍ଟମ	☐	ପଞ୍ଚମ	☐	ନବମ	☐
ସପ୍ତମ	☐	ଅଷ୍ଟମ	☐	ଦଶମ	☐
ବେଲଣାକାଠି		**ବତକ**		**ମାଠିଆ**	
ଅଷ୍ଟମ	☐	ଷଷ୍ଠ	☐	ଚତୁର୍ଥ	☐
ସପ୍ତମ	☐	ପଞ୍ଚମ	☐	ତୃତୀୟ	☐
ନବମ	☐	ଚତୁର୍ଥ	☐	ଦଶମ	☐

୪.

କହି ପାରିବ କିଏ ?

ପାଞ୍ଚୋଟି ଅକ୍ଷରେ ନାମ ମୋହର
ଜିଲ୍ଲା କଥା ଭାବି ବିଚାର କର ।
ଚତୁର୍ଥ ପଞ୍ଚମ ମିଶିବେ ଯେବେ
ପିଠାର ଭିତରୁ ପାଇବ ତେବେ ।
ତୃତୀୟ ଦ୍ୱିତୀୟ ହୋଇଲେ ଛିଡ଼ା
ମାପ ଫିତାଟିଏ ହୋଇବ ଲୋଡ଼ା
ପ୍ରଥମ ପଞ୍ଚମ ଏକାଠି କର
ଗୋରସ ଉପରେ ମୋହରି ଘର
ପଞ୍ଚମ ପ୍ରଥମ ହୋଇଲେ ମେଳ
ଗୋଲ ଯୋଗ କଲେ ବୋହିବ ଲାଳ ।
ନାଁଆଟା ମୋହର କହିବ ଯିଏ
ହୀରାକୁଦ ବୁଲି ଆସିବ ସିଏ ।

ଚତୁର୍ଥ ଓ ପଞ୍ଚମ	☐
ତୃତୀୟ ଓ ଦ୍ୱିତୀୟ	☐
ପ୍ରଥମ ଓ ପଞ୍ଚମ	☐
ପଞ୍ଚମ ଓ ପ୍ରଥମ	☐

ଉତ୍ତର ☐

କ'ଣ ଶିଖିବେ

- ପ୍ରଥମ, ଦ୍ୱିତୀୟ, ତୃତୀୟ, ଚତୁର୍ଥ ଆଦି ପ୍ରଥମରୁ ଦଶମ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପୂରଣ ବାଚକ ସଂଖ୍ୟା ଗୁଡ଼ିକୁ ବୁଝିବେ ।

ସୂଚନା

- ଦୌଡ଼ ପ୍ରତିଯୋଗିତା ଗଳ୍ପରେ ପୂରଣ ବାଚକ ସଂଖ୍ୟାର ଧାରଣା ଦିଆଯାଇଅଛି ।

ପ୍ରସ୍ତୁତି

- ପିଲାମାନେ ଧାଡ଼ିରେ ଠିଆ ହୁଅନ୍ତୁ । ଶିକ୍ଷକ ଥରେ ତାଳି ମାରିଲେ ପିଲାମାନେ ଥରେ ଆଗକୁ ଡେଇଁବେ । ଏହିପରି ୩ଥର ତାଳି ମରାହେବ । ୩ଥର ପିଲା ଆଗକୁ ଡେଇଁ ଡେଇଁ ଯିବେ । ଆଗରେ ଥିବା ପିଲା ପ୍ରଥମ, ତା'ପରେ ୨ୟ ଏହି କ୍ରମ ପିଲାମାନେ ଖେଳରୁ ଜାଣିବେ । ସମସ୍ତଙ୍କର କ୍ରମ ସମସ୍ତେ ଜାଣିବେ ।
- ପୂରଣ ବାଚକ ସଂଖ୍ୟାର ଧାରଣା ଦେବା ପାଇଁ ଶିକ୍ଷକ ବିଭିନ୍ନ ଉଦାହରଣ ଭାବିବା ସହିତ ଚିତ୍ର, ଗୀତ ଓ ବିଭିନ୍ନ ଖେଳ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଥିବେ ।
- ବିଭିନ୍ନ ଚିତ୍ର ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ ଆସିଥିବେ (ଦୌଡ଼ ପ୍ରତିଯୋଗିତାର)

ଶିକ୍ଷକଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ

- ଦୌଡ଼ ପ୍ରତିଯୋଗିତାର ଗଳ୍ପକୁ ଉପସ୍ଥାପନ କରନ୍ତୁ ।
- ଗଳ୍ପ ଉପସ୍ଥାପନା ସମୟରେ ଛୋଟ ଛୋଟ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରନ୍ତୁ । ଆବଶ୍ୟକ ସ୍ଥଳେ ଚିତ୍ର ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ।
- ଗଳ୍ପ ଛଳରେ ପ୍ରଥମ, ଦ୍ୱିତୀୟ, ତୃତୀୟ, ଚତୁର୍ଥ ଆଦି ପୂରଣ ବାଚକ ସଂଖ୍ୟାର ପ୍ରୟୋଗ କରି ଗଳ୍ପ ଶେଷ କରିବେ ।

ଆମେ ଜାଣିବା

- ପ୍ରଥମ, ଦ୍ୱିତୀୟ, ତୃତୀୟ ସ୍ଥାନ ନିରୂପଣ ପାଇଁ କୌଣସି ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଦିଗରୁ ଗଣନ ଆରମ୍ଭ କରାଯିବା ଉଚିତ୍ ।
- ୧,୨,୩,୪,୫,୬ରେ ୧ ପ୍ରଥମ ସ୍ଥାନରେ ଅଛି, କିନ୍ତୁ ୩,୫,୪,୬,୨,୧ ଏହି ସଂଖ୍ୟା ସେଟ୍‌ରେ ୩ ହେଉଛି ପ୍ରଥମ ସଂଖ୍ୟା ଓ ୧ ହେଉଛି ଷଷ୍ଠ ସଂଖ୍ୟା, ତେଣୁ ସ୍ଥାନର ଅବସ୍ଥିତିକୁ ନେଇ କେଉଁଟି ପ୍ରଥମ କେଉଁଟି ଦ୍ୱିତୀୟ ତାହା ସ୍ଥିର କରାଯାଏ । ଯେପରି କପିଳାସରେ 'ଳା'ର ସ୍ଥାନ ବାମ ପଟରୁ ତୃତୀୟ ।
- ପୂରଣ ବାଚକ ସଂଖ୍ୟା ସ୍ଥାନକୁ ବୁଝାଏ, ମାନ (ମୂଲ୍ୟ) କୁ ବୁଝାଏ ନାହିଁ ।
- ପୂରଣ ବାଚକ ସଂଖ୍ୟାକୁ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଆକାରରେ ୧ମ, ୨ୟ, ୩ୟ, ୪ର୍ଥ ପ୍ରଭୃତି ଲେଖାଯାଇଥାଏ ଓ ପ୍ରଥମ, ଦ୍ୱିତୀୟ, ତୃତୀୟ, ଚତୁର୍ଥ କୁହାଯାଏ । ଏକମ, ଦୁଇୟ ପ୍ରଭୃତି କହିବା ଠିକ୍ ନୁହେଁ ।

ଦଳଗତ କାର୍ଯ୍ୟ

ବେଙ୍ଗଡ଼ିଆଁ ଖେଳ

ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଦୁଇଟି ଦଳରେ ବିଭକ୍ତ କରାଯିବ ।
ପ୍ରତି ଦଳରେ ଅତି ବେଶୀରେ ୧୦ ଜଣ ପିଲା ରହିବେ । ଅନ୍ୟମାନେ ଦେଖିବେ ।
ପ୍ରାୟ ୧୫ ମିଟର ବ୍ୟବଧାନରେ ଦୁଇପଟେ, ଦୁଇ ଦଳର ପିଲାମାନେ ସାମନାସାମନି ହୋଇ ଠିଆହେବେ ।
ଗୋଟିଏ ଦଳର ପିଲା ବେଙ୍ଗ ହେବେ ।
ଅନ୍ୟ ଦଳର ପିଲାଙ୍କୁ ପ୍ରଥମ, ଦ୍ୱିତୀୟ, ତୃତୀୟ, ଚତୁର୍ଥ ଏହିପରି କାର୍ଡ଼ରେ

- ଗଳ୍ପ ଶେଷରେ ନିମ୍ନ ଲିଖିତ ପ୍ରଶ୍ନ କରିବେ ।

୧. ଦୌଡ଼ରେ କିଏ ପ୍ରଥମ, ଦ୍ୱିତୀୟ, ତୃତୀୟ ଓ ଚତୁର୍ଥ ହେଲା ?

୨. ଦ୍ୱିତୀୟ ଥର ଦୌଡ଼ରେ କିଏ ପ୍ରଥମ, ଦ୍ୱିତୀୟ ଓ ତୃତୀୟ ହେଲା ।

- ପିଲାମାନେ ପ୍ରଦତ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାବଳୀରେ ଥିବା ବିଭିନ୍ନ ସମସ୍ୟାକୁ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଓ ଦଳଗତ ଭାବେ ଆଲୋଚନା କରି ଉତ୍ତର ଖାଲିସ୍ଥାନରେ ଲେଖିବେ ।
- ଆବଶ୍ୟକ ସ୍ଥଳେ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ସାହାଯ୍ୟ ନେବେ ।

ଉପକରଣ

- ଦୌଡ଼ ପ୍ରତିଯୋଗିତାର ଚିତ୍ର

ରୁମାଲ୍ ଖେଳ

ସର୍ବାଧିକ ୨୦ ଜଣ ପିଲାଙ୍କୁ ନେଇ ଏହି ଖେଳ ହେବ । ପିଲାମାନେ ଦୁଇଦଳ ହେବେ । ଦୁଇ ଧାଡ଼ିରେ ପଛକୁ ପଛ ଠିଆ ହେବେ । ସାମନାରେ ଶିକ୍ଷକ ଠିଆ ରହିବେ ଓ ରୁମାଲ୍‌ଟିଏ ରଖିବେ । ପ୍ରତି ଧାଡ଼ିରେ ପିଲାମାନେ ଧାଡ଼ିରେ ନିଜ ନିଜ ସ୍ଥିତିକୁ ଜାଣିବେ ଓ ମନେ ରଖିବେ- ଯଥା- ପ୍ରଥମ ପିଲା, ଦ୍ୱିତୀୟ ପିଲା, ତୃତୀୟ ପିଲା ପ୍ରଭୃତି । ଶିକ୍ଷକ କୌଣସି ସ୍ଥାନକୁ ସୂଚାଉଥିବା ସଂଖ୍ୟା ଯଥା- ୪ର୍ଥ/ ୬ଷ୍ଠ/ ୨ୟ ପ୍ରଭୃତି କହିବା ମାତ୍ରେ ଉଭୟ ଦଳରୁ ସେହି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପିଲାଯାଇ ରୁମାଲ୍‌କୁ ଛୁଇଁବେ । ଯେଉଁ ଦଳର ଠିକ୍ ସଂଖ୍ୟକ ପିଲାଟି ରୁମାଲ୍‌କୁ ପ୍ରଥମେ ଛୁଇଁବେ, ସେହି ପିଲା ରୁମାଲ୍ ନେବେ ଓ ସେହି ଦଳ ଏକ ପଏଣ୍ଟ ପାଇବ । ପୁଣି ରୁମାଲ୍ ରଖିବେ ଓ ଖେଳ ଚାଲିବ ।

ଲେଖାଥିବା ନମ୍ବର ଦିଆଯିବ ।

ଏହି ନମ୍ବର ଗୁଡ଼ିକ ନେଇ ସେମାନେ ଠିଆ ହେବେ ।

ଗୋଟିଏ ପଟୁ ବେଙ୍ଗ ହୋଇଥିବା ପିଲା ବେଙ୍ଗ ଭଳି ଡେଇଁ ଡେଇଁ ଅନ୍ୟ ପଟକୁ ଯିବ । ପ୍ରଥମେ ପହଞ୍ଚିବା ବେଙ୍ଗ ପିଲାକୁ ଅନ୍ୟ ଦଳର ପ୍ରଥମ କାର୍ଡ଼ ପାଇଥିବା ପିଲା, ପରବର୍ତ୍ତୀ ପିଲାକୁ ଦ୍ୱିତୀୟ କାର୍ଡ଼ ପାଇଥିବା ପିଲା ଧରିବେ । ଏହିପରି ଦୌଡ଼ିଡିଆଁ, ମ୍ୟୁଜିକ୍ ଚେୟାର ଖେଳ କରାଯାଇ ପୂରଣ ବାଚକ ସଂଖ୍ୟାର ଧାରଣା ଦିଆଯାଇ ପାରିବ ।

- ପିଲାଙ୍କୁ ଧାଡ଼ି ଧାଡ଼ି କରି ବସାଇ ଗୋଟିଏ ଧାଡ଼ିରେ ପିଲାଙ୍କୁ ଠିଆ କରାଇ ପ୍ରଥମ, ଦ୍ୱିତୀୟ, ତୃତୀୟ ଭଳି ପୂରଣ ବାଚକ ସଂଖ୍ୟା ଜାଣିବା ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ଶିକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇପାରେ ।

ଉପକରଣ

- ପ୍ରଥମରୁ ଦଶମ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଲେଖାଥିବା କାର୍ଡ଼

ବିଭିନ୍ନ ଖେଳ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ଉପକରଣ

ଗପ

- ପିଲାଙ୍କୁ ପଞ୍ଚୁ ପାଣ୍ଡବ ଗପ କହିବେ । ତା'ପରେ ପ୍ରଥମ, ଦ୍ୱିତୀୟ, ତୃତୀୟ, ଚତୁର୍ଥ ଓ ପଞ୍ଚମ ଭାଇ କିଏ କିଏ ଗୋଟି ଗୋଟି ପଚାରିବେ ।

ବ୍ୟକ୍ତିଗତ କାର୍ଯ୍ୟ

ପଞ୍ଚୁପାଣ୍ଡବଙ୍କୁ ଯୋଡ଼ି ଯୋଡ଼ି ଚିହ୍ନାଅ ।

୧ମ ଭାଇ	ଭୀମ
୨ୟ ଭାଇ	ଅର୍ଜୁନ
୩ୟ ଭାଇ	ସହଦେବ
୪ର୍ଥ ଭାଇ	ଯୁଧିଷ୍ଠିର
୫ମ ଭାଇ	ନକୁଳ

ଆଖି ଡାକ୍ତର ବାଦୁଡ଼ି

ସମୟ - ୩୦ ପିରିୟଡ୍

ଗାଁ ମୁଣ୍ଡ ବୁଢ଼ା ବରଗଛରେ ୧୨ଟି ପେଚା ଓ ୧୩ଟି ପାରା ରହୁଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବେଳେ ବେଳେ କଳି ହୁଏ । ପାରା ଦଳ ପେଚା ଦଳଙ୍କୁ ଦେଖେଇ ଦେଖେଇ କହନ୍ତି- ''ଆମେ ଦିନରେ ଚରାବୁଲା କଲାବେଳେ, ତୁମେ ଗଛ କୋରଡ଼ରେ ଚୋରଙ୍କ ଭଳି ଲୁଚି ବସୁଛ । ଦିନ ଆଲୁଅରେ ବି ତୁମେ କିଛି ଦେଖି ପାରୁନ ।'' ଏକଥା ପେଚାମାନଙ୍କୁ ବହୁତ ବାଧେ । ସେମାନେ ମଧ୍ୟ ଛାଡ଼ିଲେନି । ପେଚାଦଳ ରାଗ ତମ ତମ ହୋଇ କହିଲେ- ''ତୁମ ମାନଙ୍କର ବି ଆଖି ଦୋଷ ରହିଛି । ଆମେ ଅନ୍ଧାର ରାତିରେ ଖେଳା ବୁଲା କଲାବେଳେ ତୁମେ ଗଛ ଡାଳରେ ବସି ଘୁମୁଛ ।''

ଦୁଇ ଦଳର କଳି ବଢ଼ିବାରୁ ବାଦୁଡ଼ି ସେଥିରେ ମୁଣ୍ଡ ପୂରାଇଲା । ଉଭୟ ଦଳକୁ ଡାକି ଡାକ୍ତର ବାଦୁଡ଼ି କହିଲା-''କଳି ଗୋଳ କରନାହିଁ - ଜଣଙ୍କ ପରେ ଜଣେ ଆସ । ତୁମ ସମସ୍ତଙ୍କ ଆଖି ପରଖି ନେବା ।''

ସମସ୍ତଙ୍କ ଆଖି ପରଖିବା ପରେ ବାଦୁଡ଼ି କହିଲା- ''ତୁମ ସମସ୍ତଙ୍କର ଆଖି ଦୋଷ ରହିଛି । ଏଥିପାଇଁ ଔଷଧ କାମ କରିବ ନାହିଁ । ତୁମମାନଙ୍କୁ ଚଷମା ନେବାକୁ ହେବ ।'' ତା'ପରେ ସେମାନଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ହିସାବ କଲା ।

''୧୨ ପେଚା ପାଇଁ	୧୨ଟି ଚଷମା
୧୩ ପାରା ପାଇଁ	+ ୧୩ଟି ଚଷମା
ମୋଟ	୨୫ଟି ଚଷମା ଦରକାର ହେବ ।''

''କିଛି ଟଙ୍କା ଦିଅ । ଦୁଇଦିନ ପରେ ଆସିବ । ପୂରା ଟଙ୍କା ଦେଇ ଚଷମାନେଇ ପିନ୍ଧିବ । ନଚେତ୍ ଅପରେସନ ଦରକାର ହେବ ।''

ଆସ ଜାଣିବା ୧୨ ଓ ୧୩ ସଂଖ୍ୟା ଦୁଇଟିକୁ କିପରି ମିଶା ଯାଇଛି ।

୧୨ କୁ ୧ ଦଶ ୨ଏକ ଲେଖାଯାଇ ପାରିବ ।
୧୩ କୁ ୧ ଦଶ ୩ ଏକ ଲେଖାଯାଇ ପାରିବ ।
ମିଶାଣ ପ୍ରଥମେ ଏକ ସ୍ଥାନରୁ ଆରମ୍ଭ କରାଯିବ ।
ଏଠାରେ ୨ଏକ + ୩ ଏକ=୫ ଏକ
ମିଶାଣ ଫଳରେ ଏକ ସ୍ଥାନର ତଳେ ୫ଏକ ରହିଛି ।

	ଦଶ	ଏକ
	୧	୨
+	୧	୩
		୫

୧ଦଶ+୧ଦଶ = ୨ଦଶ
ଦଶକ ଘରେ ୨ ଦଶ ହେଲା
ଦୁଇ ଦଶକକୁ ୨୦ ଭାବରେ ପ୍ରକାଶ କରାଗଲା ।
ତେଣୁ ୨ ଦଶ ୫ ଏକ= ୨୦+୫= ୨୫ ହେଲା

ଦଶ	ଏକ
୧	୨
୧	୩
୨	୫

ଅଭ୍ୟାସ

୧. ରେଳଗାଡ଼ିର ଗୋଟିଏ ଡ଼ବାରେ ୨୪ ଜଣ ପୁରୁଷ ଓ ୨୩ ଜଣ ସ୍ତ୍ରୀ ଯାଉଥିଲେ । ତେବେ ସେହି ରେଳ ଡବାରେ ବସି ଯାଉଥିବା ଲୋକ ସଂଖ୍ୟା କେତେ ?

ରେଳ ଡବାଟିରେ ପୁରୁଷ ବସିଥିଲେ [୨୪]
ସେହି ଡବାରେ ସ୍ତ୍ରୀଲୋକ ବସିଥିଲେ [୨୩]

ମୋଟରେ ପୁରୁଷ ଓ ସ୍ତ୍ରୀ ବସିଥିଲେ ୨୪ ଓ ୨୩ = [ ]

୨. ଗୋଟିଏ ଫୁଲ ମାଳରେ ୪୩ଟି ଫୁଲ ଓ ଆଉ ଗୋଟିଏ ଫୁଲ ମାଳରେ ୩୪ଟି ଫୁଲ ଅଛି । ସେହି ଦୁଇଟି ଫୁଲ ମାଳରେ ମୋଟରେ କେତୋଟି ଫୁଲ ଅଛି ?

ଗୋଟିଏ ଫୁଲ ମାଳରେ ଫୁଲ ଅଛି [୪୩]
ଆଉ ଗୋଟିଏ ଫୁଲମାଳରେ ଫୁଲ ଅଛି [୩୪]

ଦୁଇଟିଯାକ ଫୁଲମାଳରେ ଫୁଲ ଅଛି— ଓ — = [ ]

୩. ଗୋଟିଏ ଘର ତିଆରି ପାଇଁ ପ୍ରଥମ ଦିନ ୧୫ ଜଣ
ଦ୍ୱିତୀୟ ଦିନ ୨୩ ଜଣ ଓ ତୃତୀୟ ଦିନ ୩୦ ଜଣ
ଲୋକ କାମ କରିଥିଲେ । ତେବେ ସେହି ତିନି ଦିନରେ
ମୋଟ କେତେ ଲୋକ କାମ କରିଥିଲେ ?

ପ୍ରଥମ ଦିନ କାମ କରିଥିଲେ- ☐
ଦ୍ୱିତୀୟ ଦିନ କାମ କରିଥିବା ଲୋକ ସଂଖ୍ୟା ☐
ତୃତୀୟ ଦିନ କାମ କରିଥିବା ଲୋକ ସଂଖ୍ୟା ☐

ତିନିଦିନରେ କାମ କରିଥିବା ଲୋକ ସଂଖ୍ୟା — + — + — = ☐

୪. ଜଣେ ମାଛ ଧରାଳି ପ୍ରଥମ ଦିନ ୧୪ଟି,
ଦ୍ୱିତୀୟ ଦିନ ୨୧ଟି ଓ ତୃତୀୟ ଦିନ ୨୩ଟି
ମାଛ ଧରିଲେ । ତିନି ଦିନରେ ମୋଟରେ
ସେ କେତୋଟି ମାଛ ଧରିଲେ ?

ପ୍ରଥମ ଦିନ ଧରିଥିଲେ ୧୪
ଦ୍ୱିତୀୟ ଦିନ ଧରିଥିଲେ ୨୧
ତୃତୀୟ ଦିନ ଧରିଥିଲେ ୨୩

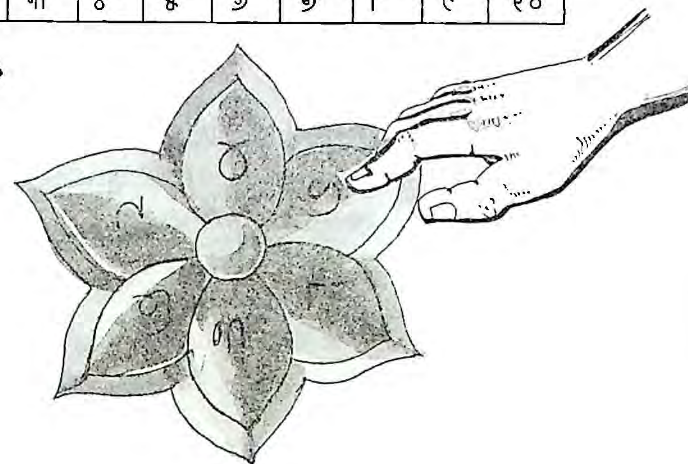
ମାଛ ଧରାଳି ସେହି ତିନି ଦିନରେ ମାଛ ଧରିଥିଲେ__+__+__ = ☐

ବିଜୟ ଚକ୍ର

୫.

୧୦୦	୯୯	୯୮	୯୭	୯୬	୯୫	୯୪	୯୩	୯୨	୯୧
୮୧	୮୨	୮୩	୮୪	୮୫	୮୬	୮୭	୮୮	୮୯	୯୦
୮୦	୭୯	୭୮	୭୭	୭୬	୭୫	୭୪	୭୩	୭୨	୭୧
୬୧	୬୨	୬୩	୬୪	୬୫	୬୬	୬୭	୬୮	୬୯	୭୦
୬୦	୫୯	୫୮	୫୭	୫୬	୫୫	୫୪	୫୩	୫୨	୫୧
୪୧	୪୨	୪୩	୪୪	୪୫	୪୬	୪୭	୪୮	୪୯	୫୦
୪୦	୩୯	୩୮	୩୭	୩୬	୩୫	୩୪	୩୩	୩୨	୩୧
୨୧	୨୨	୨୩	୨୪	୨୫	୨୬	୨୭	୨୮	୨୯	୩୦
୨୦	୧୯	୧୮	୧୭	୧୬	୧୫	୧୪	୧୩	୧୨	୧୧
୧	୨	୩	୪	୫	୬	୭	୮	୯	୧୦

ବିଜୟ ଚକ୍ରରେ ହାତ ବୁଲାଇ ଆଗକୁ ଚାଲ ।

ଆଖି ବନ୍ଦକରି ବିଜୟ ଚକ୍ରରେ ୩ ଘେରା ଆଙ୍ଗୁଠି ବୁଲାଇ ରଖିବ । ଆଙ୍ଗୁଠି ଯେଉଁ ଘରେ ରହିବ ସେହି ଘରର ସଂଖ୍ୟା ଅନୁସାରେ ଟିକିଲି ଆଗକୁ ଯିବ । ତା'ପର ପାଳିରେ ଯେଉଁ ସଂଖ୍ୟା ଆସିବ ପୂର୍ବ ସଂଖ୍ୟାରେ ସେହି ସଂଖ୍ୟା ମିଶାଇ ଟିକିଲି ଆଗକୁ ଚାଲିବ ।

୬. ସାଙ୍ଗ ଦୁଇଟିକୁ ଏକାଠି କର ।

୩୦ + ୧୭	୩୦ + ୨୪
୫୩ + ୨୦	୫୦ + ୧୬
୩୪ + ୨୦	୨୦ + ୨୭
୫୦ + ୨୫	୪୨ + ୩୩
୩୩ + ୩୩	୪୦ + ୩୩

୭. ଉଦାହରଣ ପରି ଖାଲି ସ୍ଥାନ ପୂରଣ କର ।

୧୦୦										
୧୦										
୧୦		୮୦								
୧୦										
୧୦				୬୦						
୧୦										
୧୦					୧୦					
୧୦					୧୦		୩୦			
୧୦					୧୦		୧୦	୨୦		
୧୦					୧୦		୧୦		୧୦	
୧୦					୧୦		୧୦			

୮. ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ମିଶାଣକରି ଦେଖାଅ-

ପ୍ରଥମ: ୫୪ଜଣ, ଦ୍ୱିତୀୟ: ୩୧ଜଣ, ତୃତୀୟ: ୮୬ଜଣ, ଚତୁର୍ଥ: ୪୨ଜଣ, ପଞ୍ଚମ: ୫୨ଜଣ, ୨୪ଜଣ

(୧) ପ୍ରଥମ ଓ ଦ୍ୱିତୀୟ ଡବାରେ ମିଶି କେତେଜଣ ? ୫୪ + ୩୬ = ୯୦

(୨) ତୃତୀୟ ଓ ଚତୁର୍ଥ ଡବାରେ ମିଶି କେତେଜଣ ? ☐ + ☐ = ☐

(୩) ପଞ୍ଚମ ଓ ଷଷ୍ଠ ଡବାର ଲୋକ ମିଶି କେତେ ? ☐ + ☐ = ☐

(୪) ପ୍ରଥମ ଓ ଷଷ୍ଠ ଡବାର ଲୋକ ମିଶି କେତେ ? ☐ + ☐ = ☐

(୫) ଦ୍ୱିତୀୟ ଓ ତୃତୀୟ ଡବାରେ କେତେ ଲୋକ ଅଛନ୍ତି ? ☐ + ☐ = ☐

(ଖ) ଦିଆଯାଇଥିବା ଚିତ୍ରରୁ ପାଖାପାଖି ଯେ କୌଣସି ଅଙ୍କ ଦୁଇଟିକୁ ନେଇ ସଂଖ୍ୟା ଗଢ଼ । ସେଥିରୁ ଦୁଇ ଦୁଇଟି ସଂଖ୍ୟାକୁ ମିଶାଅ ।

୧	୪
୨	୩
୩	୦

୯. ଖାଲି ଘର ପୂରଣ କର ।

କ) ୩୨ + ୧୫ + ୨୧ = ☐

ଖ) ୧୧ + ୧୨ + ୬୫ = ☐

ଗ) ୨୨ + ୬ + ୫୧ = ☐

ଘ) ୩୩ + ୧୨ + ୨୪ = ☐

ଙ) ୧ + ୧୩ + ୬୨ = ☐

୧୦. ମିଶାଣ ଫଳ ଖାଲି ଘରେ ଲେଖ ।

କ) ୫୦+୧୨+୨୪ = ☐

ଖ) ୪୨+୩୩+୧୪ = ☐

ଗ) ୨୨+୨୦+୬ = ☐

ଘ) ୪+୧୨+୨୩ = ☐

ଙ) ୨୦+୨୪+୧୫ = ☐

୧୧.	ଗୋଟିଏ ବ୍ୟାଗ୍‌ରେ ୩୨ଟି ବାଇଗଣ ଓ ୨୬ଟି ଆଳୁ ଅଛି । ସେହି ବ୍ୟାଗ୍‌ରେ ଆଳୁ ଓ ବାଇଗଣ ମିଶି ମୋଟରେ କେତୋଟି ଅଛି ?	ବାଇଗଣ ୩୨ଟି ଆଳୁ ୨୬ଟି ମୋଟ ୫୮ଟି
୧୨.	ଗୋଟିଏ ଟ୍ରକ୍‌ରେ ୩୬ ବସ୍ତା ଧାନ ଓ ୨୧ବସ୍ତା ଚାଉଳ ବୋଝେଇ ହୋଇଛି । ତେବେ ସେହି ଟ୍ରକ୍‌ରେ ଧାନ ଓ ଚାଉଳ ମିଶି କେତେ ବସ୍ତା ଅଛି ?	
୧୩.	ଗୋଟିଏ ବସ୍‌ରେ ୫୪ ଜଣ ଲୋକ ଓ ଆଉ ଗୋଟିଏ ବସ୍‌ରେ ୩୫ଜଣ ଲୋକ ବସିଛନ୍ତି । ଦୁଇଟି ଯାକ ବସ୍‌ରେ ବସିଥିବା ମୋଟ ଲୋକ ସଂଖ୍ୟା କେତେ ?	
୧୪.	ଗୋଟିଏ ବଲ୍‌ର ଦାମ ୧୫ ଟଙ୍କା ଓ ଗୋଟିଏ ବ୍ୟାଟ୍‌ର ଦାମ ୭୦ ଟଙ୍କା । କେତେ ଟଙ୍କା ହେଲେ ତୁମେ ଦୁଇଟି ଯାକ କିଣି ପାରିବ ?	
୧୫.	ଜଣେ ଦୋକାନୀ ପ୍ରଥମ ଦିନ ୧୨ଟି, ଦ୍ୱିତୀୟ ଦିନ ୭ଟି ଓ ତୃତୀୟ ଦିନ ୨୦ଟି ନଡ଼ିଆ ବିକିଲା । ଏହି ତିନି ଦିନରେ ସେ ମୋଟରେ କେତୋଟି ନଡ଼ିଆ ବିକିଥିଲା ?	
୧୬.	ଗୋଟିଏ ଗଛରେ ୨୨ଟି ଫୁଲ ଓ ଆଉ ଗୋଟିଏ ଗଛରେ ୧୫ଟି ଫୁଲ ଫୁଟିଛି । ଦୁଇଟି ଗଛରେ ଫୁଟିଥିବା ଫୁଲ ମିଶି କେତେ ?	
୧୭.	ଗୋଟିଏ ଚକୋଲେଟ୍‌ର ଦାମ ୨୫ ପଇସା ଓ ଗୋଟିଏ ବେଲୁନ୍‌ର ଦାମ୍ ୫୦ପଇସା । ତେବେ ଗୋଟିଏ ଚକୋଲେଟ୍ ଓ ଗୋଟିଏ ବେଲୁନ୍ କିଣିଲେ ତୁମେ କେତେ ପଇସା ଦେବ ?	
୧୮.	ଗୋଟିଏ ପଡ଼ିଆରେ ୨୦ଟି ବଳଦ, ୧୦ଟି ଗାଈ ଓ ୮ଟି ବାଛୁରୀ ଚରୁଥିଲେ । ତେବେ ସେହି ପଡ଼ିଆରେ ଚରୁଥିବା ବଳଦ, ଗାଈ ଓ ବାଛୁରୀଙ୍କ ମୋଟ ସଂଖ୍ୟା କେତେ ?	
୧୯.	ଗୋଟିଏ ବିଦ୍ୟାଳୟର ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀରେ ୨୪ଜଣ, ଦ୍ୱିତୀୟ ଶ୍ରେଣୀରେ ୨୧ଜଣ ଓ ତୃତୀୟ ଶ୍ରେଣୀରେ ୨୩ ଜଣ ପିଲା ପଢ଼ନ୍ତି । ବିଦ୍ୟାଳୟର ଏହି ଶ୍ରେଣୀରେ ମୋଟ ପିଲା ସଂଖ୍ୟା କେତେ ?	
୨୦.	ଗୋଟିଏ ମିଠା ଦୋକାନରେ ୨୫ଟି ଲଡ୍ଡୁ, ୩୨ଟି ରସଗୋଲା ଓ ୨୨ଟି ଛେନାଗଜା ଅଛି । ତେବେ ସେହି ଦୋକାନରେ ସମୁଦାୟ କେତୋଟି ମିଠା ଅଛି ?	

ମିଶାଣରେ ଏକକ ସ୍ଥାନର ଅଙ୍କ ଗୁଡ଼ିକର ମିଶାଣ ଫଳ ୧୦ ବା ତହିଁରୁ ଅଧିକ ହେଲେ କିପରି ମିଶାଇବା-

୪୫ ଓ ୩୭ର ମିଶାଣ

୪୫କୁ ୪ ଦଶ ୫ ଏକ ଲେଖାଯାଇ ପାରିବ ।
୩୭କୁ ୩ ଦଶ ୭ ଏକ ଲେଖାଯାଇ ପାରିବ ।
ପ୍ରଥମେ ଏକକ ଘରୁ ମିଶାଣ ଆରମ୍ଭ କରାଯିବ ।
୫ ଏକ + ୭ ଏକ = ୧୨ଏକ
୧୨ଏକ = ୧ଦଶ ୨ଏକ ହେବ
୨ଏକ ଏକ ସ୍ଥାନର ଗାର ତଳେ ରହିବ
୧ଦଶକୁ ଦଶ ସ୍ଥାନର ଉପରକୁ ନିଆଯିବ
୧ଦଶ+୪ଦଶ+୩ଦଶ=୮ଦଶ
୮ଦଶ+୨ଏକ
=୮୦+୨
=୮୨

ଦଶ	ଏକ
(୧)	
୪	୫
୩	୭
୮	୧ଦଶ ୨

=୮୨

ଅଭ୍ୟାସ

୧. ପ୍ୟାଣ୍ଟର ଦାମ୍ ୨୮ ଟଙ୍କା ଓ ସାର୍ଟର ଦାମ୍ ୪୭ ଟଙ୍କା । ବାପା ଗୋଟିଏ ପ୍ୟାଣ୍ଟ ଓ ଗୋଟିଏ ସାର୍ଟ ତୁମପାଇଁ କିଣି ଦେଲେ । ସେ ଦୋକାନୀକୁ ମୋଟରେ କେତେ ଟଙ୍କା ଦେଇଥିବେ ?

ପ୍ୟାଣ୍ଟର ଦାମ୍ ୨୮ ଟଙ୍କା
ସାର୍ଟର ଦାମ୍ ୪୭ ଟଙ୍କା

ପ୍ୟାଣ୍ଟ ଓ ସାର୍ଟର ମୋଟ ଦାମ୍ ଟ —— + ଟ —— = ☐ ଟଙ୍କା

୨. ଗୋଟିଏ ଥାକରେ ୨୭ଖଣ୍ଡ ବହି ଓ ଆଉ ଗୋଟିଏ ଥାକରେ ୨୭ ଖଣ୍ଡ ବହି ଅଛି । ସେହି ଦୁଇଥାକରେ ଥିବା ବହି ମିଶି କେତେ ?

ଗୋଟିଏ ଥାକରେ ବହି ଅଛି ☐
ଆଉ ଗୋଟିଏ ଥାକରେ ବହି ଅଛି ☐

ଦୁଇଟି ଥାକରେ ଥିବା ମୋଟ ବହି ☐ + ☐ = ☐

୩. ଗୋଟିଏ ବସ୍‌ରେ ୧୬ ଜଣ ଲୋକ ବସିଥିଲେ । ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନରୁ ୨୧ ଜଣ ଲୋକ ବସ୍‌ରେ ଚଢ଼ିଲେ । ଆଉ ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନରୁ ୨୭ ଜଣ ସେହି ବସ୍‌ରେ ବସିଲେ । ତେବେ ସେହି ବସ୍‌ରେ ମୋଟ କେତେ ଜଣ ଲୋକ ବସି ଯାଇଥିଲେ ?

ବସ୍‌ରେ ପ୍ରଥମେ ଲୋକ ବସିଥିଲେ ୧୬
ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନରେ ବସ୍‌ରେ ଚଢ଼ିଲେ ୨୧
ଆଉ ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନରୁ ସେହି ବସ୍‌ରେ ବସିଲେ ୨୭

ସେହି ବସ୍‌ରେ ଯାଇଥିବା ମୋଟ୍ ଲୋକ ☐ + ☐ + ☐ = ☐

୪. ଗୋଟିଏ ବଗିଚାରେ ପ୍ରଥମ ପଟାଳିରେ ୨୩ଟି, ଦ୍ୱିତୀୟ ପଟାଳିରେ ୨୫ଟି ଓ ତୃତୀୟ ପଟାଳିରେ ୩୪ଟି ଫୁଲଗଛ ଲାଗିଛି । ସେହି ତିନୋଟି ପଟାଳିରେ ଲାଗିଥିବା ମୋଟ ଫୁଲଗଛ ସଂଖ୍ୟା କେତେ ?

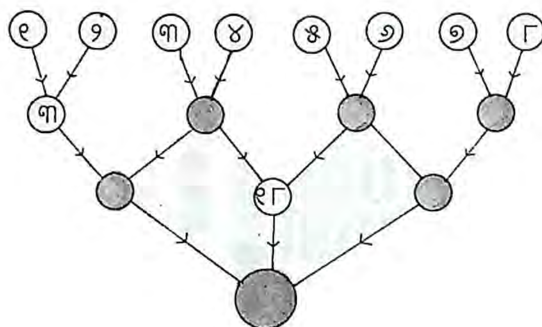
ବଗିଚାର ପ୍ରଥମ ପଟାଳିରେ ଲାଗିଥିବା ଫୁଲଗଛ ☐
ଦ୍ୱିତୀୟ ପଟାଳିରେ ଲାଗିଥିବା ଫୁଲଗଛ + ☐
ତୃତୀୟ ପଟାଳିରେ ଲାଗିଥିବା ଫୁଲଗଛ + ☐

ସେହି ତିନିଟି ପଟାଳିରେ ଲାଗିଥିବା ଫୁଲଗଛ ☐ + ☐ + ☐ = ☐

୫. ଉଦାହରଣ ପରି ଖାଲି ସ୍ଥାନ ପୂରଣ କର ।

୫୦									
୫									
୫									
୫			୩୫						
୫			୫						
୫			୫						
୫			୫			୨୦			
୫			୫				୧୫		
୫			୫					୧୦	
୫			୫						୫
୫			୫						

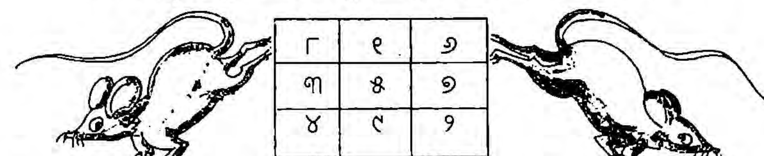
୬. ଖାଲି ସ୍ଥାନ ପୂରଣ କର ।

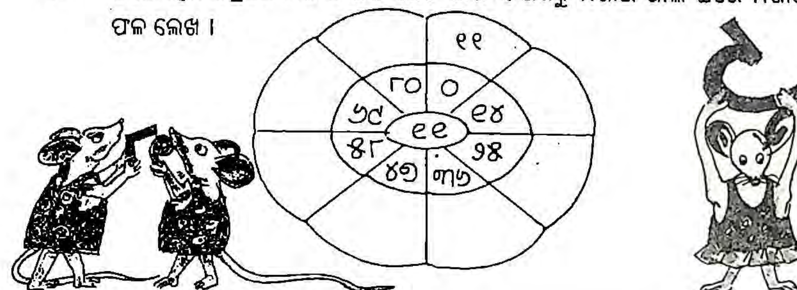
୭. ଖାଲି ସ୍ଥାନ ପୂରଣ କର ।

+	୧୧	୧୨	୧୩	୧୪	୧୫	୧୬	୧୭	୧୮	୧୯	୨୦	୨୧
୦	୧୧				୧୫						
୧		୧୩						୧୯			
୨					୧୭		୧୯				୨୩
୩	୧୪								୨୨		
୪		୧୬			୧୯		୨୧				
୫			୧୮							୨୫	
୬		୧୮				୨୨					
୭				୨୧					୨୬		
୮						୨୪					୨୯
୯		୨୧									
୧୦					୨୫			୨୮		୩୦	

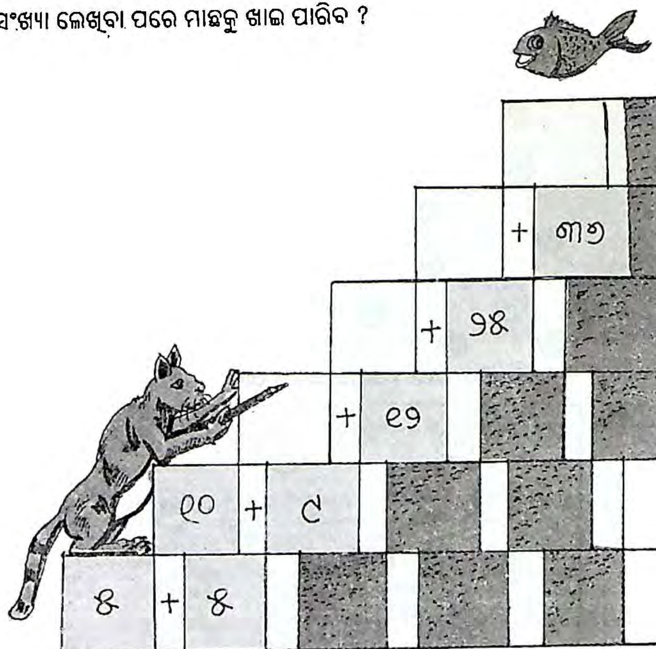
୮. ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଚିତ୍ରରେ ବାମରୁ ଡାହାଣକୁ କିମ୍ବା ଡାହାଣରୁ ବାମକୁ, ତଳୁ ଉପରକୁ କିମ୍ବା ଉପରୁ ତଳକୁ ଏବଂ କୋଣରୁ କୋଣକୁ ମିଶାଇ ମିଶାଣ ଫଳ ଲେଖ ।

୯. ତଳେ ଥିବା ଚିତ୍ରରେ ମଝି ସଂଖ୍ୟା ସହିତ ପାଖ ସଂଖ୍ୟାକୁ ମିଶାଇ ଖାଲି ଘରେ ମିଶାଣ ଫଳ ଲେଖ ।

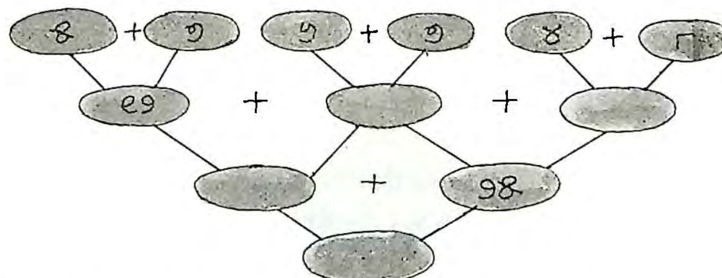
୧୦ . ବିଲେଇ କେଉଁ ସଂଖ୍ୟା ଲେଖିବା ପରେ ମାଛକୁ ଖାଇ ପାରିବ ?

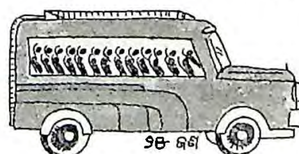
୧୧. 'କ'ଧାଡ଼ିର କେଉଁ ଯୋଡ଼ା ସହିତ 'ଖ' ଧାଡ଼ିର କେଉଁ ଯୋଡା ସମାନ ?

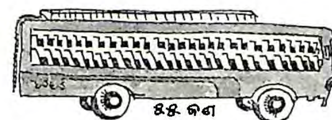
'କ'			'ଖ'
ଟ୩୫+ଟ୨୫	୬୦		ଟ୫୮ + ଟ ୩୭
୪୮+୩୩			୫୪+୨୭
୬୫+୨୮		୬୦	୩୮+୨୨
୬୬+୨୪			୭୧+୨୨
୬୯+୨୬			୫୫+୩୫

୧୨. ଖାଲି ଘର ପୂରଣ କର ।

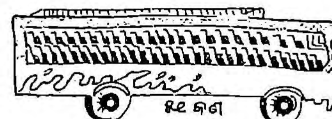

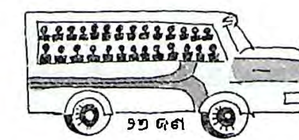
୧୩. କେଉଁ ଛୋଟ ଗାଡ଼ି ୨ଟିର ଲୋକ, କେଉଁ ବଡ଼ ଗାଡ଼ିରେ ଯାଇ ପାରିବେ ?

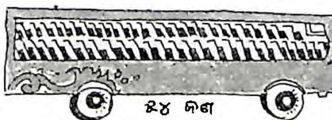

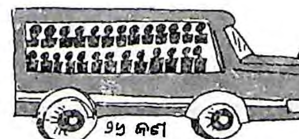

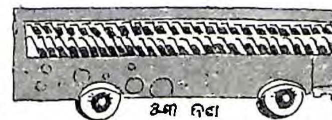

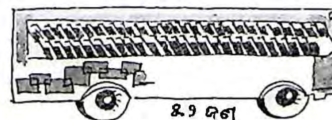

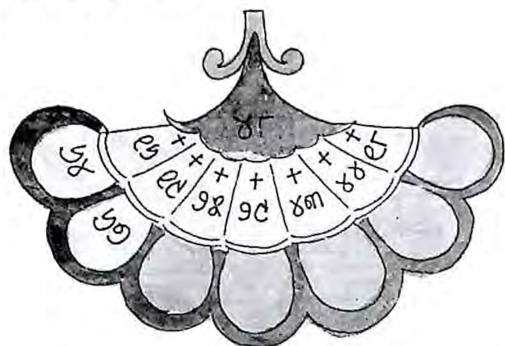

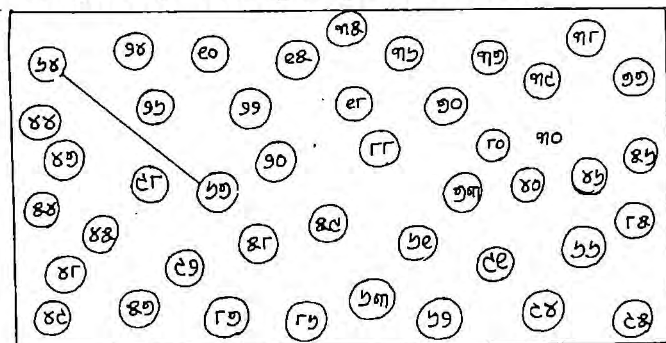

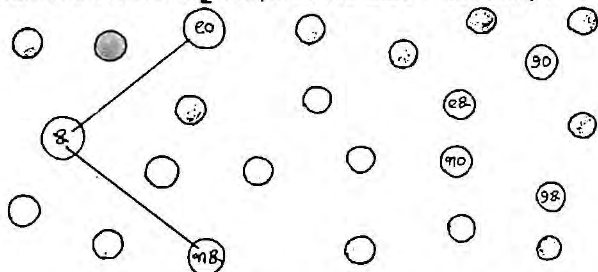
୧୪. ଖାଲି ଘରେ ଠିକ୍ ସଂଖ୍ୟା ଲେଖ ।

ଉପର ଚିତ୍ରରେ ମିଳିଥିବା ମିଶାଣଫଳକୁ ତଳଚିତ୍ରରେ ବାହାର କରି ଯୋଡ଼ ।

୧୫. ପାଞ୍ଚ ମିଶାଇ ମିଶାଇ ମିଶାଣ ଫଳକୁ ଯୋଡ଼ିଲେ ମୋତେ ପାଇବ । ଏବେ ଯୋଡ଼ ।

୧୬.	ଗୋଟିଏ ଝୁଡ଼ିରେ ୩୮ଟି ଆମ୍ବ ଓ ୨୫ଟି ସେଓ ଅଛି । ତେବେ ସେହି ଝୁଡ଼ିରେ ମୋଟ କେତେ ଫଳ ଅଛି ?	୩୮ + ୨୫ ମୋଟ ୬୩ ଟି ଫଳ ଅଛି
୧୭.	ଗୋଟିଏ ବସ୍‌ରେ ୩୫ ଜଣ ପୁଅ ପିଲା ଓ ୩୭ ଜଣ ଝିଅ ପିଲା ବସି ମେଳା ଦେଖିବାକୁ ଗଲେ । ତେବେ ସେହି ବସ୍‌ରେ ସମୁଦାୟ କେତେ ଜଣ ପିଲା ବସିଥିଲେ ?	
୧୮.	ଟୁଇଁକିଲ୍‌ର ବୟସ ୧୨ ବର୍ଷ । ସୋନିର ବୟସ ଟୁଇଁକିଲ୍‌ର ବୟସଠାରୁ ୫ବର୍ଷ ଅଧିକ ହେଲେ, ଉଭୟଙ୍କ ବୟସ ମିଶି କେତେ ?	
୧୯.	ସ୍ୱାଧୀନତା ଦିବସରେ ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀର ୪୩ ଜଣ, ଦ୍ୱିତୀୟ ଶ୍ରେଣୀର ୩୨ ଜଣ ଓ ତୃତୀୟ ଶ୍ରେଣୀର ୧୭ ଜଣ ପିଲା ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲେ । ତେବେ ସେଦିନ ସ୍ୱାଧୀନତା ଦିବସ ଉତ୍ସବରେ ଏହି ତିନି ଶ୍ରେଣୀର କେତେ ଜଣ ପିଲା ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ ?	
୨୦.	ଢୁଢୁଲୁ ପରୀକ୍ଷାରେ ଗଣିତରେ ୩୬, ସାହିତ୍ୟରେ ୩୩ ଓ ପରିବେଶ ପାଠରେ ୨୧ ନମ୍ବର ରଖିଛି । ତେବେ ସେ ପରୀକ୍ଷାରେ ମୋଟ କେତେ ନମ୍ବର ରଖିଛି ?	
୨୧.	ଗଣେଶ ପୂଜାପାଇଁ ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀରୁ ୨୦ ଟଙ୍କା, ଦ୍ୱିତୀୟ ଶ୍ରେଣୀରୁ ୨୫ ଟଙ୍କା ଓ ତୃତୀୟ ଶ୍ରେଣୀରୁ ୩୫ ଟଙ୍କା ଆଦାୟ ହୋଇଥିଲା । ସେହି ତିନି ଶ୍ରେଣୀରୁ ଆଦାୟ ହୋଇଥିବା ମୋଟ ଟଙ୍କା କେତେ ?	

୨୨.	ମୁନ୍ନ ର ବୟସ ୧୮ ବର୍ଷ । ସନ୍ନର ବୟସ ତା' ଠାରୁ ୬ ବର୍ଷ ଅଧିକ । ଭାଇ ଭଉଣୀ ଦୁହିଁଙ୍କର ବୟସ ମିଶି କେତେ ?	
୨୩.	ଡଙ୍ଗାରେ ପ୍ରଥମ ଥର ୩୯ ଜଣ ଓ ଦ୍ୱିତୀୟ ଥର ୩୭ ଜଣ ବସି ନଦୀ ପାର ହେଲେ । ତେବେ ଏହି ଦୁଇଥରରେ ସମୁଦାୟ କେତେ ଜଣ ନଦୀ ପାର ହୋଇଥିଲେ ?	
୨୪.	ଇତିଶ୍ରୀ ୪୫ଟି ଓ ଶୁଭଶ୍ରୀ ୩୭ଟି ଫୁଲ ତୋଳି ଗୋଟିଏ ଡାଲାରେ ରଖିଲେ । ସେହି ଡାଲାଟିରେ ମୋଟରେ କେତୋଟି ଫୁଲ ରହିଲା ?	
୨୫.	ବିଦ୍ୟାଳୟର ପ୍ରାର୍ଥନା ସଭାରେ ପ୍ରଥମ ଧାଡ଼ିରେ ୨୩ ଜଣ, ଦ୍ୱିତୀୟ ଧାଡ଼ିରେ ୨୯ଜଣ ଓ ତୃତୀୟ ଧାଡ଼ିରେ ୩୫ ଜଣ ପିଲା ଠିଆ ହୋଇଥିଲେ । ତେବେ ସେଦିନ ପ୍ରାର୍ଥନା ସଭାରେ ସେହି ତିନି ଧାଡ଼ିରେ ମୋଟରେ କେତେ ଜଣ ପିଲା ଠିଆ ହୋଇଥିଲେ ?	

କ'ଣ ଶିଖିବେ

- ଦୁଇ ବା ତିନୋଟି ଦୁଇ ଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟା (ଏକକ ଘରୁ ସଂଖ୍ୟା ନ ନେଇ ବା ନେଇ) ଯୋଗ କରିବେ ।
- ଏକ ସୋପାନରେ ସମାଧାନ ହେଲାଭଳି ଦୈନନ୍ଦିନ ଜୀବନର ସମସ୍ୟା ସମାଧାନ (ଯୋଗ) କରିବେ ।
- '୦'ରୁ ୧୮ ମଧ୍ୟରେ ଦୁଇଟି ସଂଖ୍ୟାକୁ ମୌଖିକ ଯୋଗ କରିବେ , ଯେପରି ଯୋଗଫଳ ୧୮ରୁ ଅଧିକ ନ ହୁଏ ।

ସୂଚନା

ପ୍ରଥମେ ଏକକ ଘର ଅଙ୍କ ଗୁଡ଼ିକୁ ମିଶାଯାଏ । ପରେ ଦଶକ ଘର ଅଙ୍କଗୁଡ଼ିକୁ ମିଶାଯାଏ । (ଏକକ ଘରୁ ଦଶକ ଘରକୁ ନନେବା ସମୟରେ) ଏକକ ଘର ଅଙ୍କ ଗୁଡ଼ିକୁ ମିଶାଇ ଯୋଗଫଳକୁ ଏକ ଓ ଦଶକରେ ପ୍ରକାଶ କରାଯାଏ । ମିଶାଣଫଳ ସ୍ଥାନରେ ଏକକ ଅଙ୍କକୁ ଏକକ ଘରେ ରଖି ଦଶକ ଅଙ୍କକୁ ଦଶକ ଘରକୁ ନେଇ ଦଶକ ଅଙ୍କ ଗୁଡ଼ିକ ସହ ମିଶାଣ ଫଳ ଦଶକ ଘରେ ରଖାଯାଏ । ଉଦାହରଣ-

୨୭	=	୨ଦଶ	୭ଏକ
୩୫	=	୩ଦଶ	୫ଏକ
		୫ଦଶ	୧୨ଏକ
			(୧ଦଶ ୨ଏକ)
	+	୧ଦଶ	୨ଏକ
		୬ଦଶ	୨ଏକ

ଆମେ ଜାଣିବା

ଧନାତ୍ମକ ଗଣନ ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ ମିଶାଇବା ବେଳେ ମିଶାଯାଇଥିବା ପ୍ରତ୍ୟେକ ସଂଖ୍ୟାଠାରୁ ମିଶାଣଫଳ ସବୁବେଳେ ବୃହତ୍ତର ।

ଖେଳ

ରାଜା ହେବ କିଏ ?

- ପ୍ରତି ଚାରିଜଣ ପିଲା ଗୋଲହୋଇ ବସିବେ । ଏହିଭଳି ସମସ୍ତ ପିଲା ଖେଳିବେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦଳକୁ ୧ ସେଟ୍ ସଂଖ୍ୟାକାର୍ଡ଼୍ ଦିଆହେବ ।
- ୩,୬,୩,୪,୨୫,୧୨,୧୩,୧୫,୧୭,୧୮,୧୯,୨୧,୨୨,୨୪, ୨୫,୨୭,୩୦,୩୨ ସଂଖ୍ୟା ଲେଖା ହୋଇଥିବା ୧୬ଟି କାର୍ଡ଼କୁ ଫେଣ୍ଟି ସେଥିରୁ ମଝିରେ ୪ଟି କାର୍ଡ଼ ଓଲଟାଇ ରଖାଯିବ ଓ ବଳକା କାର୍ଡ଼କୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ପିଲାକୁ ୩ଟି ଲେଖାଏଁ କାର୍ଡ଼ ଦିଆଯିବ ।
- କାର୍ଡ଼ ପାଇବା ପରେ ୩ଟି କାର୍ଡ଼ର ସଂଖ୍ୟାକୁ ନିଜେ ନିଜେ ମିଶାଇ କହିବେ ।
- ଯଦି କାହାର ମିଶାଣ ଫଳ ୬୫ ହୋଇଯାଏ , ସେ ରାଜା ହେବ ଓ ଅଧଃକ୍ରମରେ ମିଶାଣଫଳକୁ ଦେଖି ମନ୍ତ୍ରୀ, ସେନାପତି ଓ କଟୁଆଳ ବଛା ହେବେ ।

(ରାଜା ଛୋଟ ହେବାର ନିୟମ)

- ମିଶାଣ ଫଳ ଯଦି କାହାର ୬୫ ନହୁଏ । ତେବେ ଜଣକ ପରେ ଜଣେ ମଝିରେ ଲେଟା ହୋଇ ପଡ଼ିଥିବା କାର୍ଡ଼ରୁ ଗୋଟିଏ କାର୍ଡ଼ ଆଣିବ ଓ ହାତରୁ ଗୋଟିଏ କାର୍ଡ଼ ଓଲଟାଇ ପକାଇ ଦେବ ।
- ଏବେ ନୂଆକାର୍ଡ଼କୁ ନେଇ ମିଶାଣ କରିବେ ।
- ଏହିପରି କାର୍ଡ଼କୁ ଅଦଳ ବଦଳ କରି କୌଣସି ପିଲାର ୬୫ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ

* ୧୮ ମଧ୍ୟରେ ଯୋଗକଲାବେଳେ ପ୍ରାରଂଭିକ ଅବସ୍ଥାରେ ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ ସାଧାରଣ ଭାବେ ଗଣି ଯୋଗ କରାଯାଏ ।
  ଯଥା- ୧୨ ଓ ୨ ର ଯୋଗଫଳ ୧୪
* ଏକକ ଘରର ଯୋଗଫଳକୁ ୯ ମଧ୍ୟରେ ସୀମିତ ରଖି ପାଠରେ ଚାରିଟି ଉଦାହରଣ ଦିଆଯାଇଛି । ନିଜ ପରିବେଶର ଘଟଣା ସଂପର୍କିତ ଆଉ କିଛି ଉଦାହରଣ ଦେଇ ଏହିଭଳି ଯୋଗକ୍ରିୟାର ଅଭ୍ୟାସ କରାଯିବ । ପିଲାମାନେ କାର୍ଯ୍ୟାବଳୀରେ ଥିବା କାର୍ଯ୍ୟଫର୍ଦ୍ଦକୁ ପେନ୍‌ସିଲ୍‌ରେ ପୂରଣ କରିବେ ।
* କାର୍ଯ୍ୟାବଳୀରେ କିଛି ନମୁନା ଦିଆଯାଇଛି । ଏଗୁଡ଼ିକୁ କରାଇବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଆଉକିଛି ଅଧିକା କାର୍ଯ୍ୟ ବି ପିଲାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇପାରେ ।
* ୧୩ନଂ କାର୍ଯ୍ୟାବଳୀରେ ଦୁଇ ଦୁଇଟି ଛୋଟ ଗାଡ଼ିର ଲୋକ ମିଶି ୬ ପ୍ରକାର ଯୋଗଫଳ ସଂଖ୍ୟା ହୋଇପାରିବ । ଯଥା- ୨୫+୨୭=୫୨ ଜଣଙ୍କ ପାଇଁ ବଡ଼ ବସ୍ ନାହିଁ । ଏଭଳି କଥାଟି ପିଲାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆବିଷ୍କାର କରାଯିବା ପରେ ସମାଧାନ ଖୋଜାଯିବ । ୫୨ ଜଣ ଲୋକ - ୫୩,୫୪,୫୫ ଓ ୫୬ଟି ସିଟ୍ ଥିବା ବସ୍‌ରେ ଯାଇ ପାରିବେ ।
  ଏହିଭଳି ଅନ୍ୟ କେଉଁ ଦୁଇଟି ଛୋଟ ଗାଡ଼ିର ଲୋକ ମିଶି କେଉଁ କେଉଁ ଗାଡ଼ିରେ ଯାଇପାରିବେ ।- ତାଲିକା କରିବା ପାଇଁ ଦଳଗତ କାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇପାରେ ।
* ବହିରେ ଥିବା କାର୍ଯ୍ୟାବଳୀକୁ ସରଳ କରିବା ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ସ୍ଥଳେ ନିଜ ପରିବେଶସ୍ଥିତ ବିଭିନ୍ନ ଉଦାହରଣର ଅଭ୍ୟାସ କରାଯାଇପାରେ- ଯଥା- କାର୍ଯ୍ୟାବଳୀ ୧୬ ପାଇଁ ଶ୍ରେଣୀର କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପିଲାର ବଡ଼ଭାଇ/ ଭଉଣୀ ତା'ଠାରୁ କେତେ ବର୍ଷ ବଡ଼, ସେକଥା କହିବ । ସେଥିରୁ ବଡ଼ ଭାଇ, ଭଉଣୀଙ୍କ ବୟସ କେତେ ଜାଣିବେ । ତା'ପରେ ଉଭୟଙ୍କ ବୟସ ମିଶି କେତେ, ଆଲୋଚନା କରାଯିବ ।

ଖେଳ ଚାଲିବ ଓ ନିୟମ ଅନୁସାରେ ରାଜା, ମନ୍ତ୍ରୀ, ସେନାପତି, କଟୁଆଳ ବଛା ହେବ ।
(ରାଜା ପାଇଁ '୬୫' ବଦଳରେ ଅନ୍ୟ ବଡ଼ ସଂଖ୍ୟା ନିଆଯାଇ ପାରିବ ଓ ସେହି ଅନୁସାରେ ସଂଖ୍ୟା କାର୍ଡ଼ ବଦଳିବ)

ମନେ ମନେ ହିସାବ କର

ଶିକ୍ଷକ କେତେକ ପ୍ରଶ୍ନ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଦୁଇ ଦଳରେ ବସାଇ ପଚାରିବେ । ଯେପରି -
* ତୁମ ବଗିଚାରେ ୮ଟି ଧଳା କନିଅର ଗଛ ଓ ୭ଟି ନାଲି କନିଅର ଗଛ ଅଛି । ତେବେ ତୁମ ବଗିଚାରେ ମୋଟରେ କେତୋଟି କନିଅର ଗଛ ଅଛି ?
* ଗୋଟିଏ ଗଛରେ ୬ଟି ପାରା ଓ ୬ଟି କାଉ ବସିଥିଲେ । ତେବେ ମୋଟରେ ଗଛରେ କେତୋଟି ପକ୍ଷୀ ବସିଥିଲେ ?
* ତୁମର ୧୨ଟି ପଇସାର ଗୋଟିଏ ସେପ୍‌ଟିପିନ୍ କିଣିଲ ଓ ୫୦ ପଇସାର ଗୋଟିଏ ବେଲୁନ୍ କିଣିଲ । ଏହିପରି ପ୍ରଶ୍ନ ପରସ୍ପର ମଧ୍ୟରେ ପଚାରିବା ପାଇଁ ସୁଯୋଗ ଦେବେ ।

ପ୍ରକଳ୍ପ କାର୍ଯ୍ୟ
* ନିଜ ଶ୍ରେଣୀର ୩ ଦିନରେ ଉପସ୍ଥିତ ଥିବା ମୋଟ ପିଲା ସଂଖ୍ୟା ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବାକୁ ଦିଆଯିବ ।
  (ଯଦି ଶ୍ରେଣୀର ପିଲାସଂଖ୍ୟା ୩୦ରୁ ବେଶି ଥାଏ ତେବେ କେବଳ ବାଳିକା କିମ୍ବା ବାଳକଙ୍କୁ ନେଇ ହିସାବ କରାଯିବ ।)

ଆବଶ୍ୟକ ସାମଗ୍ରୀ
* ସଂଖ୍ୟା କାର୍ଡ଼

ଏଇଟି କିଏ କହିପାରିବ ?
* ୧୦ ଠାରୁ ବଡ଼ ଓ ୨୦ରୁ ସାନ ଯେ କୌଣସି ଦୁଇଟି ସଂଖ୍ୟାକୁ ଯୋଗ କଲେ ଯୋଗଫଳ କେଉଁ ସଂଖ୍ୟାଠାରୁ ବଡ଼ ହେବ ଓ କେଉଁ ସଂଖ୍ୟାଠାରୁ ସାନ ହେବ ?

ପ୍ରସ୍ତୁତି

- ପିଲା ଏକ/ଦୁଇ ଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟାକୁ ସଜାଇ ଲେଖୁଛନ୍ତି କି ନାହିଁ ଦୃଷ୍ଟି ଦିଅନ୍ତୁ ।
- ପିଲାମାନେ ଦୁଇଟି ବା ତିନୋଟି ଏକ ଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟାକୁ ମିଶାଇ ପାରୁଛନ୍ତି କି ନାହିଁ ତାହା ଦେଖନ୍ତୁ ।

ଗଳ୍ପ କଥନ

- ଚିତ୍ରସହ କୌତୁହଳ ପରିବେଶ ସୃଷ୍ଟି କରି ଶିକ୍ଷକ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଗପଟିକୁ କହିବେ ।
- ଗପ ସମ୍ପର୍କିତ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଗାଣିତିକ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରିବେ ।
  ଯଥା- ପାରା ମାନଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା କେତେ ?
- ପାରାମାନଙ୍କ ପାଇଁ କେତୋଟି ଚ଼ଷମା ଦରକାର ହେବ ?
- ପେଚାମାନଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା କେତେ ?
- ପେଚାମାନଙ୍କ ପାଇଁ କେତୋଟି ଚଷମା ଦରକାର ହେବ ?
- ପିଲାମାନେ କରିଥିବା ପୁସ୍ତକ ପ୍ରଦତ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାବଳୀ ଗୁଡ଼ିକୁ ତନଖି ଲେଖିବେ ।

ଚିତ୍ରକର

- ୧୪ ନମ୍ବର କାର୍ଯ୍ୟାବଳୀ ''ମିଶାଣ ଫଳକୁ ଯୋଡ଼ି ମୋ ନାଆଁ ଦିଅ''ରେ ପ୍ରଥମେ ୪୮ ସହ ତା'ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ସଂଖ୍ୟା ଗୁଡ଼ିକୁ ପିଲାମାନେ ଯୋଗ କରିବେ । ଯୋଗଫଳକୁ ଖାଲି ଘରେ ଲେଖିବେ । ଯୋଗଫଳ ଗୁଡ଼ିକୁ, ତଳେ ଥିବା ଘର ଭିତରେ ରେଖା ଦ୍ୱାରା ଯୋଗକଲେ ଗୋଟିଏ ଡଙ୍ଗାର ଚିତ୍ର ହେବ ।

- ପିଙ୍କୁ ୪୭ଟି କୋଳି ତୋଳିଲା ଓ ତା' ବଡ଼ହୋଇ ତା'ଠାରୁ ୮ଟି କୋଳି ଅଧିକ ତୋଳିଲା । ତେବେ ଦୁଇ ଜଣ ମିଶି ମୋଟରେ କେତୋଟି କୋଳି ତୋଳିଲା ?
- ଦୁଇଟି ଅଙ୍କରେ ଗଢ଼ା ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ସଂଖ୍ୟା ଓ ଦୁଇଟି ଅଙ୍କରେ ଗଢ଼ା ସବୁଠାରୁ ସାନ ସଂଖ୍ୟାର ଯୋଗଫଳ କେତେ ?

୯+୧୦+୧୧ = ୩୦

ସେହିପରି

୧୯+୨୦+୨୧ = ______

୧୯+୩୦+୩୧ = ______

୧୪+୧୫+୧୬ = ______

୨୪+୨୫+୨୬ = ______

୧୩+୧୦ = ୨୩

୨୩+୧୦ = ______

୩୩+୧୦ = ______

______+୧୦ = ______

______ +୧୦ = ______

- ୮୫ରେ ୮ର ସ୍ଥାନୀୟ ମୂଲ୍ୟ ଓ ସାଧାରଣ ମୂଲ୍ୟର ଯୋଗଫଳ କେତେ ?
- ଏମିତି ଲେଖିଲେ କ'ଣ ସୁବିଧା ?

```
  ୫୫
+ ୧୮
-----
  ୭୩
```

ଦ୍ୱିତୀୟ ଏକକ ପରୀକ୍ଷଣ

ଥିଲା-ଗଲା= ରହିଲା

ସମୟ - ୩୬ ପିରିୟଡ୍

ଭିତରେ ରହିଲା କେତେ ?

ଜଗ୍‌ରେ ୧୫ଟି ଗୋଡ଼ି ଥିଲା ।

ମାଠିଆ ଭିତରକୁ ଅଜାଡ଼ିଲା ବେଳକୁ ୪ଟି ବାହାରେ ପଡ଼ିଗଲା ।

ତେବେ କେତୋଟି ଗୋଡ଼ି ମାଠିଆ ଭିତରେ ରହିଲା ?

ଜଗ୍‌ରେ ଗୋଡ଼ି ଥିଲା	୧୫
ମାଠିଆ ବାହାରେ ପଡ଼ିଲା	୪
ମାଠିଆ ଭିତରେ ରହିଲା	୧୧

ଉପର ଫେଡ଼ାଣଟି କିପରି କରାଯାଇଛି ଦେଖିବା;

୧୫	=	୧ଦଶ	୫ଏକ
୪	=		୪ଏକ

ପ୍ରଥମେ ଏକକ ଘର ଫେଡ଼ାଣ କରାଗଲା

୧୫ର ଏକକ ଘରେ ୫ ଅଛି ।

ତଳ ସଂଖ୍ୟାର ଏକକ ଘରେ ୪ ଅଛି ।

ତେଣୁ ୫ ଏକରୁ ୪ ଏକ ଫେଡ଼ାଣ କରାଗଲା ।

ଫେଡ଼ାଣ ଫଳର ଏକକ ଘରେ ୧ ରହିଲା ।

	ଦଶ	ଏକ
	୧	୫
-		୪
	୧	୧

ଦଶକର ଫେଡ଼ାଣ

ତଳ ସଂଖ୍ୟାର ଦଶକ ଘରେ କିଛି ନାହିଁ ।

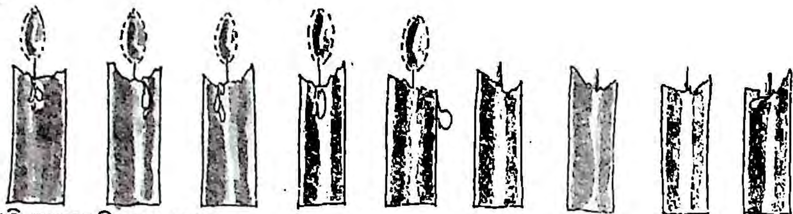
ଉପର ସଂଖ୍ୟାର ଦଶକ ଘରେ ୧ ଅଛି ।

ତେଣୁ ଉପର ସଂଖ୍ୟାର ଦଶକ ଘରେ ଥିବା ସଂଖ୍ୟାରୁ କିଛି ଫେଡ଼ାଗଲା ନାହିଁ ।

ତେଣୁ ଦଶକ ଘର ଅଙ୍କର ଫେଡ଼ାଣ ଫଳ ହେଲା ୧ ।

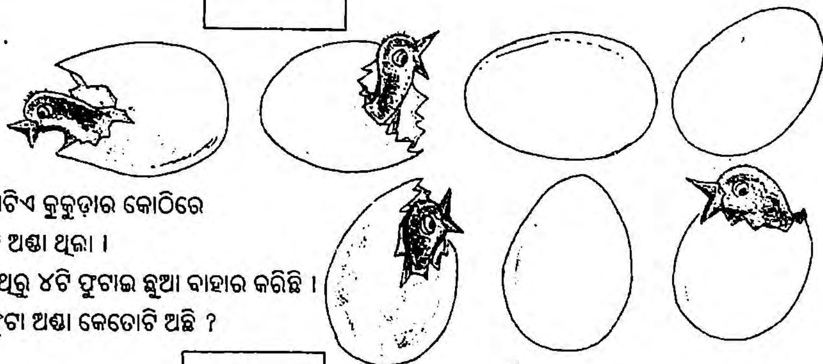
ଅଭ୍ୟାସ

୧.

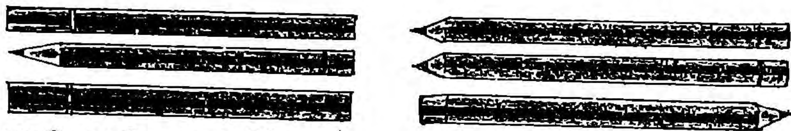
୯ଟି ମହମବତି ଜଳୁଥିଲା ।
୪ଟି ଲିଭି ଯାଇଛି ।
କେତୋଟି ମହମବତି ଜଳୁଛି ?

୨.

ଗୋଟିଏ କୁକୁଡ଼ାର କୋଠିରେ
୭ଟି ଅଣ୍ଡା ଥିଲା ।
ସେଥିରୁ ୪ଟି ଫୁଟାଇ ଛୁଆ ବାହାର କରିଛି ।
ଅଫୁଟା ଅଣ୍ଡା କେତୋଟି ଅଛି ?

୩.

୬ଟି ପେନ୍‌ସିଲ୍‌ରୁ ୪ଟିର ମୁନ ବାହାରିଛି ।
କେତୋଟି ପେନ୍‌ସିଲ୍ ମୁନ କରାଯାଇ ନାହିଁ ?

୪.

୮ଟି କପ୍‌ରୁ ଦୁଇଟି ଭାଙ୍ଗିଗଲା ।
ଭଲ କପ୍ କେତୋଟି ଅଛି ?

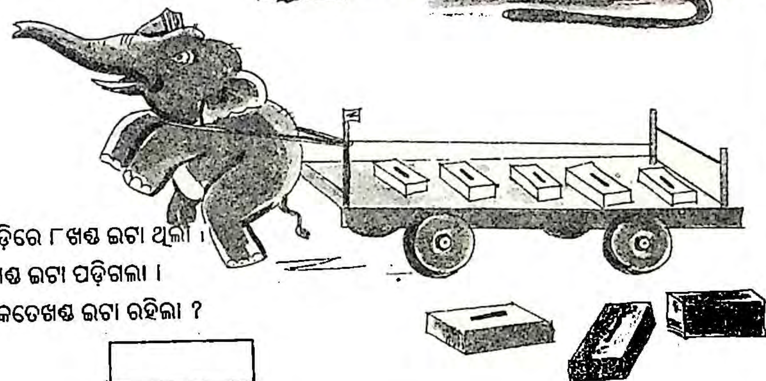

୫.

ମାଙ୍କଡ଼ ହାତରେ ୭ଟି ବେଲୁନ୍ ଥିଲା ।
୩ଟି ବେଲୁନ୍ ଉଡ଼ିଗଲା ।
ହାତରେ କେତୋଟି ବେଲୁନ୍ ରହିଲା ?

୬.

ହାତୀର ଗାଡ଼ିରେ ୮ଖଣ୍ଡ ଇଟା ଥିଲା ।
ଗାଡ଼ିରୁ ୩ଖଣ୍ଡ ଇଟା ପଡ଼ିଗଲା ।
ଗାଡ଼ିରେ କେତେଖଣ୍ଡ ଇଟା ରହିଲା ?

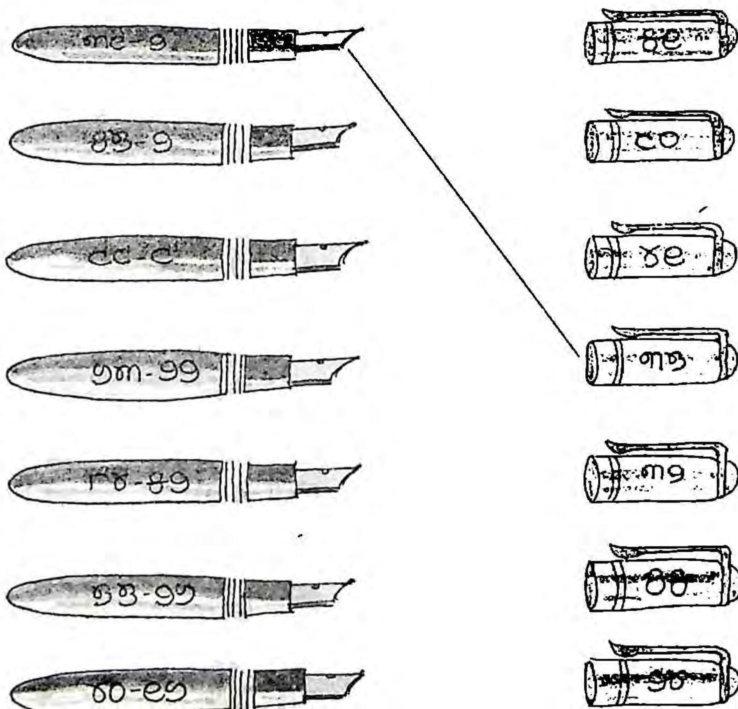
୭. ଉଦାହରଣରେ ଦେଖା ଯାଇଥିବା ପରି [ ] ତିଆରି କର ଓ ଉତ୍ତରଟି ଲେଖ ।

(କ) ୨୦,୧୮,୧୬,୧୪,୧୨, [୧୦] [୮] [ ] [ ] [ ]

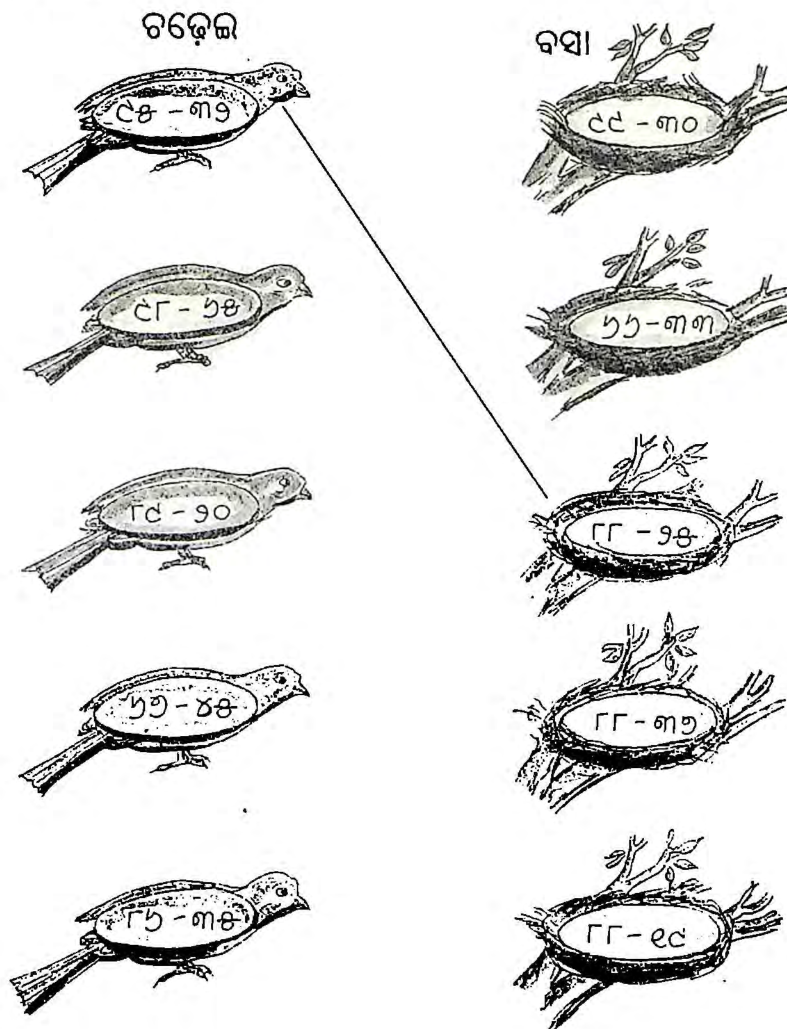
(ଖ) ୪୫,୪୦,୩୫, [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ]

(ଗ) ୮୦,୭୦,୬୦, [ ] [ ] [ ] [ ] [ ]

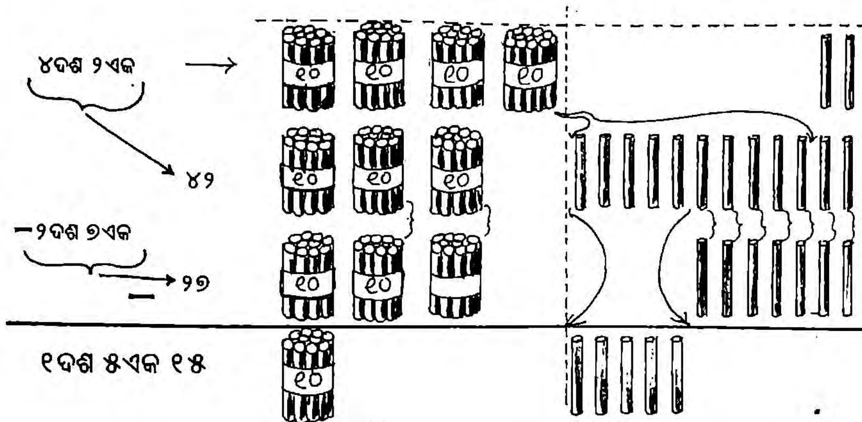
୮. କଲମ ସହିତ ଠିକ୍ କ୍ୟାପଟି ଯୋଗ କର ।

୯. କାହାବସା କିଏ ?

ଥିଲା ୪୨ କାଠି । ସେଥିରୁ ଗଲା ୨୭ଟି କାଠି । ରହିଲା କେତେ ?

୪୨ରୁ ୨୭ର ଫେଡ଼ାଣ

୪୨= ୪ ଦଶ ୨ଏକ

୨୭= ୨ ଦଶ ୭ ଏକ

ପ୍ରଥମେ ଏକକ ଘରୁ ଫେଡ଼ାଣ କରାଯିବ ।

୪୨ ର ଏକକ ଘରେ ଅଛି ୨

୨୭ର ଏକକ ଘରେ ଅଛି ୭

୨ ଏକ ୭ ଏକ ଠାରୁ ସାନ

ଉପରେ ଥିବା ସାନ ଅଙ୍କ ୨ରୁ ୭ ଫେଡ଼ାଣ ହେବ ନାହିଁ ।

ଦଶଘରୁ ୧ ଦଶ ବା ୧୦ ଏକ ଅଣାଗଲା ।

ଏକକ ଘରେ ୧୦ଏକ ଓ ୨ଏକ ମିଶି ୧୨ ଏକ ହେଲା ।

୧୨ ଏକରୁ ୭ ଏକ ଫେଡ଼ାଣ କରାଗଲା ।

ଫେଡ଼ାଣ ଫଳର ଏକକ ଘରେ ୫ ରହିଲା ।

	ଦଶ	ଏକ
	୪	୨
-	୨	୭
	୧	୫

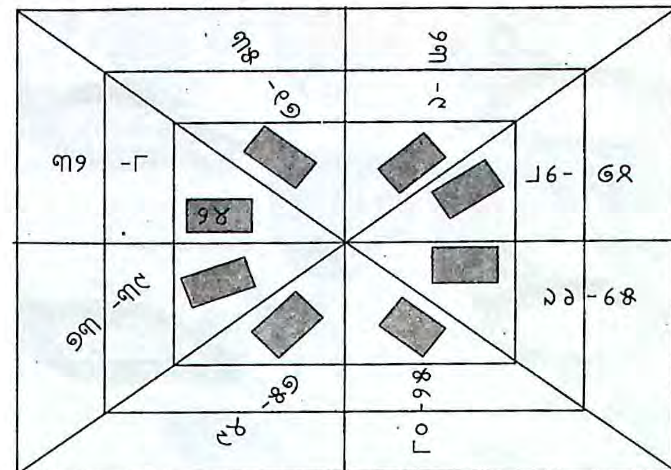
ଦଶକ ଘର ଫେଡ଼ାଣ

୩ ଦଶରୁ ୨ଦଶ ଗଲେ ୧ଦଶ ରହିଲା ।

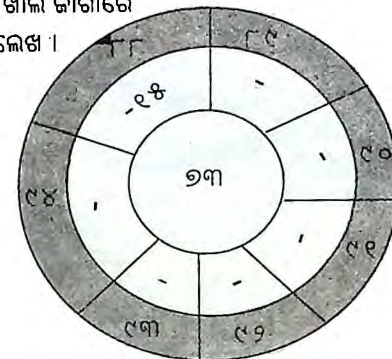
ଫେଡ଼ାଣ ଫଳର ଦଶକ ଘରେ ୧ ରହିଲା ।

ଅଭ୍ୟାସ

୧. [ ] ରେ ସଂଖ୍ୟା ଦୁଇଟିର ଫେଡ଼ାଣ ଫଳ ଲେଖ ।

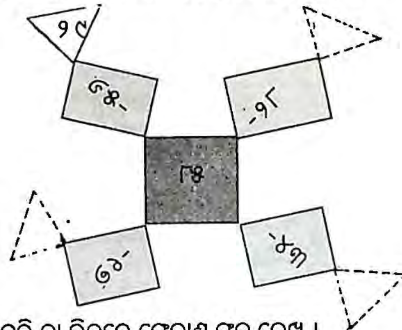
୨. ଚକରେ ଥିବା ଖାଲି ଜାଗାରେ ଠିକ୍ ସଂଖ୍ୟା ଲେଖ ।

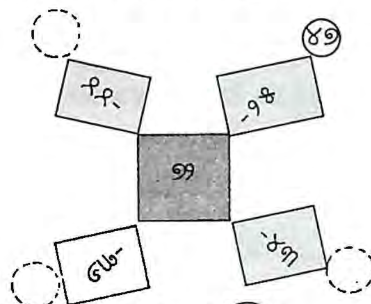
୩. ଯେ କୌଣସି ଦୁଇଟି ଘରକୁ ନେଇ ଦୁଇ ଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟା ଗଢ଼ । ଏପରି ଯେତେ ସଂଖ୍ୟା ଗଢ଼ାଯାଇପାରୁଛି ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ସଂଖ୍ୟାରୁ ସାନ ସଂଖ୍ୟାକୁ ଫେଡ଼ ।

୫	୩
୬	୯

୪. △ଟିଏ ଅଙ୍କନ କରି ତା ଭିତରେ ଫେଡ଼ାଣ ଫଳ ଲେଖ ।

୫. ◯ଟିଏ ତିଆରି କରି ତା ଭିତରେ ଫେଡ଼ାଣ ଫଳ ଲେଖ ।

୬. ଉଦାହରଣ ଦେଖି ଖାଲିଘର ପୂରଣ କର ।

୭. ଦେଖାଇ ଦିଆଯାଇଥିବା ପରି ଖାଲିଘର ଗୁଡ଼ିକ ପୂରଣ କର ।

-	୫୮	୪୧	୭୭	୩୨	୪୫	୬୭	୭୪
୭	୫୧						
୬						୬୧	
୮							
୧୦					୩୫		
୫							୬୯
୩							
୪			୭୩				

୮. କେଉଁ ପତ୍ର ସହ କେଉଁ ପାଖୁଡ଼ାର ସଂପର୍କ ଅଛି ତାହା ଦେଖି ମଝିରେ ଥିବା ଗୋଲେଇ ସହ ମିଳାଅ ।

୯. ପାତ୍ର ମଧ୍ୟରୁ ଫେଡ଼ାଣଫଳ ଖୋଜି ବାକ୍ସ ମଧ୍ୟରେ ଲେଖ ।

୭୫ – ୧୮ = □

୯୯ – ୨୯ = □

୬୬ – ୬୯ = □

୮୭ – ୪୮ = □

୮୫ – ୬୬ = □

୭୯ – ୪୫ = □

୭୩ – ୩୬ = □

୧୦. ଖାଲି ଘର ପୂରଣ କର ।

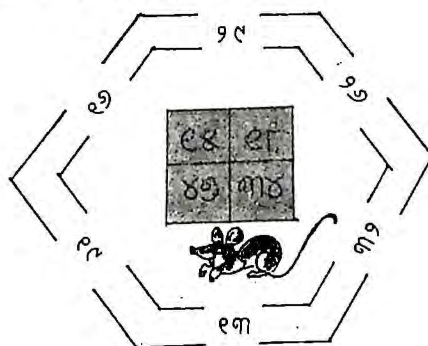
(କ) ୫୨ - ୩୮ = □

(ଖ) ୨୬ = ୭୩ - □

(ଗ) □ = ୯୫ - ୪୭

(ଘ) ୮୧ - □ = ୩୬

୧୧. ଚିତ୍ର ଭିତରେ ଦିଆ ଯାଇଥିବା ସଂଖ୍ୟା ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଯେ କୌଣସି ଦୁଇଟି ସଂଖ୍ୟାର ଫେଡ଼ାଣ ଫଳ ଯେଉଁଠି ଠିକ୍ ନାହିଁ, ସେହି ବାଟ ଦେଇ ମୂଷା ପଦାକୁ ବାହାରିବ । ସେହି ଫେଡ଼ାଣ ଫଳକୁ ଗୋଲ ବୁଲାଇ ଦେଖାଅ ।

୧୨. ଶୂନ୍ୟସ୍ଥାନ ପୂରଣ କର ।

୮୦ - ୨୯ = □

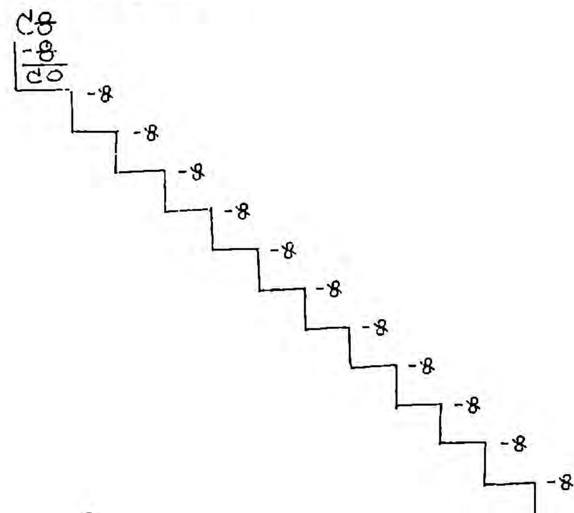
୬୪ - ୫୮ = □

୭୦ - □ = ୩୫

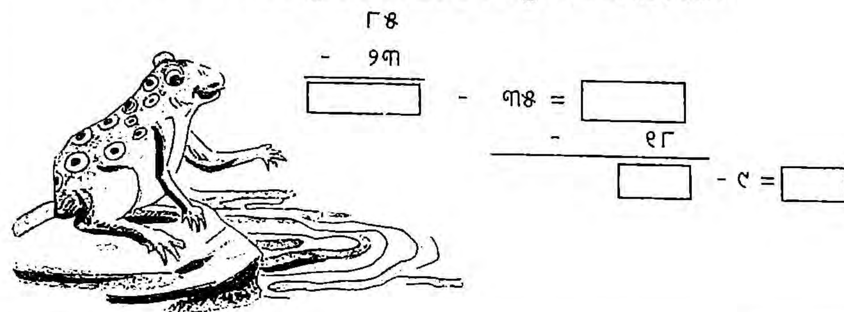
□ - ୩୯ = ୩୩

୫୦ - □ = ୧୪

୧୩. ତଳ ପାହାଚ ପୂରଣ କର ।

୧୪. ବେଙ୍ଗ ଖାଲି ଘର ପୂରଣ କରିପାରିବ ତ ? ତାକୁ ଟିକିଏ ସାହାଯ୍ୟ କର ।

୮୫ – ୨୩ = □

□ – ୩୫ = □

□ – ୧୮ = □

□ – ୯ = □

୧୫. ଗୋଟିଏ ଆମ୍ବ ଝୁଡ଼ିରେ ୮୫ଟି ଆମ୍ବ ଥିଲା । ସେଥିରୁ ୪୩ଟି ଆମ୍ବ ଆଚାର ହେଲା । ଝୁଡ଼ିରେ ଆଉ କେତେ ଆମ୍ବ ରହିଛି ?

ଝୁଡ଼ିରେ ଆମ୍ବ ଥିଲା [୮୫]

ସେଥିରୁ ଆଚାର ହେଲା [୪୩]

ଝୁଡ଼ିରେ ଆଉ ରହିଲା ୮୫-୪୩ = [ ] ଟି ଆମ୍ବ । ଉତ୍ତର ।

୧୬. ଗୋଟିଏ ଦୋକାନରେ ୭୫ଟି ନଡ଼ିଆ ଥିଲା । ସେଥିରୁ ୩୦ଟି ନଡ଼ିଆ ବିକ୍ରି ହୋଇଛି । ଆଉ କେତୋଟି ନଡ଼ିଆ ବିକ୍ରି ପାଇଁ ରହିଛି ?

ଦୋକାନରେ ନଡ଼ିଆ ଥିଲା = [ ]

ସେଥିରୁ ବିକ୍ରି ହୋଇଛି = [ ]

ବିକ୍ରି ପାଇଁ ରହିଛି [ ] - [ ] = [ ] ନଡ଼ିଆ

୧୭. ଜଣେ ମାଛବାଲା ପାଖରେ ୮୦ଟି ମାଛ ଥିଲା । ସେ ୩୫ଟି ମାଛ ବିକିବା ପରେ ତା ପାଖରେ ଆଉ କେତେ ମାଛ ଥିବ ?

ମାଛବାଲା ପାଖରେ ମାଛ ଥିଲା = [୮୦]

ସେଥିରୁ ବିକିଛି [୩୫]

ତା ପାଖରେ ଆଉ ମାଛ ଥିବ= [ ] - [ ] = [ ] ମାଛ

୧୮. ଅମିତା ଓ ମମତାର ବୟସ ମିଶି ୪୨ ବର୍ଷ । ଅମିତାର ବୟସ ୨୪ବର୍ଷ ହେଲେ, ମମତାର ବୟସ କେତେ ବର୍ଷ ?

ଅମିତାର ଓ ମମତାର ବୟସ ମିଶି= [ ] ବର୍ଷ

ଅମିତାର ବୟସ - [ ] ବର୍ଷ

ମମତାର ବୟସ = [ ] ବର୍ଷ - [ ] ବର୍ଷ= [ ] ବର୍ଷ

୧୯. ରାମବାବୁ ଝିଅ ବାହାଘର ପାଇଁ ଧୋତି ଓ ଶାଢ଼ି ମିଶି ୬୭ଖଣ୍ଡ କିଣିଥିଲେ । ସେଥିରୁ ୧୮ଖଣ୍ଡ ଧୋତି ହେଲେ, କେତେ ଖଣ୍ଡ ଶାଢ଼ି କିଣିଥିଲେ ?

ରାମବାବୁ ଧୋତି ଓ ଶାଢ଼ି ମିଶି କିଣିଥିଲେ = [ ] ଖଣ୍ଡ

ସେଥିରୁ ଧୋତି କିଣିଥିଲେ = [ ] ଖଣ୍ଡ

ରାମବାବୁ ଶାଢ଼ି କିଣିଥିଲେ= [ ] ଖଣ୍ଡ - [ ] ଖଣ୍ଡ= [ ] ଖଣ୍ଡ

କ'ଣ ଶିଖିବେ

- ୧୮ ମଧ୍ୟରେ ଦୁଇଟି ସଂଖ୍ୟାର ମୌଖିକ ଭାବେ ବିୟୋଗ ଫଳ ଜାଣିବେ ।
- ଦ ଶକ ଘରୁ ଧାର କରି ବା ଧାଡ଼ି ନକରି ଦୁଇ ଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟାକୁ ବିୟୋଗ କରିବେ ।
- ଏକ ସୋପାନରେ ସମାଧାନ ହେଲା ଭଳି ଦୈନନ୍ଦିନ ଜୀବନରେ ସମସ୍ୟା ସମାଧାନ (ବିୟୋଗ)କରିବେ ।

ସୂଚନା

- ଏକକ ଘରୁ ଧାର ନକରି ବିୟୋଗ କରିବା ବେଳେ ଉପର ସଂଖ୍ୟାର ଏକକ ଘରୁ ତଳ ସଂଖ୍ୟାର ଏକକ ସ୍ଥାନର ଅଙ୍କଟି ବିୟୋଗ କରାଯାଏ । ସେହିପରି ଉପର ସଂଖ୍ୟାର ଦଶକ ସ୍ଥାନରୁ ଅଙ୍କରୁ ତଳ ସଂଖ୍ୟାର ଦଶକ ସ୍ଥାନର ଅଙ୍କ ବିୟୋଗ କରାଯାଏ ।

  ୩୬ = ୩ଦଶ ୬ଏକ

  ୨୪= ୨ଦଶ ୪ଏକ

  ୧ଦଶ ୨ଏକ

- ଏକକ ସ୍ଥାନକୁ ଦଶକ ସ୍ଥାନରୁ ଧାର ଆଣିବା ବେଳେ:- ଫେଡ଼ା ଯାଉଥିବା ସଂଖ୍ୟାର ଏକକ ଘର ଅଙ୍କ ବଡ଼ ହେଲେ ଦଶକ ଘରୁ ଏକ ଦଶ ଆଣି ଏକକ ଘର ଅଙ୍କ ସହ ମିଶାଯାଏ । ଏହି ମିଶାଣ ଫଳରୁ ଏକକ ଘର ଅଙ୍କଟି ଫେଡ଼ାଯାଇ ଫେଡ଼ାଣ ଫଳର ଏକକ ସ୍ଥାନରେ ଲେଖାଯାଏ ।
- ଦ୍ୱିତୀୟ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଦଶକ ସ୍ଥାନରୁ ଏକ ଦଶ ଯାଇଥିବାରୁ ଦଶକ ସ୍ଥାନ ଅଙ୍କରୁ ଏକ ଦଶ ବିୟୋଗ କରି ବିୟୋଗ କରାଯାଇଥିବା ସଂଖ୍ୟାର ଦଶକ

ଆଉ କେତେ ରହିଲା ?

ଚାରୋଟି ପିଲାରେ ଦୁଇଟି ଦଳ ।

ପ୍ରତି ଦଳକୁ ଦୁଇଭାଗ କରାଯିବ ।

ଦୁଇଦଳ ମଝିରେ ୮୦ଟି ଗୋଡ଼ି ରହିବ ।

ଗୋଟିଏ ଦଳ ଅନ୍ୟ ଦଳକୁ ଗୋଡ଼ି ମୁଠାଏ ଦେଇ ଗଣିବାକୁ କହିବ ।

ସେମାନେ ଗୋଡ଼ିକୁ ଗଣି ଗୋଡ଼ିର ପରିମାଣ ଖାତାରେ ଲେଖିବେ ।

ପୁଣି ଗୋଡ଼ିନେଇ ଥିବା ଦଳ ସେମାନଙ୍କ ଗୋଡ଼ିରୁ କିଛି ଗୋଡ଼ି ବାହାର କରି ଗଣିବେ ।

ସେମାନେ ସେହି ଗୋଡ଼ିକୁ ଗଣି ପ୍ରଥମେ ଲେଖିବା ସଂଖ୍ୟା ତଳେ ଫେଡ଼ାଣ ଚିହ୍ନ ଦେଇ ଗୋଡ଼ି ସଂଖ୍ୟା ଲେଖିବେ ।

ବର୍ତ୍ତମାନ ସେମାନେ କହିବେ କେତେ ଗୋଡ଼ି ଥିଲା ? କେତେ ଗୋଡ଼ି ଗଲା ଓ କେତେ ଗୋଡ଼ି ରହିଲା ଓ ଖାତାରେ ଲେଖିବେ ।

ଏବେ ଫେଡ଼ାଣ କରିଥିବା ଦଳ ଆର ଦଳକୁ ପୂର୍ବଭଳି କାର୍ଯ୍ୟ ଦେଇ ଫେଡ଼ାଣ କରିବାକୁ କହିବେ ।

ଏହିପରି ଅଦଳ ବଦଳ ହୋଇ ଖେଳ ଚାଲୁ ରହିବ । ଅଧିକ ଠିକ୍ କରିଥିବା ଦଳ ବିଜୟୀ ହେବ ।

ଧାରନେଇ ଫେଡ଼ାଣ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ହେଲେ ଉପରୋକ୍ତ ଶିକ୍ଷଣକାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଣାଳୀ ଅବଲମ୍ବନ କରାଯିବ ମାତ୍ର ନିମ୍ନ ମତେ ଶିକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟ କରାଯିବ ।

ଧାର ନେଇ ବିୟୋଗ ଶିକ୍ଷଣକାର୍ଯ୍ୟ କଲାବେଳେ -

ଯଥା- ୬୨ରୁ ୩୫, ୭୫ରୁ ୪୭ ଇତ୍ୟାଦି ଫେଡ଼ାଣ ପ୍ରଶ୍ନକାର୍ଡ଼ ନିଆଯିବ ।

ସ୍ଥାନର ଅଙ୍କକୁ ବିୟୋଗ କରାଯାଏ । ବିୟୋଗ ଫଳର ଦଶକ ସ୍ଥାନରେ ଲେଖାଯାଏ ।

୬୨ = ୬ଦଶ + ୨ଏକ = ୫ଦଶ + ୧୨ଏକ
୨୭ = ୨ଦଶ + ୭ଏକ = ୨ଦଶ + ୭ ଏକ
(–)

୩ ଦଶ + ୫ଏକ

- ପୁସ୍ତକରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଛବିଗୁଡ଼ିକ ଦେଖି ବିୟୋଗ ବିଷୟରେ ଧାରଣା ଦେବେ ।
- ପୁସ୍ତକରେ ପ୍ରଦତ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାବଳୀ ଗୁଡ଼ିକ ପୁସ୍ତକରେ ସମାଧାନ କରିବ । ଖାଲି ସ୍ଥାନରେ ଉତ୍ତର ଲେଖିବେ ।
- ଯେଉଁମାନେ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକୁ ସମାଧାନ କରିବାକୁ ଅକ୍ଷମ ହେବେ ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରତିକାର ମୂଳକ ଶିକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବେ । ଶିକ୍ଷଣ ଦକ୍ଷତାକୁ ପିଲାଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ନିଜ ପରିବେଶ, ଦୈନନ୍ଦିନ ଘଟଣା, ଅଭିଜ୍ଞତା ଅନୁସାରେ ସରଳ ଶିକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଦିଆଯିବ ।
- କାର୍ଯ୍ୟବଳୀର ୧୫ନଂ କାର୍ଯ୍ୟରେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସଂଖ୍ୟା ଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରତ୍ୟେକ ସ୍ଥାନରେ କମି କମି ବା ବଢ଼ୁ ବଢ଼ୁ ଯାଇଛି । ସେଭଳି ୮ ପରିବର୍ତ୍ତେ ୫, ୭, ୬, ୯ ଭଳି ବିଭିନ୍ନ ବ୍ୟବଧାନରେ ସଂଖ୍ୟା ଲେଖିବା ପାଇଁ କିଛି ଅଧିକା ଶିକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇପାରେ ।

ଉଦାହରଣ- ଫେଡ଼ାଣ ପ୍ରଶ୍ନ କାର୍ଡ଼   ୬୨   ୭୫
- ୩୫   -୪୭

- ଯେଉଁ ଦଳର ପାଳି ପଡ଼ିବ ସେହି ଦଳ ଫେଡ଼ାଣ ପ୍ରଶ୍ନ କାର୍ଡ଼ରୁ ଗୋଟିଏ ଉଠାଇ ଅନ୍ୟ ଦଳକୁ ଦେବ ।
- ଅନ୍ୟ ଦଳ ପ୍ରଶ୍ନ କାର୍ଡ଼ରେ ଲେଖା ଥିବା ସଂଖ୍ୟା ଅନୁଯାୟୀ ଗୋଡ଼ି ଆଣି, ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଉଦାହରଣ ଭଳି ଫେଡ଼ାଣ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବେ । ପିଲାପାଇଥିବା ସଂଖ୍ୟା କାର୍ଡ଼ ଅନୁସାରେ ଗୋଡ଼ିସଂଖ୍ୟା

					दश	ଏକ
୬୨ = ୬ଟି ଦଶ ଟିକିଆ ପୁଡ଼ିଆ	ଓ	୨ଟି ଗୋଡ଼ି	=		୬	୨
- ୩୫ = ୩ଟି ଦଶ ଟିକିଆ ପୁଡ଼ିଆ	ଓ	୫ଟି ଗୋଡ଼ି	=		୩	୫

= ୫ଟି ୧୦ ଟିକିଆ ପୁଡ଼ିଆ   ୧ଟି ୧୦ ଟିକିଆ ପୁଡ଼ିଆ + ୨ଗୋଡ଼ି
- ୩ଟି ୧୦ ଟିକିଆ ପୁଡ଼ିଆ   ୫ଟି ଗୋଡ଼ି

= ୫ଟି ୧୦ ଟିକିଆ ପୁଡ଼ିଆ   ୧୨ଟି ଗୋଡ଼ି
- ୩ଟି ୧୦ ଟିକିଆ ପୁଡ଼ିଆ   ୫ଟି ଗୋଡ଼ି

୨ଟି ୧୦ଟିକିଆ ପୁଡ଼ିଆ   ୭ଟି ଗୋଡ଼ି
= ୫ ଦଶ   ୧୨ଏକ
୩ଦଶ   ୫ଏକ

୨ ଦଶ   ୭ଏକ

ମନେ ମନେ ହିସାବ କରି କହ ।

- ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଦୁଇଟି ଦଳରେ ବିଭକ୍ତ କରାଯିବ ସେମାନେ ମୁହାଁମୁହିଁ ହୋଇ ବସିବେ ।
- ଗୋଟିଏ ଦଳ ଅନ୍ୟ ଦଳକୁ ମନେ ମନେ ହିସାବ କରି କହିବା ପାଇଁ କେତୋଟି ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରିବେ ।
- ମୁନା ବଜାରରୁ ୧ ଡଜନ୍ ଅଣ୍ଡା ଆଣି ଆସୁଥିଲା, ବାଟରେ ସେହି ଅଣ୍ଡାରୁ ୪ଟି ଅଣ୍ଡା ଫାଟିଗଲା, ମୁନା ପାଖରେ କେତୋଟି ଅଣ୍ଡା ରହିଲା ।
- ଲିମା ପାଖରେ ୫୦ ପଇସା ଥିଲା ସେଥିରୁ ସେ ୩୦ ପଇସା ଦେଇ ଗୋଟିଏ ବେଲୁନ୍ କିଣିଲା । ତା' ପାଖରେ ଆଉ କେତେ ପଇସା ରହିଲା ?
- ଗୋଟିଏ ସଂଖ୍ୟାରୁ କେତେ ବିୟୋଗ କଲେ ବିୟୋଗଫଳ ସେହି ସଂଖ୍ୟା ହେବ ?

  ଏହିପରି ଗୋଟିଏ ଦଳ ନିଜେ ପ୍ରଶ୍ନ ଚିନ୍ତାକରି ଅନ୍ୟଦଳକୁ ପଚାରିବେ । ଅନ୍ୟଦଳ ଉତ୍ତର ଦେବ । ଏହିପରି ଗୋଟିଏ ଦଳ ୧୦ଟି ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରିବା ପରେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଦଳ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରିବେ ।
- ଯେଉଁ ଦଳ ଅନ୍ୟ ଦଳର ଅଧିକ ସଂଖ୍ୟକ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦେବାକୁ ସକ୍ଷମ ହେବ ସେହି ଦଳ ଜିତିବ ।

ତୃତୀୟ ଏକକ ପରୀକ୍ଷଣ

ଉପକରଣ ◆ କିଛି ଗୋଡ଼ି, ପ୍ରଶ୍ନ କାର୍ଡ଼ (ଆବଶ୍ୟକ ସଂଖ୍ୟକ)

କିଏ କହି ପାରିବ :-

୧. ଦୁଇଟି ଅଙ୍କରେ ଗଢ଼ା ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ସଂଖ୍ୟା ଓ ସବୁଠାରୁ ସାନ ସଂଖ୍ୟା ମଧ୍ୟରେ ବିୟୋଗ ଫଳ କେତେ ?

୨. ଟିକୁ ପାଖରେ ୭୫ଟି କୋଳି ଅଛି । ଲିକୁ ପାଖାରେ ଟିକୁଠାରୁ ୧୮ଟି କୋଳି କମ୍ ଅଛି । ଦୁଇଜଣଙ୍କ ପାଖରେ ମୋଟରେ କେତୋଟି କୋଳି ଅଛି ?

୩. ୮୭ରେ ୮ର ସ୍ଥାନୀୟ ମୂଲ୍ୟ ଓ ସାଧାରଣ ମୂଲ୍ୟର ଅନ୍ତରଫଳ କେତେ ?

୪. ୫୭ରେ କେତେ ଯୋଗ କଲେ ଯୋଗଫଳ ୮୨ ହେବ ?

ସୁନାପିଲା

ସମୟ - ୧୪ ପିରିୟଡ୍

କୁସୁମ କିଛି ଟଙ୍କା ପଇସା କୁମ୍ଭୀରେ ରଖେ । କୁମ୍ଭୀଟିକୁ ହାତରେ ଧରି ଏପାଖ ସେପାଖ କରିବାରେ ତା'ର ଭାରି ଖୁସି । ଦିନେ କୁମ୍ଭୀଟି ହାତରୁ ଖସି ପଡ଼ିଲା । କ'ଣ ହେଇଥିବ ? ମାଟି କୁମ୍ଭୀଟି ଭାଙ୍ଗିଗଲା । ମୁଦ୍ରାଗୁଡ଼ିକ ବିଛାଡ଼ି ହୋଇ ପଡ଼ିଗଲା । ଆସ ଦେଖିବା କ'ଣ ସବୁ ସେଥିରେ ଥିଲା ।

ଅଭ୍ୟାସ

୧.(କ) କୁମ୍ଭୀଟିରେ କେତୋଟି ମୁଦ୍ରା ଥିଲା ?

(ଖ) କେତୋଟି ଟଙ୍କାକିଆ ମୁଦ୍ରା ଥିଲା ?

(ଗ) ୫,୧୦,୨୦,୨୫ ଓ ୫୦ ପଇସା ଏବଂ ୧ଟଙ୍କା, ୨ଟଙ୍କା ଓ ୫ଟଙ୍କାର ମୁଦ୍ରା ଗୁଡ଼ିକ ଅଲଗା ଅଲଗା ଥାକରେ ରଖି ଗଣ ।

(ଘ) କାହାର ସଂଖ୍ୟା କେତେ ?

୨. କେଉଁ ମୁଦ୍ରାରୁ କେତେ, କାହା ସହିତ ସମାନ ହେବ ?

(୨୫) + (୨୫) = (୫୦)

(୫୦) + (୫୦) = (୧)

(୧) + (୧) = (୨)

୨୫ ପଇସା+୨୫ ପଇସା=୫୦ ପଇସା

୫୦ ପଇସା+୫୦ ପଇସା=୧୦୦ ପଇସା ବା ୧ଟଙ୍କା

୧ଟଙ୍କା+୧ଟଙ୍କା= ୨ଟଙ୍କା

୩. ଖାଲି ଘରେ ଲେଖ ।

୧ଟଙ୍କାରେ କେତୋଟି ୨୫ ପଇସା ମୁଦ୍ରା ହେବ ? [ ]

୨ଟଙ୍କାରେ କେତୋଟି ୫୦ ପଇସା ମୁଦ୍ରା ହେବ ? [ ]

୨ଟଙ୍କାରେ କେତୋଟି ୨୫ ପଇସା ମୁଦ୍ରା ହେବ ? [ ]

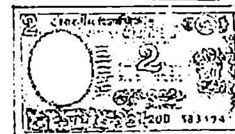
ଗୋଟିଏ ୫ଟଙ୍କା ମୁଦ୍ରା ଦେଲେ, ୧ଟଙ୍କା ମୁଦ୍ରା ପାଇବା [ ]

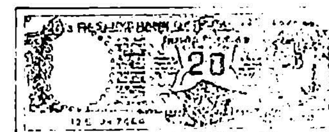
ଗୋଟିଏ ୫ଟଙ୍କା ମୁଦ୍ରା ଦେଲେ, ୫୦ ପଇସା ମୁଦ୍ରା ପାଇବା [ ]

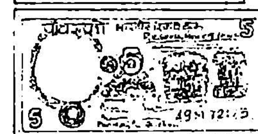
ଗୋଟିଏ ୫ଟଙ୍କା ମୁଦ୍ରା ଦେଲେ, ୨୫ ପଇସା ମୁଦ୍ରା ପାଇବା [ ]

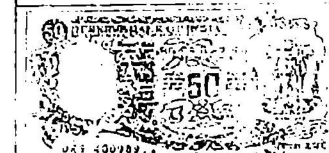
୨ଟଙ୍କା ମୁଦ୍ରା [ ] ଟି ଓ ୧ଟଙ୍କା ମୁଦ୍ରା [ ] ଟି = ୫ଟଙ୍କା

୪. ତଳେ ଥିବା କାଗଜ ମୁଦ୍ରା (ନୋଟ୍) ଗୁଡ଼ିକ ଦେଖି, ପ୍ରତ୍ୟେକର ରୂପ, ଆକାର ଓ ପରିମାଣ ମନେରଖ ।

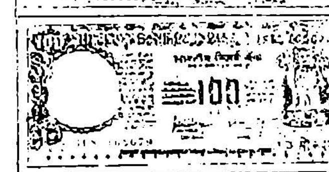

୧ଟି ୧୦ଟଙ୍କା ନୋଟ୍ = [ ] ଟି ୨ଟଙ୍କା ନୋଟ୍ ।

୧ଟି ୨୦ଟଙ୍କା ନୋଟ୍ = [ ] ଟି ୫ଟଙ୍କା ନୋଟ୍ ।

୧ଟି ୧୦୦ଟଙ୍କା ନୋଟ୍ = [ ] ଟି ୧୦ଟଙ୍କା ନୋଟ୍ ।

୫. ଦିଆଯାଇଥିବା ମୁଦ୍ରାର ମୂଲ୍ୟକୁ ମିଶାଇ ମୋଟ ମୂଲ୍ୟ ଲେଖ ।

(କ) ୫୦ପଇସା + ୨୦ ପଇସା = ☐ ପଇସା

(ଖ) ୨୫ପଇସା + ୨୦ ପଇସା = ☐ ପଇସା

(ଗ) ୨୫ ପଇସା + ୨୦ ପଇସା + ୫ ପଇସା = ☐ ପଇସା

(ଘ) ୨୫ ପଇସା + ୧୦ ପଇସା + ୨୫ପଇସା = ☐ ପଇସା

୬. କେଉଁ ଜିନିଷର ମୂଲ୍ୟ, କେଉଁ ଘରର ମୁଦ୍ରା ମୂଲ୍ୟ ସହ ସମାନ ?

୮୦ ପଇସା	50, 10 PAISE
୭୫ ପଇସା	50, 20, 10 PAISE, 10 PAISE
୬୦ ପଇସା	50, 25, 5
୯୦ପଇସା	50, 20, 5
ଏକଟଙ୍କା	50, 25, 25

୭. ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଖେଳନା ଗୁଡ଼ିକର ମୂଲ୍ୟ ଦେଖ । ପଚରା ଯାଇଥିବା ଖେଳନା ଗୁଡ଼ିକର ମୂଲ୍ୟ ମିଶାଇ ଉତ୍ତର ଲେଖ ।

(କ) ପେନ୍‌ସିଲ ଏବଂ ରବରର ମୂଲ୍ୟ [୫୦ ପ] + [୨୫ପ] = [୭୫ ପଇସା]

(ଖ) ରବର ଏବଂ ବଲ୍‌ର ମୂଲ୍ୟ ☐ + ☐ = ☐

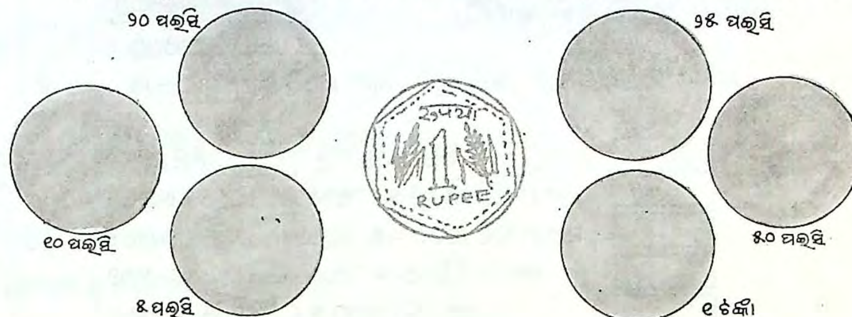
(ଗ) ବଲ ଏବଂ କଣ୍ଢେଇର ମୂଲ୍ୟ ☐ + ☐ = ☐

(ଘ) ଚଷମା ଏବଂ ପଙ୍ଖାର ମୂଲ୍ୟ ☐ + ☐ = ☐

(ଙ) କଣ୍ଢେଇ ଏବଂ ପଙ୍ଖାର ମୂଲ୍ୟ ☐ + ☐ = ☐

(ଚ) ରବର ଏବଂ ପଙ୍ଖାର ମୂଲ୍ୟ ☐ + ☐ = ☐

୮. ମଝି ମୁଦ୍ରାସହ ସମାନ ହେବାପାଇଁ ଖାଲିଘରେ କେଉଁ ମୁଦ୍ରାର ଚିତ୍ର କେତୋଟି ରହିବ ?

୯. ତୁମ ପାଖରେ କଛି ୨୦ ପଇସା ଓ ୧୦ ପଇସା ମୁଦ୍ରା ଅଛି । ୩୦ ପଇସା ମୂଲ୍ୟର ଗୋଟିଏ ରବର କିଣିବା ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ୨୦ପଇସା ମୁଦ୍ରା ସହ କେତୋଟି ୧୦ପଇସା ମୁଦ୍ରା ଦେବ ?

୧୦. ହରି ପାଖରେ ଦୁଇଟି ୨୫ ପଇସା ମୁଦ୍ରା ଓ ତିନୋଟି ୧୦ ପଇସା ମୁଦ୍ରା ଅଛି । ୬୦ ପଇସା ମୂଲ୍ୟର ଗୋଟିଏ ଚକୋଲେଟ୍ କିଣିବା ପାଇଁ ସେ କେଉଁଥିରୁ କେତୋଟି ମୁଦ୍ରା ଦେବ ?

୧୧. ଗୋଟିଏ ପେନ୍‌ସିଲ କିଣିବା ପାଇଁ ତୁମ ମାଆ ଗୋଟିଏ ୫୦ ପଇସି, ଦୁଇଟି ୨୦ ପଇସି ଓ ଗୋଟିଏ ୧୦ ପଇସି ଦେଲେ । ପେନ୍‌ସିଲଟିର ଦାମ କେତେ ?

୧୨. ଜିନି ଗୋଟିଏ ବେଲୁନ୍ କିଣି ଦୁଇଟି ୨୫ ପଇସି, ଗୋଟିଏ ୨୦ପଇସି ଓ ଗୋଟିଏ ୫ ପଇସି ଦେଲା । ବେଲୁନ୍‌ଟିର ଦାମ୍ କେତେ ?

୧୩. ଦୁଇଟି ବିସ୍କୁଟର ଦାମ ୮୦ ପଇସା । ପିଙ୍କୁ ଓ ରିଙ୍କୁ ଦୁଇଟି ବିସ୍କୁଟ୍ କିଣି ଦୋକାନୀକୁ ଗୋଟିଏ ଟଙ୍କା ଦେଲେ । ଦୋକାନୀ କେତୋଟି ଦଶ ପଇସା ଫେରାଇବ ?

୧୪.

(କ) ବୀଣା ପାଖରେ ପାଞ୍ଚଟି ୧୦ ପଇସି ଓ ରୀନା ପାଖରେ ସାତଟି ୧୦ ପଇସି ଥିଲା । ଉଭୟଙ୍କ ପାଖରେ ମିଶି କେତେ ପଇସା ଥିଲା ?

(ଖ) ରୀନା କେତୋଟି ୧୦ ପଇସି ବୀଣାକୁ ଦେଲେ ଉଭୟଙ୍କ ପାଖରେ ସମାନ ପଇସା ହେବ ?

୧୫. ଗୋଟିଏ ମିଠାଇର ଦାମ ୫୦ ପଇସା ଓ ଗୋଟିଏ ଗଜାର ଦାମ ୪୦ ପଇସା । ରୁନୁ ପାଖରେ ୧ ଟଙ୍କା ଅଛି । ସେ ଗୋଟିଏ ମିଠାଇ ଓ ଗୋଟିଏ ଗଜା କିଣିଲା । ଦୋକାନୀ ତା'କୁ କେତେ ପଇସା ଫେରାଇବ ?

କ'ଣ ଶିଖିବେ

- ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ବାସ୍ତବ ଅଥବା ଖେଳଣା ମୁଦ୍ରା ମିଶାଇ ଏକ ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହିସାବ କରିବେ ।
- ମୁଦ୍ରାମାନଙ୍କ ମୂଲ୍ୟର ଯୋଗଫଳ ଓ ବିୟୋଗଫଳ ଏକଟଙ୍କା ମଧ୍ୟରେ ସୀମିତ ରଖି ଦୈନନ୍ଦିନ ଜୀବନର ସମସ୍ୟା ସମାଧାନ କରିବେ ।
- ୫ ପଇସା ଓ ୧୦ ପଇସାର ଗୁଣିତକ ମାନଙ୍କୁ ବ୍ୟବହାର କରି (ଏକଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହିସାବକରି) ଦୈନନ୍ଦିନ ଜୀବନର ସମସ୍ୟାଗୁଡ଼ିକର ମୌଖିକ ସମାଧାନ କରିବେ ।

ସୂଚନା

- ସୁନା ପିଲା ଗଳ୍ପ ମାଧ୍ୟମରେ ପାଞ୍ଚ ପଇସି ଠାରୁ ପାଞ୍ଚ ଟଙ୍କାମୁଦ୍ରା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆଠ ପ୍ରକାର ମୁଦ୍ରାର ପରିଚୟ (ଆକାର ପ୍ରକାର) ଓ ମୂଲ୍ୟ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଧାରଣା ଦିଆଯାଇଛି ।

ପ୍ରସ୍ତୁତି

- ଦୃଢ଼ ଧାରଣା ପାଇଁ ବାସ୍ତବ ମୁଦ୍ରା କିମ୍ବା ଖେଳଣା ମୁଦ୍ରା ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ।

ଟଙ୍କା ପଇସା ଖେଳ

- ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଗୋଲ୍ କରି ଠିଆ କରାନ୍ତୁ । ଜଣେ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଖେଳ ପରିଚାଳନା କରୁ ।
- ପାଞ୍ଚ ପଇସିଠାରୁ ଟଙ୍କାଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମୁଦ୍ରା ଗୁଡ଼ିକର ନାମ ଜଣକ ପରେ ଜଣେ କହନ୍ତୁ ।
- ଏକଟଙ୍କା କହିବା ପିଲା ମଝିକୁ ଆସିବ ଓ ଖେଳ ପରିଚାଳନା କରିବ ।
- ପୂର୍ବରୁ ଖେଳ ପରିଚାଳନା କରୁଥିବା ପିଲା ସେହି ସ୍ଥାନରେ ଠିଆ ହେବ ।
- ଏହିପରି ୩/୪ ରାଉଣ୍ଡ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଖେଳ ଚାଲିବ ।

କାର୍ଯ୍ୟ

- କିଛି ପିଲା ଦୋକାନୀ ଓ କିଛି ପିଲା ଗ୍ରାହକ ହୋଇ ଏକ ଟଙ୍କା ମଧ୍ୟରେ ଖେଳଣା ମୁଦ୍ରା ବ୍ୟବହାର କରି କିଣା ବିକା କରିବେ ।

- ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଦୁଇ ଦଳରେ ବିଭକ୍ତ କରାଯିବ କାର୍ଡ଼ ବୋର୍ଡ଼ରେ କେତେକ ପ୍ରଶ୍ନ ଲେଖାଯାଇ ମଝିରେ ରଖାଯିବ । ଗୋଟିଏ ଦଳ ଗୋଟିଏ କାର୍ଡ଼ ଉଠାଇ ଅନ୍ୟ ଦଳକୁ ଦେଖାଇବ । ସେଥିରେ ଲେଖାଥିବା ପ୍ରଶ୍ନର ମୌଖିକ ଉତ୍ତର ଅନ୍ୟଦଳ ୧/୨ ମିନିଟ୍ ମଧ୍ୟରେ ଦେବ ।
  ଏହିପରି ଦୁଇ ତିନି ରାଉଣ୍ଡ ଖେଳ ହେବ ।
  ପ୍ରଶ୍ନ ଏଭଳି ହୋଇପାରେ ———
  ଗୋଟିଏ ବେଲୁନ୍‌ର ଦାମ୍ ୫୦ ପଇସା ଓ ଗୋଟିଏ ଚକୋଲେଟ୍‌ର ଦାମ ୨୫ ପଇସା ତୁମେ ଦୋକାନରୁ ଗୋଟିଏ ବେଲୁନ୍ ଓ ଗୋଟିଏ ଚକୋଲେଟ୍ କିଣିଲ ଦୋକାନୀକୁ କେତେ ପଇସା ଦେବ ?

- ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଦୁଇ ଦଳରେ ବିଭକ୍ତ କରାଯିବ । ପ୍ରତି ଦଳକୁ ବିଭିନ୍ନ ସଂଖ୍ୟକ ୫, ୧୦, ୨୦, ୨୫, ୫୦ ପଇସି ଓ ଏକ ଟଙ୍କାର ମୁଦ୍ରା ଦିଆଯିବ । ପ୍ରଥମେ ଗୋଟିଏ ଦଳ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟକ ମୁଦ୍ରା ଦେଖାଇ ଅନ୍ୟ ଦଳକୁ ଏହି ମୁଦ୍ରା ବଦଳରେ ଅନ୍ୟ କେଉଁ ମୁଦ୍ରା କେତୋଟି ମିଳିବ ତାହା କହିବେ । ଏହି ମୁଦ୍ରା ଗୁଡ଼ିକର ମୂଲ୍ୟ ଏକଟଙ୍କା ମଧ୍ୟରେ ସୀମିତ ରହୁଥିବ । ଏହିପରି ଦଳ ବଦଳ କରି ୩/୪ ରାଉଣ୍ଡ ଖେଳହେବ । ପିଲା ଦୁଇ ଦଳ ହେବେ । ସାମନା ସାମନି ବସିବେ । ମଝିରେ ଗୋଟିଏ ବାକ୍ସରେ କିଛି ଚିରକୁଟି

ଶିକ୍ଷକଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ

- ଶିକ୍ଷକ ସୁନାପିଲା ଗପଟି ପିଲାଙ୍କୁ ଅର୍ଦ୍ଧ ବୃତ୍ତାକାରରେ ବସାଇ କହିବେ । ମଝିରେ ଗଳ୍ପ ସମ୍ପର୍କିତ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରିବେ ଓ ଗପଟିକୁ ଶେଷକରି ନିମ୍ନଲିଖିତ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରିବେ । ଯେପରି-
- କୁମ୍ଭାରେ କେତୋଟି ମୁଦ୍ରା ଥିଲା ?
- ସେ ମୁଦ୍ରାଗୁଡ଼ିକ କ'ଣ କ'ଣ ?
- କେଉଁ କେଉଁ ମୁଦ୍ରା କେତୋଟି ନେଲେ ଏକ ଟଙ୍କା ହେବ ?

ଉପକରଣ

- ୫ ପଇସି, ୧୦ ପଇସି, ୨୦ ପଇସି, ୨୫ ପଇସି, ୫୦ ପଇସି, ଓ ଏକ ଟଙ୍କାର ଖେଳଣା ମୁଦ୍ରା ଓ ଅସଲି ମୁଦ୍ରା ।

ଷାଣ୍ମାସିକ ପରୀକ୍ଷା

ରହିବ । ପ୍ରତି ଥର ଗୋଟିଏ ଚିରିକୁଟି ବାହାରିବ । ଚିରକୁଟିରେ ଥିବା ମୂଲ୍ୟ ଦେବା କେତେ ଅଧିକା ପ୍ରକାର ଅଲଗା ଅଲଗା ମୁଦ୍ରା ଦେଇ ହେବ, ତାହାର ତାଲିକା କରି ଉଭୟ ଦଳ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବେ । ସେହି ଅନୁସାରେ ପଏଣ୍ଟ ପାଇବେ ।

ଯଥା- ୨୦ ପଇସା=
- ୪ଟି ୫ ପଇସି
- ୨ଟି ୧୦ ପଇସି
- ୧ଟି ୧୦ ପଇସି ଓ ୨ଟି ୫ ପଇସି
- ୧ଟି ୨୦ ପଇସି

୩୦ ପଇସା=
- ୬ଟି ୫ ପଇସି
- ୩ଟି ୧୦ ପଇସି
- ୨ଟି ୧୦ ପଇସି ଓ ୨ଟି ୫ ପଇସି
- ୧ଟି ୧୦ ପଇସି ଓ ୪ଟି ୫ ପଇସି
- ୧ଟି ୨୫ ପଇସି ଓ ୧ଟି ୫ ପଇସି
- ୧ଟି ୨୦ ପଇସି ଓ ୧ଟି ୧୦ ପଇସି
- ୧ଟି ୨୦ ପଇସି ଓ ୨ଟି ୫ ପଇସି ଇତ୍ୟାଦି

ଶିଶୁବ୍ୟାଙ୍କ୍

ଗୋଟିଏ ପିଲାଙ୍କ ବ୍ୟାଙ୍କ୍ କରାଯିବ । ଜଣେ ପିଲା ବସି ଖେଳଣା ମୁଦ୍ରା ଦେଣ ନେଣ କରିବ । ସେହି ବ୍ୟାଙ୍କରେ ବିଭିନ୍ନ ସଂଖ୍ୟକ ୫, ୧୦, ୨୦, ୨୫, ୫୦ ପଇସି ଓ ଟଙ୍କିକିଆ ମୁଦ୍ରା ରହିବ ।

- ପ୍ରତି ପିଲାଙ୍କୁ ଏକ ଟଙ୍କା ଲେଖାଥିବା କାର୍ଡ଼ ଦିଆଯିବ । ସେମାନେ ନିଜ ନିଜର ଚାହିଦା ମୁତାବକ ଏକ ଟଙ୍କା ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ମୁଦ୍ରା ବ୍ୟାଙ୍କରୁ ଭଙ୍ଗାଇ ଆଣିବେ ।

ପ୍ରକଳ୍ପ କାର୍ଯ୍ୟ

- ପିଲାମାନେ ଏକ ଟଙ୍କା ମଧରେ ଦୋକାନରେ ମିଳୁଥିବା ଜିନିଷର ତାଲିକା କରିବେ ଓ ଏକ ଟଙ୍କାରେ କି କି ଜିନିଷ କିଣି ହେବ ସେମାନଙ୍କର ନାମ ଲେଖିବେ ।

ଉପକରଣ

- ମୌଖିକ ପ୍ରଶ୍ନ ଥିବା କାର୍ଡ଼ ୫, ୧୦, ୨୦, ୨୫, ୫୦ ପଇସା ଓ ଏକ ଟଙ୍କାର ଖେଳଣା ମୁଦ୍ରା

କୁନା ନୂଆ କଥା ଜାଣିଲା

ସମୟ - ୩୮ ପିରିୟଡ୍

ତୁ ମିଶେଇ ମିଶେଇ କହିଲୁ ।
ମିଶାଣ ନ କରି, ମୁଁ କେମିତି ହିସାବ କରୁଛି ଦେଖ ।
ଜଣେ ୨ଟି ଲେଖାଏଁ ବେଲୁନ୍ ନେଲେ ।
୫ ଜଣ ପିଲା ନେଲେ-
୨ବେଲୁନ୍ X ୫ = ୧୦ଟି ବେଲୁନ୍
ତେଣୁ ୨ କୁ ୫ ଥର ମିଶାଇବା ଯାହା
(୨+୨+୨+୨+୨=୧୦)
୨କୁ ୫ରେ ଗୁଣିବା ତାହା-(୨ X ୫=୧୦)
୨ର ୫ଗୁଣ ୧୦
ସେହିପରି –
୭ଜଣ ପିଲା ୨ଟି ଲେଖାଏଁ ବେଲୁନ୍ ନେଲେ-
୨ଟି ବେଲୁନ୍ X ୭ = ୧୪ଟି ବେଲୁନ୍
ତେଣୁ ୨ର ୭ଗୁଣ=୧୪
ତୁ ୨ର ୮ ଗୁଣ
୯ଗୁଣ
୧୦ଗୁଣ ହିସାବ କର ।

ଅଭ୍ୟାସ

୧. ଏମାନେ ଜହ୍ନ ରାଇଜକୁ ଯିବାକୁ କେତୋଟି ବେଲୁନ୍ ଦରକାର ହେବ ?

ଜଣେ ଜହ୍ନ ରାଇଜକୁ ଯିବାକୁ ☐ ଟି ବେଲୁନ୍ ଦରକାର
☐ ଜଣ ଯିବେ ☐ X ☐ = ☐
ଏମାନେ ଜହ୍ନ ରାଇଜ ଯିବାକୁ ☐ ବେଲୁନ ଦରକାର ।

୨.

୨+୨+୨=୬	୨ X ୩ =୬
୨+୨+୨+୨+୨=୧୦	୨ X ☐ =୧୦
☐	☐ X ୬ =୧୨
୨+୨+୨+୨+୨+୨+୨	୨ X ☐ =୧୪

୩.

୩ + ______ = ____
୬ x ୩ = ____

୪ + ______ = ____
୪ x ____ = ______

୫ଟି + ______ = ____
____ x ____ ____ = ୨୫

୨ x ୩ = ୬
୨ + ୨ + ୨ = ୬

୩ଟି ପତ୍ର x ୪
୩ + ______ = ____

୪. ଉଦାହରଣ ଦେଖ କର ।

୫ଟି ୫ର ଯୋଗ = ୨୫
୫ x ୫ = ୨୫

୩ଟି ____ ଯୋଗ = ୧୮
____ x ____ = ____

୫.

୩ x ୩ = ୩ର ୩ଗୁଣ

୨ x ୫ = ୨ର ____

୬.

(କ) ୩+୩+୩+୩ = ୩ x ୪ = ____
(ଖ) ୫+୫+୫+୫+୫ = ୫ x ____ = ____
(ଗ) ୧+୧+୧+୧+୧ = ____ x ୫ = ____
(ଘ) ୨+୨+୨+୨+୨+୨ = ୨ x ____ = ____

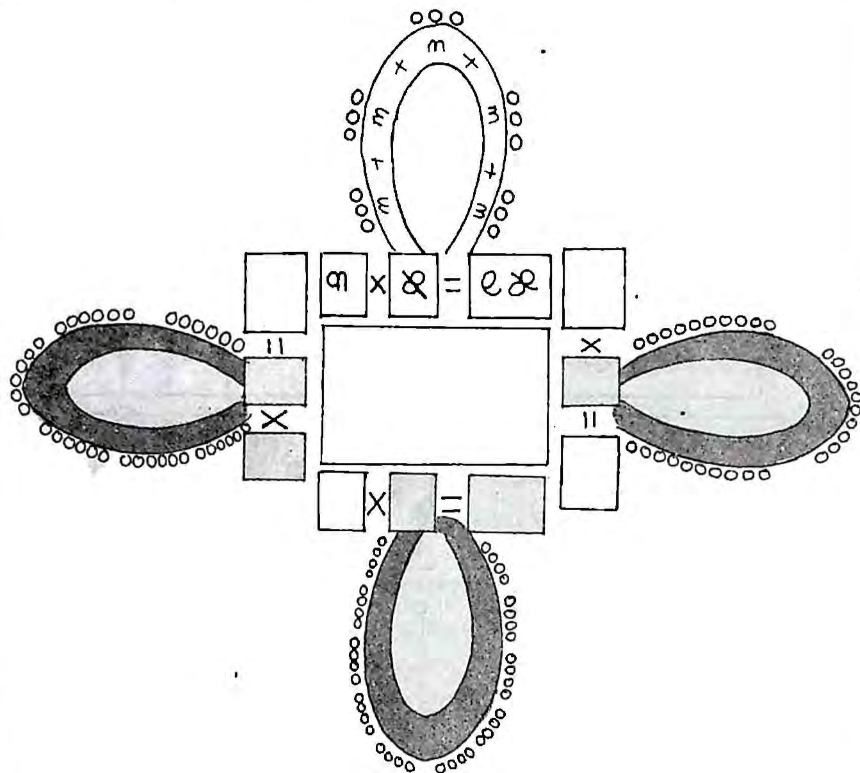
୭.

(କ) ୫ଟି ୪ର ଯୋଗ = ୪ x ୫ = ୪ର ୫ ଗୁଣ
(ଖ) ୮ଟି ୩ର ଯୋଗ = ୩ x ____ = ୩ର ____ ଗୁଣ
(ଗ) ୬ଟି ୨ର ଯୋଗ = ____ x ୬ = ____ ର ୬ ଗୁଣ
(ଘ) ୪ଟି ୩ର ଯୋଗ = ୩ ____ ୪ = ୩ର ୪ ଗୁଣ

୮.

(କ) ୫+୫+୫+୫ = ୫ର ୪ଗୁଣ = ____
(ଖ) ୪+୪+୪+୪+୪+୪ = ୪ର ____ ଗୁଣ = ____
(ଗ) ୧+୧+୧+୧ = ____ ର ୪ଗୁଣ = ____
(ଘ) ୩+୩+୩+୩+୩+୩+୩+୩ = ୩ର ____ ଗୁଣ = ____

୯. ଉଦାହରଣ ଦେଖି ଖାଲି ଘର ପୂରଣ କର ।

୧୦. ଗଣ ଓ ଖାଲି ଘର ପୂରଣ କର ।

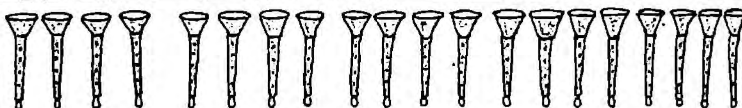
୫ + ୫ + ୫ = □

୩ଟା ୫ = □ ବା □ x □ = □

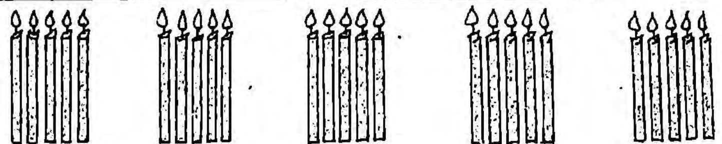
□ + □ + □ + □ = □

୪ଟା ୩ ବା = □ x □ = □

□ + □ + □ + □ + □ = □

୫ଟା ୪ □ ବା □ x □ = □

□ + □ + □ + □ + □ = □

୫ଟା ୫ = □ ବା □ x □ = □

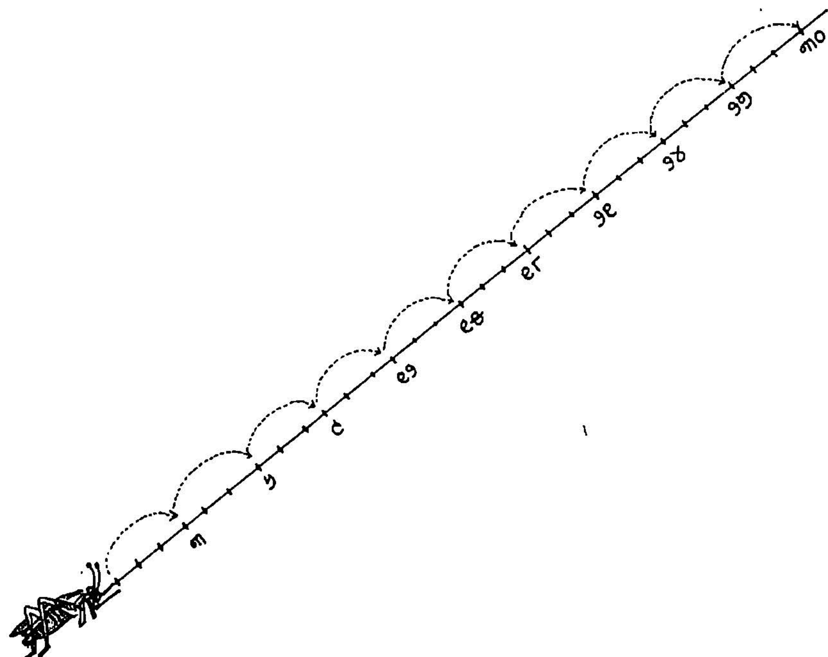
୧୧.

ଲୁଚି ଲୁଚିକା ଫସଲ ଖାଏ ।

ଏକ ଡିଆଁରେ ୩ ହାତ ଯାଏ ।

(କ) ୩ ଡିଆଁ=୩+୩+[ ] = ୩ x ୩ = [୯] ହାତ

(ଖ) ୪ଡିଆଁ=୩+[ ]+[ ]+[ ]=[ ] x [ ] = [ ] ହାତ

(ଗ) ୬ଡିଆଁ = [୩] + [ ] + ______
= [ ] x [ ] = [ ] ହାତ

(ଘ) ୮ଡିଆଁ = [୩] + [ ] + ______
= [ ] x [ ] = [ ] ହାତ

(ଙ) ୧୦ଡିଆଁ = [୩] + [ ] + ______
= [ ] x [ ] = [ ] ହାତ

୨ର ଗୁଣନ ସାରଣୀ

			ଆମେ ପଢୁ
୨	୨ / ୧ / ୨	୨ର ୧ ଗୁଣ ୨	ଦୁଇ କେ ଦୁଇ
୨ + ୨	୪ / ୨ / ୨	୨ର ୨ ଗୁଣ ୪	ଦୁଇ ଦୁଗୁଣେ ଚାରି
୨ + ୨ + ୨	୬ / ୩ / ୨	୨ର ୩ ଗୁଣ ୬	ଦୁଇ ତିରି ଛଅ
୨ + ୨ + ୨ + ୨	୮ / ୪ / ୨	୨ର ୪ ଗୁଣ ୮	ଦୁଇ ଚଉ ଆଠ
୨ + ୨ + ୨ + ୨ + ୨	୧୦ / ୫ / ୨	୨ର ୫ ଗୁଣ ୧୦	ଦୁଇ ପଞ୍ଚା ଦଶ
୨ + ୨ + ୨ + ୨ + ୨ + ୨	୧୨ / ୬ / ୨	୨ର ୬ ଗୁଣ ୧୨	ଦୁଇ ଷୋ ବାର
୨ + ୨ + ୨ + ୨ + ୨ + ୨ + ୨	୧୪ / ୭ / ୨	୨ର ୭ ଗୁଣ ୧୪	ଦୁଇ ସତା ଚଉଦ
୨ + ୨ + ୨ + ୨ + ୨ + ୨ + ୨ + ୨	୧୬ / ୮ / ୨	୨ର ୮ ଗୁଣ ୧୬	ଦୁଇ ଅଷ୍ଟା ଷୋହଳ
୨ + ୨ + ୨ + ୨ + ୨ + ୨ + ୨ + ୨ + ୨	୧୮ / ୯ / ୨	୨ର ୯ ଗୁଣ ୧୮	ଦୁଇ ନୂଆ ଅଠର
୨ + ୨ + ୨ + ୨ + ୨ + ୨ + ୨ + ୨ + ୨ + ୨	୨୦ / ୧୦ / ୨	୨ର ୧୦ ଗୁଣ ୨୦	ଦୁଇ ଦଶା କୋଡ଼ିଏ

୩ର ଗୁଣନ ସାରଣୀ

	ଆମେ ଲେଖୁ	ଆମେ ପଢୁ
୩ [୩]	୩ X ୧ = ୩	ତିନି କେ ତିନି
୩+୩ [୬]	୩ X ୨ = ୬	ତିନି ଦୁଣେ ଛ
୩+୩+୩ [୯]	୩ X ୩ = ୯	ତିନି ତିରି ନଅ
୩+୩+୩+୩ [୧୨]	୩ X ୪ =୧୨	ତିନି ଚଉ ବାର
୩+୩+୩+୩+୩ [୧୫]	୩ X ୫ =୧୫	ତିନି ପଞ୍ଚା ପନ୍ଦର
୩+୩+୩+୩+୩+୩ [୧୮]	୩ X ୬ =୧୮	ତିନି ଷୋ ଅଠର
୩+୩+୩+୩+୩+୩+୩ [୨୧]	୩ X ୭ =୨୧	ତିନି ସତା ଏକୋଇଶି
୩+୩+୩+୩+୩+୩+୩+୩ [୨୪]	୩ X ୮ =୨୪	ତିନି ଅଷ୍ଟାଁ ଚବିଶି
୩+୩+୩+୩+୩+୩+୩+୩+୩ [୨୭]	୩X୯ =୨୭	ତିନି ନୁଆଁ ସତେଇସି
୩+୩+୩+୩+୩+୩+୩+୩+୩+୩ [୩୦]	୩ X ୧୦ = ୩୦	ତିନି ଦଶା ତିରିଶି

୩ର ଗୁଣନଖନ୍ଦା ବା ୩ କ ପଣକିଆ

୩	୬	୯	୧୨	୧୫	୧୮	୨୧	୨୪	୨୭	୩୦
୧	୨	୩	୪	୫	୬	୭	୮	୯	୧୦
୩	୩	୩	୩	୩	୩	୩	୩	୩	୩

୧୨. ୪ ର ଗୁଣନ ଖନ୍ଦା ଲେଖ ।

୪									
୧	୨								
୪	୪								

୧୩. ୫ର ଗୁଣନ ଖନ୍ଦା ଓ ୧୦ର ଗୁଣନ ଖନ୍ଦା ଲେଖ ।

୧୪ . ଗୁଣନ କରି ଖାଲି ଘର ପୂରଣ କର ।

X	୧	୨	୩	୪	୫	୬	୭	୮	୯	୧୦
୧	୧	୨	୩	୪				୮		୧୦
୨	୨	୪			୧୦		୧୪		୧୮	
୩			୯		୧୫		୨୧		୨୭	୩୦
୪	୪	୮		୧୬		୨୪		୩୨		
୫	୫			୨୦		୩୦	୩୫			୫୦
୧୦	୧୦			୪୦		୬୦	୭୦			

୧୫. ଉଦାହରଣ ଦେଖି ଖାଲି ଘର ପୂରଣ କର ଯେପରି-

(କ) ୨,୪,୬,୮, [୧୦], [୧୨], [୧୪], [୧୬]

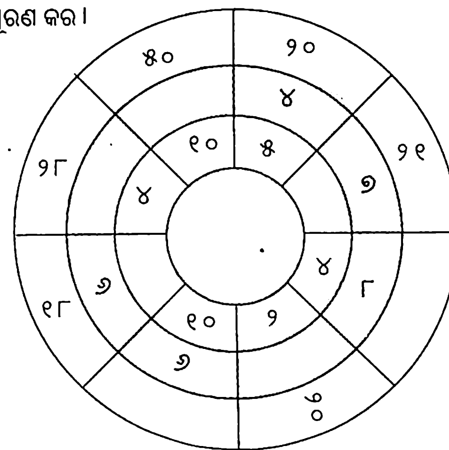
(ଖ) ୪,୮,୧୨,୧୬, [ ], [ ], [ ], [ ]

(ଗ) ୧୨,୧୫, [ ], [ ], [ ], [ ]

(ଘ) ୧୫,୨୦, [ ], [ ], [ ], [ ]

(ଙ) ୪୦,୫୦, [ ], [ ], [ ], [ ]

୧୬. ଖାଲି ଘର ପୂରଣ କର ।

୧୭ . ତାଳଗଛ ମୂଳେ ପହଞ୍ଚିଲା ବେଳକୁ ସିଂହ ମୁଣ୍ଡରେ କେତୋଟି ଚକ ଥିବ ?

୧୮. ଖାଲି ସ୍ଥାନ ପୂରଣ କର ।

୪ × ୨ ୩ × ୩

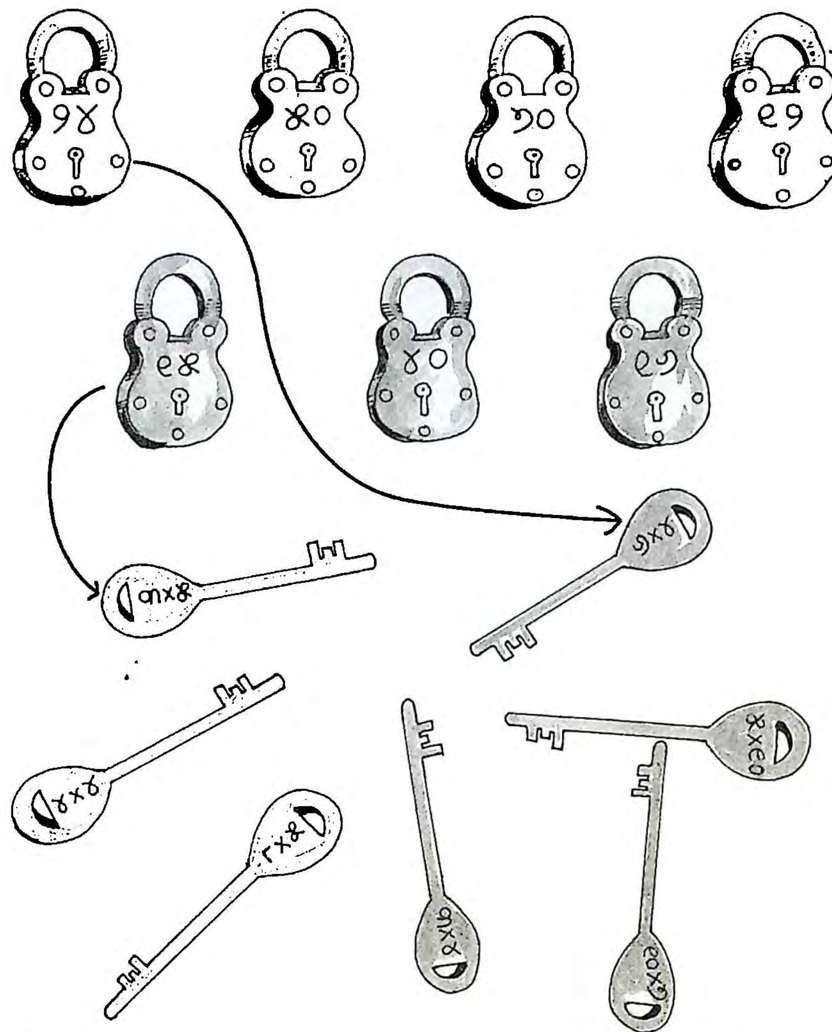
୮ ×

୧୯. ଆକାଶତରୀ ଉଡ଼ାଜାହାଜ ଓ ପୁଷ୍ପକ ଉଡ଼ାଜାହାଜ କେଉଁ ଗେଟ୍ ଦେଇ ଗଲେ କେଉଁ ବିମାନଘାଟୀରେ ପହଞ୍ଚିବ । (ଗେଟ୍‌ର ସଂଖ୍ୟା ଓ ବିମାନଘାଟୀର ସଂଖ୍ୟା ଗୋଟିଏ ଗୁଣନ ଖନ୍ଦାରେ ଥିବା ସଂଖ୍ୟା ହୋଇଥିବେ ।)

୨୦. କେଉଁ ବାଘ କେଉଁ ହରିଣକୁ ଧରିବ ତୀର ଚିହ୍ନ ଦେଇ ଚିହ୍ନାଅ ।

୨୧. କେଉଁ ତାଲା କେଉଁ ନମ୍ବର ଚାବିରେ ଖୋଲିବ ଗାରଟାଣି ଯୋଡ଼ । ଯେପରି-

୨୨. ଖାଲି ଘର ପୂରଣ କର

(କ) ୫ x ୭ =୩୫
(ଖ) ୪ x [ ] =୨୦
(ଗ) ୩ x [ ] =୧୮
(ଘ) ୨ x ୬ =[ ]
(ଙ) ୨ x ୫ =[ ]
(ଚ) ୫ x [ ] =୪୫
(ଛ) ୪ x [ ] =୪
(ଜ) ୫ x [ ] =୧୫
(ଝ) ୪ x ୩ =[ ]
(ଞ) ୧୦ x ୬ =[ ]
(ଟ) ୩ x [ ] =୨୭
(ଠ) ୨ x [ ] =୧୮

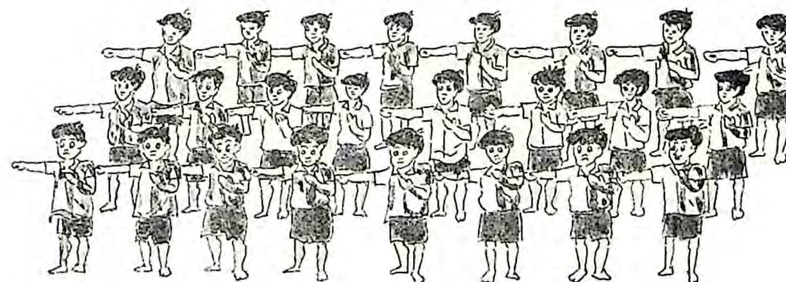
୨୩. ଖାଲି ଘର ପୂରଣ କର

(କ) ୪ x [ ] =୫ଟି ୪ର ଯୋଗଫଳ
(ଖ) ୫ x [ ] =୩ଟି ୫ର ଯୋଗଫଳ
(ଗ) ୩ x [ ] =୩ଟି ୩ର ଯୋଗଫଳ
(ଘ) ୨ x [ ] =୮ଟି ୨ର ଯୋଗଫଳ

୨୪. ଉପଯୁକ୍ତ ଚିହ୍ନ ଦିଅ

୫ [ ] ୩ = ୧୫
୨ [ ] ୬ = ୧୨
୪ [ ] ୩ = ୭
୧୦ [ ] ୫ = ୧୫
୪ [ ] ୨ = ୮

୨୫. ଗୋଟିଏ ଶ୍ରେଣୀର ପିଲାମାନେ ଡ୍ରିଲ୍ କରିବା ପାଇଁ ଛିଡ଼ା ହୋଇଛନ୍ତି । ପ୍ରତି ଧାଡ଼ିରେ ୩ଜଣ ଲେଖାଏଁ ଛିଡ଼ା ହେଲେ, ୮ଟି ଧାଡ଼ିରେ କେତେ ଜଣ ପିଲା ଛିଡ଼ା ହୋଇଛନ୍ତି ?

୮ଟି ଧାଡ଼ିର ପିଲା ସଂଖ୍ୟା = ୩+୩+୩+୩+୩+୩+୩+୩
୧ଟି ଧାଡ଼ିର ପିଲା ସଂଖ୍ୟା =୩
୮ଟି ଧାଡ଼ିର ପିଲା ସଂଖ୍ୟା = ୩ x ୮=୨୪
୮ ଟି ଧାଡ଼ିର ପିଲା ସଂଖ୍ୟା ୨୪ଜଣ (ଉତ୍ତର)

୨୬.(କ) ତୁମ ବାଡ଼ିରେ ୭ଧାଡ଼ି ନଡ଼ିଆ ଗଛ ଅଛି । ପ୍ରତି ଧାଡ଼ିରେ ୫ଟି ନଡ଼ିଆଗଛ ଅଛି । ତୁମ ବଗିଚାରେ କେତୋଟି ନଡ଼ିଆ ଗଛ ଅଛି ?

୧ଟି ଧାଡ଼ିରେ ନଡ଼ିଆ ଗଛ ସଂଖ୍ୟା = [ ]
୭ଟି ଧାଡ଼ିରେ ନଡ଼ିଆ ଗଛ ସଂଖ୍ୟା =୫ x ୭= [ ]
ତୁମ ବଗିଚାରେ [ ] ଟି ନଡ଼ିଆ ଗଛ ଅଛି ।

(ଖ) ଗୋଟିଏ ଗାଈର ୪ଟି ଗୋଡ଼ । ତେବେ ୬ଟି ଗାଈର କେତୋଟି ଗୋଡ଼ ?

ଗୋଟିଏ ଗାଈର ଗୋଡ଼ ସଂଖ୍ୟା= [ ]
୬ଟି ଗାଈର ଗୋଡ଼ ସଂଖ୍ୟା = [ ] x [ ] = [ ]
୬ଟି ଗାଈର [ ] ଟି ଗୋଡ଼ ।

କ'ଣ ଶିଖିବେ

- ୧, ୨, ୩, ୪, ୫, ଓ ୧୦ କୁ ଗୁଣନୀୟକ ଭାବେ ନେଇ ଗୁଣନକୁ ଏକ ସଂଖ୍ୟାର ବାରମ୍ବାର ଯୋଗ ବୋଲି ବୁଝିବେ ।
- ଗୁଣନ ଚିହ୍ନ (X) କୁ ଚିହ୍ନିବେ ଓ ବ୍ୟବହାର କରିବେ ।
- ୧, ୨, ୩, ୪, ୫ ଏବଂ ୧୦ ର ଗୁଣନ ଖନ୍ଦାଗୁଡ଼ିକ ଲେଖିବେ ଏବଂ ମନେ ରଖିବେ ।
- ୧, ୨, ୩, ୪, ୫, ଏବଂ ୧୦ ର ଗୁଣନ ଖନ୍ଦା ଗୁଡ଼ିକ ବ୍ୟବହାର କରି ଦୈନନ୍ଦିନ ଜୀବନର ସମସ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ ସମାଧାନ କରିବେ । (କୌଣସି ଉତ୍ପାଦକ ବା ଗୁଣନୀୟକ ୧୦ ରୁ ଅଧିକ ହେଉ ନଥିବ ।)

ସୂଚନା

- ଗୋଟିଏ ସଂଖ୍ୟାକୁ ବାରମ୍ବାର ଯୋଗ କରିବା କ୍ରିୟାକୁ ଗୁଣନ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ପ୍ରକାଶ କରିବା ପାଇଁ 'କୁନା ନୂଆକଥା ଜାଣିଲା' ସଂଳାପର ସାହାଯ୍ୟ ନିଆଯାଇଛି ।
- ଗୁଣନକ୍ରିୟା କରିବା ସମୟରେ 'X' ଉକ୍ତ ଚିହ୍ନକୁ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ ଓ ଏହାକୁ ଗୁଣନ ଚିହ୍ନ କୁହାଯାଏ ବୋଲି ଏଠାରେ ପ୍ରକାଶ କରାଯାଇଛି ।
- ୧, ୨, ୩, ୪, ୫ ଓ ୧୦ ର ଗୁଣନ ଖନ୍ଦା ଏଠାରେ ଦିଆଯାଇଛି ।

ପ୍ରସ୍ତୁତି

- ଦୁଇ ଦୁଇଟା, ତିନି ତିନିଟା, ଚାରି ଚାରିଟା ଜିନିଷର ପେଛା, ବିଡ଼ା, ପୁଡ଼ିଆ, ଡବା ଇତ୍ୟାଦି ଜିନିଷ ସଂଗ୍ରହ କରନ୍ତୁ ।
- ପତ୍ର, ଫୁଲ, ପାଖୁଡ଼ାରେ ମଧ୍ୟ ସେଟ୍ ତିଆରି କରିବା କୌଶଳକୁ ଅବଲମ୍ବନ କରନ୍ତୁ ।

ଆମେ ଜାଣିବା

- କୌଣସି ସଂଖ୍ୟାକୁ ଅଣଶୂନ ସଂଖ୍ୟା ସହ ଗୁଣନ କଲେ ଗୁଣନ ଫଳ ସେହି ସଂଖ୍ୟା ସହ ସମାନ ହେବ କିମ୍ବା ତା'ଠାରୁ ଅଧିକ ହେବ ।
- କୌଣସି ସଂଖ୍ୟାକୁ '୦' ଦ୍ୱାରା ଗୁଣନ କଲେ ଗୁଣନ ଫଳ '୦' ହେବ ।
- ୧ ଠାରୁ ୯ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଗୁଣନ ଖନ୍ଦାକୁ ପ୍ରୟୋଗକରି ବଡ଼ ବଡ଼ ଗୁଣନ ଏବଂ ଏକାଧିକ ଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟା ମାନଙ୍କର ଗୁଣନ ମଧ୍ୟ କରାଯାଏ ।

ବାଜିଲେ ପାଇବ

- ପିଲାଙ୍କୁ ଦୁଇ ଦଳରେ ଭାଗ କରାଯିବ ।
- ଦୁଇ ଦଳ ମଝିରେ ୩ଟି ଲେଖାଏଁ କାଚ ବାଟି/ ଗୋଡ଼ି ଥିବା ପୁଡ଼ିଆ ପିଲାଙ୍କ ସଂଖ୍ୟାକୁ ଦେଖି ରଖାଯିବ । ଯେପରି ପ୍ରତ୍ୟେକ ପିଲା ୪/୫ଟି ପୁଡ଼ିଆ ପାଇ ପାରିବେ ।
- ଦଳ ମଝିରେ ଗୋଟିଏ ଇଟା/ପଥର ଉପରେ ୧୦ ଖଣ୍ଡ ଖପରା ଉପରକୁ ଉପର ସଜ୍ଜା ହୋଇ ରହିବ ।
- ପାଳି ଅନୁସାରେ ଅଦଳ ବଦଳ କରି ପ୍ରତ୍ୟେକ ପିଲା ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଦୂରତାରୁ ଖପରା ଉପରକୁ ବଲ ପକାଇବେ ।
- ଯାହାର ବଲ୍ ବାଜି ଇଟା ଉପରୁ ଯେତୋଟି ଖପରା ଇଟାତଳକୁ ପଡ଼ିବ ସେତିକି ପୁଡ଼ିଆ ଆଣି ନିଜ ପାଖରେ ରଖିବ ।
- ବଲଦ୍ୱାରା ଖପରା ତଳକୁ ନ ପଡ଼ିଲେ ପୁଡ଼ିଆ ଆଣି ପାରିବ ନାହିଁ ।
- ଏହି କ୍ରମରେ ସବୁ ପିଲା ଗୁଣନ ଖନ୍ଦା ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ପରିମାଣ ପୁଡ଼ିଆ ପାଇବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଖେଳ ଚାଲୁ ରହିବ ।

''ତିନି ତିନି ଛଅ''

ଦୁଇ ଦଳରେ ପିଲାମାନେ ମୁହାଁ ମୁହିଁ ହୋଇ ଠିଆ ହେବେ । ଦୁଇ ଦଳରୁ ଦୁଇ ଜଣ ନେତା ହେବେ । ନେତା କହିବେ ''ତିନି ତିନି ଛଅ- କେତେ ଖାଇବ କହ ?'' ତା'ପରେ ସେହି କଥା ସମସ୍ତେ ଠିକ୍ ସ୍ୱରରେ କହିବେ ।

- ଗୋଟିଏ ଦଳରେ ନେତା ଅନ୍ୟ ଦଳକୁ ଗୀତ ଛଳରେ ପଚାରିବ ୩ଟି ଲେଖାଏଁ ୧୫ଜଣ । ସେମାନେ ପାଞ୍ଚଜଣ କ୍ରମରେ କହିବେ ।

  ''ତିନି ତିନି ଛଅ'' ଛଅ ତିନି ନଅ, ନଅ ତିନି ବାର, ବାର ତିନି ପନ୍ଦର । ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରିବାର ସୀମା ହେଲା ୨/୩/୪/୫ ଟି ଲେଖାଏଁ ଓ ୧ରୁ ୧୦ ଜଣ ମଧ୍ୟରେ ରହିବ । ଏହିପରି ଅନ୍ୟ ଦଳ ପଚାରିବ ଓ ଖେଳ ଚାଲୁ ରହିବ ।

ଶିକ୍ଷକଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ

- କୁନା ଓ ତା'ର ବାପାଙ୍କ ସହିତ ହୋଇଥିବା ସଂଳାପକୁ ନାଟକୀୟ ଢ଼ଙ୍ଗରେ ପିଲାଙ୍କ ପାଖରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରନ୍ତୁ ।
- 'X' ଗୁଣନ ଚିହ୍ନକୁ ଚିହ୍ନାଇକୁ ।

  ନିମ୍ନ ଆଲୋଚନାକୁ କଳାପଟାରେ ଲେଖନ୍ତୁ ।

  ଦୁଇ ୧ଟି + ଦୁଇ ୧ଟି+ ଦୁଇ ୧ଟି + ଦୁଇ ୧ଟି + ଦୁଇ ୧ଟି ଅର୍ଥାତ

  ୨+୨+୨+୨+୨=୧୦

  ଦୁଇ ୫ଟି

  ୨X୫ଟି=୧୦
- ପିଲାମାନେ ଦୁଇଟି ଲେଖାଏଁ ଗୋଲି/ ଗୋଡ଼ି/ ପତ୍ର ୫ ଥର ନେଇ ମିଶାଇବେ

  ୨X୫=୧୦ ଲେଖିବେ

- ଖେଳ ଶେଷରେ ସବୁପିଲା ନିଜ ନିଜର ପୁଡ଼ିଆ ଗୋଟିଏ ଧାଡ଼ିରେ ସଜାଇ ରଖିବେ ।
- ପୁଡ଼ିଆ ମିଶାଇ ତାଙ୍କ ପାଖରେ କେତେ ପୁଡ଼ିଆ ଅଛି କହିବେ ।
- ଯିଏ ଯେତୋଟି ପୁଡ଼ିଆ ପାଇଥିବେ ସେତିକିଟି ୩ ଲେଖି ଖାତାରେ ମିଶାଇବେ ଓ ତାକୁ ଗୁଣନ କ୍ରିୟାକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରି ଲେଖିବେ । ଯେପରି-

  ୩+୩+୩+୩+୩+୩+୩ = ୨୧

ତିନି ୧ଟି+ ତିନି ୧ଟି +ତିନି ୧ଟି +ତିନି ୧ଟି +ତିନି ୧ଟି +ତିନି ୧ଟି +ତିନି ୧ଟି

ତିନି ୭ଟି

୩ X ୭= ୨୧

ପାଇଥିବା ପୁଡ଼ିଆ ସଂଖ୍ୟାକୁ ନେଇ ପିଲାମାନେ କ୍ରମରେ ଠିଆହେବେ । ଯଥା-

- ଗୋଟିଏ ପୁଡ଼ିଆ ପାଇଥିବା ପିଲା ଆଗରେ
- ୨ଟି ପୁଡ଼ିଆ ପାଇଥିବା ପିଲା ତା' ପରେ ରହିବ ।

  ଏହିପରି ସବୁପିଲା କ୍ରମରେ ରହିବା ପରେ ନିଜ ନିଜର ପୁଡ଼ିଆ ସଂଖ୍ୟାକୁ ନେଇ ୩ର ଗୁଣନ ଖନ୍ଦା କହିବେ ।
- ଏଥିରୁ ୩ର ଗୁଣନ ଖନ୍ଦା ଶିକ୍ଷକ କଳାପଟାରେ ଲେଖିବେ ।
- ଏହିପରି ଅନ୍ୟ ଗୁଣନ ଖନ୍ଦା ଲେଖା ଯାଇପାରେ ।

ଉପକରଣ

- କାଚ ବାଟି, ଗୋଡ଼ି, ମଞ୍ଜି ପୁଡ଼ିଆ, ଖପରା ଖଣ୍ଡ,ବଲ୍

- ଗୁଣନ ଖନ୍ଦା ଅଭ୍ୟାସ ପାଇଁ ଅଭ୍ୟାସ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବେ ।
- ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଗୋଲିକରି ଠିଆ କରାଇବେ । ଗୋଟିଏ ପିଲା ବଲ୍ ଧରି ଗୋଟିଏ ଗୁଣନ ଖନ୍ଦାର ପ୍ରଥମ ଘର କହି ଅନ୍ୟ ପିଲା ପାଖକୁ ବଲ୍ ପକାଇବ ।
- ଯାହା ପାଖରେ ବଲ୍ ପଡ଼ିବ ସେହି ପିଲା ସେହି ଗୁଣନ ଖନ୍ଦାର ପର ଘରଟି କହିବେ ।
- ଏହି କ୍ରମରେ ଗୁଣନ ଖନ୍ଦା ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଚାଲିବ ।
  ପରବର୍ତ୍ତୀ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଗୋଟିଏ ପିଲା ଗୁଣନ ଖନ୍ଦାର କ୍ରମ ନରଖି ମନରୁ (ଯଥା- ପାଞ୍ଚ ସତାଁ କେତେ ? ଆଠ ପଞ୍ଚା କେତେ ?) ଇତ୍ୟାଦି ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରି ଯେଉଁ ପିଲା ପାଖକୁ ବଲ୍ ପକାଇବ ସେହି ପିଲା ଉତ୍ତର ଦେବ ।
- ଅନ୍ୟ ଜଣ ପାଖକୁ ବଲ୍ ପକାଇ ତା' ମନରୁ ଆଉ ଗୋଟିଏ ଗୁଣନ ଖନ୍ଦାରୁ ପଚାରିବ ।
- ଏହି କ୍ରମରେ ଖେଳ ଚାଲିବ ।

ଚତୁର୍ଥ ଏକକ ପରୀକ୍ଷଣ

ପ୍ରକଳ୍ପ କାର୍ଯ୍ୟ

୪+୪+୪+୪+୪+୪ = ୪X______

୨୦ = ୨X୧୦

= ୪X ______

= ୫X ______

- ୨X୧୦=୨୦
  ୩X୧୦=୩୦
  ୧୦X୧୦=______
  ୧୩X୧୦=______
  ୨୭X୧୦=______
- ୪ଟି ୫ ଓ ୩ଟି ୧୦ର ଯୋଗଫଳ କେତେ ?
- ୫ ର ୬ ଗୁଣ ୫ ର ୩ଗୁଣ ଠାରୁ କେତେ ବେଶି ?

ଗୁଣନ ଖନ୍ଦା କୋଠରି ପ୍ରସ୍ତୁତି

X	୧	୨	୩	୪	୫	୬	୭	୮	୯	୧୦
୧	୧	୨	୩	୪	୫	୬	୭	୮	୯	୧୦
୨	୨	୪	୬	୮	୧୦	୧୨	୧୪	୧୬	୧୮	୨୦
୩	୩	୬	୯	୧୨	୧୫	୧୮	୨୧	୨୪	୨୭	୩୦
୪	୪	୮	୧୨	୧୬	୨୦	୨୪	୨୮	୩୨	୩୬	୪୦
୫	୫	୧୦	୧୫	୨୦	୨୫	୩୦	୩୫	୪୦	୪୫	୫୦
୬	୬	୧୨	୧୮	୨୪	୩୦	୩୬	୪୨	୪୮	୫୪	୬୦
୭	୭	୧୪	୨୧	୨୮	୩୫	୪୨	୪୯	୫୬	୬୩	୭୦
୮	୮	୧୬	୨୪	୩୨	୪୦	୪୮	୫୬	୬୪	୭୨	୮୦
୯	୯	୧୮	୨୭	୩୬	୪୫	୫୪	୬୩	୭୨	୮୧	୯୦
୧୦	୧୦	୨୦	୩୦	୪୦	୫୦	୬୦	୭୦	୮୦	୯୦	୧୦୦

ରିଙ୍କୁ ଆଗ ମାପିଲା

ସମୟ - ୧୦ ପିରିୟଡ୍

କିଏ ଆଗ ମାପିବ ?

ରିଙ୍କୁ ମାପିଲା- [୪] ହାତ ।

ଟିକୁ ମାପିଲା- [   ] ଚାଖଣ୍ଡ ।

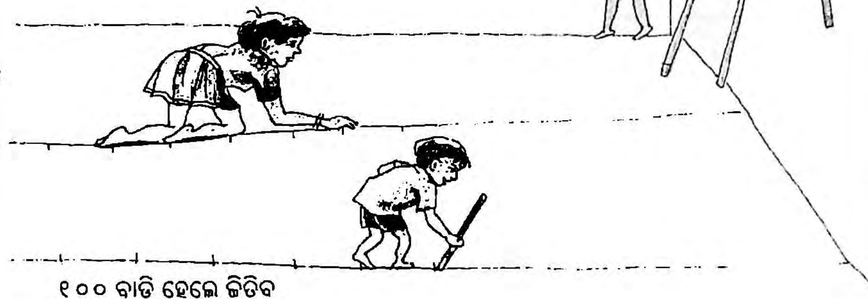
ଗୀତା - ଆମ ଘରଟି ବଡ଼ ।

ମିତା- ନା,ନା- ଆମ ଶ୍ରେଣୀ ଘରଟି ବଡ଼ ।

ଗୀତା- ଦେଖ୍ ମାପିଲୁ

ମିତା- ମାପିଲା ୧୫ହାତ
ନାଇଁଲୋ ତୁମ ଘର ଆମ ଘର ସମାନ ।

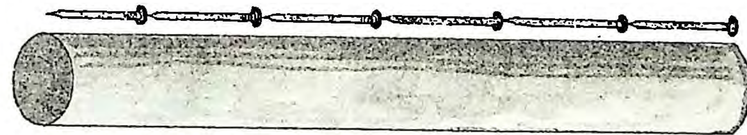
ଗୀତା- ଆମ ଘର ହେଲା ମୋ ପାଦରେ ୩୦ ପାଦ
ଚାଲ ତୁମ ଘର ମୋ ପାଦରେ ମାପିବା ।

୧୦୦ ବାଡ଼ି ହେଲେ ଜିତିବ

ଅଭ୍ୟାସ

୧.

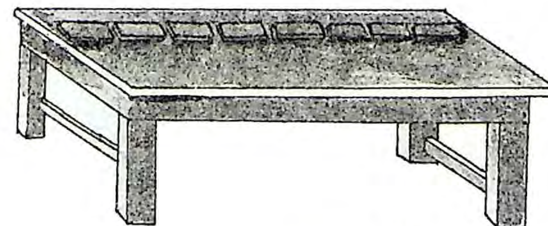
[   ] ଟି କଣ୍ଟାର ଲମ୍ବ ।

୨.

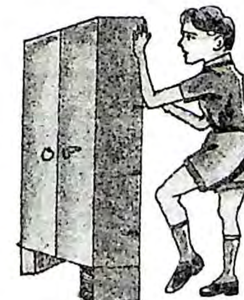
[   ] ଟି ଦିଆସିଲି କାଠିର ଲମ୍ବ ।

୩.

[   ] ଟି ଡଷ୍ଟରର ଲମ୍ବ ।

୪.

[   ] ହାତ ଉଚ୍ଚ ।

୫.

	ମାପିବା ଆଗରୁ ଅନୁମାନ କରି ଲେଖ		ମାପିବା ପରେ ଲେଖ	
	ହାତ	ଚାଖଣ୍ଡ	ହାତ	ଚାଖଣ୍ଡ
ଶ୍ରେଣୀ କୋଠରି ବାରଣ୍ଡାର ଓସାର				
ଶ୍ରେଣୀ କୋଠରିର ଗୋଟିଏ ଖୁଣ୍ଟଠାରୁ ଅନ୍ୟ ଖୁଣ୍ଟର ଦୂରତା				
ଦୁଆର ବନ୍ଧର ଲମ୍ବ				
ଦୁଆର ବନ୍ଧର ଓସାର				
ତୁମ ଘରେ ବା ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଥିବା କୂଅ ଦଉଡ଼ିର ଲମ୍ବ				

୬. ନିଜ ହାତରେ ଚାଖଣ୍ଡ ଓ ପାଦରେ ମାପି ଖାଲି ସ୍ଥାନ ପୂରଣ କର ।

	ହାତ	ଚାଖଣ୍ଡ	ପାଦ
ଶ୍ରେଣୀ କୋଠରୀର ଲମ୍ବ	୨୦	୪୦	୪୦
ଶ୍ରେଣୀ କୋଠରୀର ଓସାର			
ଝରକା ବନ୍ଧର ଲମ୍ବ			
ଝରକା ବନ୍ଧର ଓସାର			
କଳାପଟାର ଲମ୍ବ			
କଳାପଟାର ଓସାର			
ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ଟେବୁଲର ଲମ୍ବ			

କ'ଣ ଶିଖିବେ ନିଜ ନିକଟ ପରିବେଶରେ ଥିବା ବସ୍ତୁ ତଥା ସ୍ଥାନ ଗୁଡ଼ିକର ଦୈର୍ଘ୍ୟ ମାପିବା ପାଇଁ ଅଣମାନକ ଏକକ ଯଥା- ହାତ, ମଣିଷ ପାଦ, ବାଡ଼ି ଇତ୍ୟାଦି ବ୍ୟବହାର କରିବେ ।

ସୂଚନା

- ''ରିଙ୍କୁ ଆଗ ମାପିଲା'' ଆଲୋଚନାର ବିଷୟ ବସ୍ତୁରେ ଅଣ ମାନକ ଏକକ ଯଥା ହାତ, ଚାଖଣ୍ଡ, ମଣିଷ ପାଦ ଓ ବାଡ଼ି ଆଦି ସାହାଯ୍ୟରେ ବସ୍ତୁ ତଥା ସ୍ଥାନରେ ଦୈର୍ଘ୍ୟ ମପା ଯାଇ ପାରିବ ବୋଲି କୁହାଯାଇଛି ।

ପ୍ରସ୍ତୁତି

- ''ହାତ ଚାଖଣ୍ଡେ'' ବିଷୟ ଉପରେ ଆଧାରିତ ଏକ ଗୀତ ଶିକ୍ଷକ ପିଲାମାନଙ୍କ ସହିତ ମିଶି ଗାଇବେ ।

ଗୀତ- ହାତେ ଚାଖଣ୍ଡେ ଖୋଳିବ ଗାତ
ପତର ଖଣ୍ଡିକେ ନ ଦେବ ହାତ
ଚାଖଣ୍ଡେ ଛାଡ଼ି ଭାଙ୍ଗିବ ଭଣ୍ଡା
ତେବେ ସେ ଦେଖିବ କଦଳୀ ପେଣ୍ଡା ।

ଶିକ୍ଷକଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ

- ଶିକ୍ଷକ ପ୍ରଥମେ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଅର୍ଦ୍ଧବୃତ୍ତାକାରରେ ବସାଇ ଗପଟିକୁ କହନ୍ତୁ । ମଝିରେ ମଝିରେ ଗଳ୍ପ ସମ୍ପର୍କିତ ପ୍ରଶ୍ନ ପିଲାଙ୍କୁ ପଚାରନ୍ତୁ ।
- ଟିକୁ କିପରି ମାପିଲା ?
- ରିଙ୍କୁ କିପରି ମାପିଲା ?
- ଟିକୁ ଓ ରିଙ୍କୁ ମଧ୍ୟରୁ କିଏ ଆଗ ମାପିଲା ?
- ରିଙ୍କୁ କାହିଁକି ଆଗ ମାପି ପାରିଲା ?
- ପାଠ୍ୟ ପୁସ୍ତକରେ ପ୍ରଦତ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାବଳୀରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ପ୍ରଶ୍ନ ଗୁଡ଼ିକୁ ସମାଧାନ କରି ଖାଲି ସ୍ଥାନରେ ଉତ୍ତର ଲେଖିବେ ।

ଆମେ ଜାଣିବା

- ଅଣମାନକ ଏକକର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ମାନ ନଥାଏ ।
- ମାନକ ଏକକର (ଯଥା- ଏକ ମିଟର, ଫୁଟ, ଗଜ)ର ମାନ ଥାଏ ।

କାର୍ଯ୍ୟ

ନିଜେ ମାପି ଦେଖ

- ଶିକ୍ଷକ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କର ହାତ ଓ ଚାଖଣ୍ଡ ମାପି କେତେ ହାତ କେତେ ଚାଖଣ୍ଡ ହେଲା ନିଜ ଖାତାରେ ଲେଖିବେ ଓ କହିବେ ।
- ଶ୍ରେଣୀ କୋଠରିରେ ଥିବା ବିଭିନ୍ନ ବସ୍ତୁ ଓ ଖେଳ ପଡ଼ିଆକୁ ହାତ ଓ ବାଡ଼ି ସାହାଯ୍ୟରେ ମାପିବ ପାଇଁ କହିବେ ।

କାଠି- ପୁଆ ଖେଳ

- ପିଲାଙ୍କୁ ଦୁଇ ଦଳରେ ବିଭକ୍ତ କରାଯାଇ ପୁଆ ବାଡ଼ି ଖେଳ କରାଯିବ । ପ୍ରଥମେ ଗୋଟିଏ ଦଳ ପୁଆକୁ ବାଡ଼ିରେ ବାଡ଼େଇ ଦୂରକୁ ପକାଇବେ ଓ ଅନୁମାନ କରି ବାଡ଼େଇ ଥିବା ସ୍ଥାନରୁ ପୁଆ ପଡ଼ିଥିବା ସ୍ଥାନର ଦୂରତା କେତେ ବାଡ଼ି ହେବ ତାହା ଅନୁମାନ କରି କହିବେ ଓ ତା'ପରେ ବାଡ଼ିରେ ମାପି ସତ୍ୟାସତ୍ୟ ପରୀକ୍ଷା କରିବେ ।କଥା ମାପିବା ପରେ ଠିକ୍ ହୁଏ ତେବେ ମପା ଯାଇଥିବା ବାଡ଼ି ସଂଖ୍ୟା ସହିତ ୧୦ (ଦଶ) ଯୋଗ କରାଯିବ । ଏହିପରି ଦୁଇଦଳ ଅଦଳ ବଦଳ କରି ଖେଳିବେ । ପାଦ ଓ ବାଡ଼ି ଅଣମାନକ ବ୍ୟବହାର କରି ଦଉଡ଼ି, ଲୁଗା ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବସ୍ତୁ, ସ୍ଥାନର ଦୈର୍ଘ୍ୟ ମାପିବେ ।

ଶ୍ରେଣୀ କକ୍ଷର ଦୈର୍ଘ୍ୟ, ଓ ପ୍ରସ୍ଥ ମାପ

ପ୍ରତ୍ୟେକ ପିଲା ଶ୍ରେଣୀ କକ୍ଷର ଦୈର୍ଘ୍ୟ ଓ ପ୍ରସ୍ଥକୁ ଅଣମାନକ ଏକକରେ ମାପି ଦେଖିବେ କିଏ ବଡ଼ । (ପାଦରେ, ହାତରେ ଓ ବାଡ଼ିରେ ମାପିବେ ।)

প্রকল্প কার্য্য

ପିଲାମାନେ ସେମାନଙ୍କ ସାହି ପଡ଼ିଶା ଓ ଘରେ କେଉଁ କେଉଁ ଅଣ ମାନକ ଏକକ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତି ତାହାର ଏକ ତାଲିକା କରିବେ ।

ଉପକରଣ — ବିଭିନ୍ନ ଲମ୍ବର ବାଡ଼ି (ଯଥା-ଏକ ହାତ, ଦୁଇହାତ, ଏକ ଚାଖଣ୍ଡ) ଦଉଡ଼ି, ସୁତୁଲି

ପଞ୍ଚମ ଏକକ ପରୀକ୍ଷଣ

କାହା ପାଇଁ କେତେ

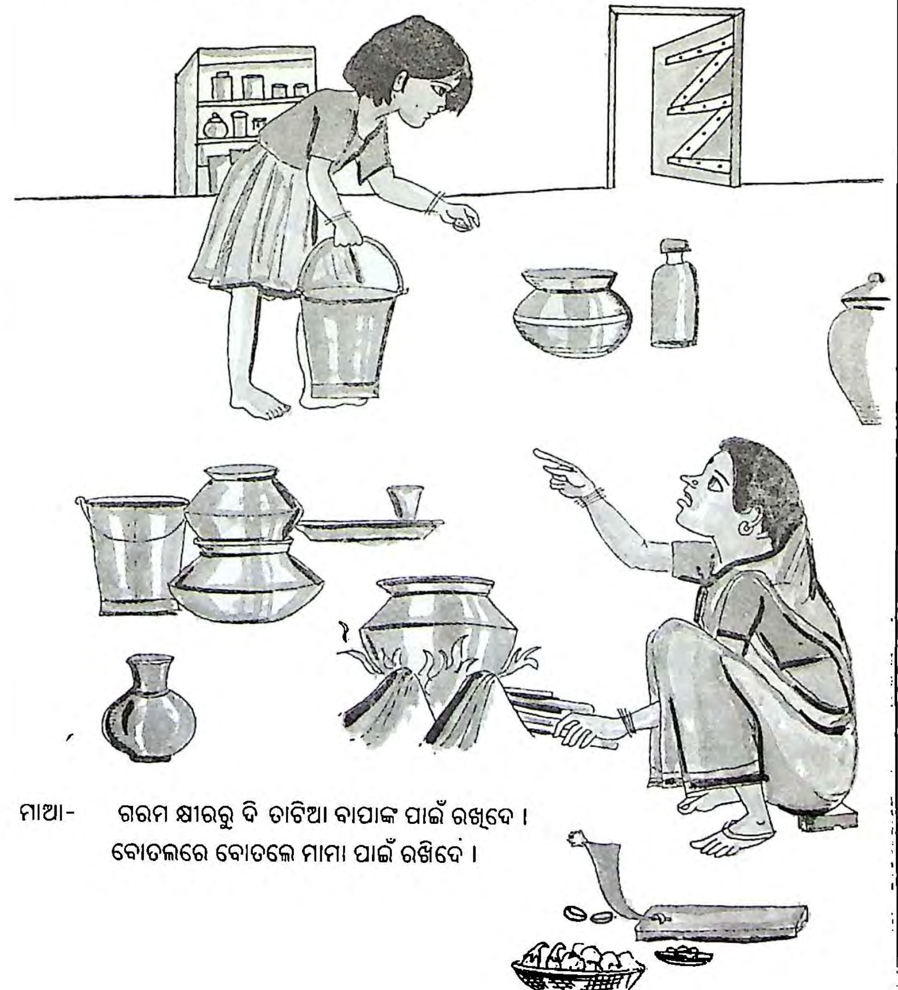
ସମୟ - ୧୦ ପିରିୟଡ୍

ମାଆ – ମିତା ! କ୍ଷୀର ନେଇ ଆସିଲୁ ?

ମିତା – ହଁ ମା' ।

ମାଆ- ''ବାଲ୍‌ଟିରୁ କ୍ଷୀର ଢ଼ାଳି ଡେକ୍‌ଚିରେ ପୂରା- ମୁଁ ଗରମ କରିବି ।''

ମାଆ- ଗରମ କ୍ଷୀରରୁ ଦି ଡାଟିଆ ବାପାଙ୍କ ପାଇଁ ରଖିଦେ ।
ବୋତଲରେ ବୋତଲେ ମାମା ପାଇଁ ରଖିଦେ ।

ଅଭ୍ୟାସ

କେତୋଟି ବଡ଼ ପାତ୍ର ଓ ଛୋଟ ପାତ୍ରର ଛବି ଦିଆଯାଇଛି । ଏହିପରି ଛୋଟ ପାତ୍ରରେ ପାଣି ମାପି ବଡ଼ ପାତ୍ରରେ ପୂରାଅ ଓ ସାନ ପାତ୍ରରେ କେତେ ଥର ପାଣି ବଡ଼ ପାତ୍ରରେ ପଶିଲା ଲେଖ ।

ପାତ୍ରର ଛବି	ବଡ଼ ପାତ୍ରରେ ଧରେ
	☐ ମଗ୍
	☐ ଲୋଟା
	☐ ଗ୍ଲାସ୍
	☐ ଡାଟିଆ

କ'ଣ ଶିଖିବେ

- କପ୍, ଗ୍ଲାସ ଓ ବୋତଲ ଭଳି ଅଣମାନକ ଏକକ ସାହାଯ୍ୟରେ ଧାରକତ୍ୱ ମାପିବେ ।

ସୂଚନା

- ''କାହା ପାଇଁ କେତେ'' ଜାଣିବା ପାଇଁ ହୋଇଥିବା ଆଲୋଚନାରେ କପ୍, ଗ୍ଲାସ, ବୋତଲ ଭଳି ଅଣମାନକ ଏକକ ସାହାଯ୍ୟରେ ଧାରକତ୍ୱ ମାପିବାର ଧାରଣା ଦିଆଯାଇଛି ।

ପ୍ରସ୍ତୁତି କାର୍ଯ୍ୟ

- ଶିକ୍ଷକ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ''କାହା ପାଇଁ କେତେ''ରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଚିତ୍ର ଦେଖାନ୍ତୁ । ଏହାପରେ ଝିଅଟି କେଉଁଥିରେ କ୍ଷୀର ଅଣିଥିଲା ପଚାରନ୍ତୁ ।
- କାର୍ଯ୍ୟାବଳୀରେ ପ୍ରଦତ୍ତ ପ୍ରଶ୍ନ ଗୁଡ଼ିକର ସମାଧାନ କରି ଖାଲି ସ୍ଥାନରେ ଉତ୍ତର ଲେଖନ୍ତୁ ।

ଆମେ ଜାଣିବା

- କପ୍, ଗ୍ଲାସ, ବୋତଲ ଆଦି ଅଣମାନକ ଏକକ, କିନ୍ତୁ ଲିଟର ମାନକ ଏକକ ।

କାର୍ଯ୍ୟ

- ଶିକ୍ଷକ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଦଳଗଠନ କରାଇବେ । ପ୍ରତି ଦଳକୁ ଏକ ପାଣି ଡେକଚି ଦେଇ ଗୋଟିଏ ବାଲଟିରେ କେତେ ମଗ୍ , କେତେ ବୋତଲ, କେତେ ଗ୍ଲାସ ବା କେତେ କଂସା ପାଣି ଧରୁଛି ତାହା ପରୀକ୍ଷା କରି ନିଜ ଖାତାରେ ଲେଖିବା ପାଇଁ କହିବେ । ବାଲ୍‌ଟିର ପାଣି କେଉଁଥିରେ ଶୀଘ୍ର ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଲା, ସେହି ଜିନିଷର ନାମ ଲେଖିବେ ଓ କେଉଁଥିରେ ଡେରିରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଲା ସେହି ଜିନିଷର ନାମ ଲେଖିବେ ।
- ଗୋଟିଏ ବାଲ୍‌ଟିରେ ବା ଡେକଚିରେ କେତେ ମଗ୍ ପାଣି ଧରିବ, ପ୍ରଥମେ ଅନୁମାନ କରି କହିବେ ଓ ପରେ ମଗ୍ ଦ୍ୱାରା ବାଲଟି ବା ଡେକ୍‌ଚିରେ କେତେ ମଗ୍ ପାଣି ଧରିଲା ପରୀକ୍ଷା କରି ସେମାନଙ୍କର ଅନୁମାନ ଭୁଲ୍ କିମ୍ବା ଠିକ୍ ଜାଣିବେ ।
- ଗୋଟିଏ ବାଲ୍‌ଟି, ଗୋଟିଏ ହାଣ୍ଡି ମଧ୍ୟରୁ କେଉଁଥିରେ ଅଧିକ ପାଣି ରହେ, ଅନୁମାନ କରି କହିବେ । ପ୍ରଥମ ଅଧିକ ପାଣି ରହେ, ଅନୁମାନ କରି କହିବେ । ପ୍ରଥମ ଦଳ ପିଲା ମଗ୍ ସାହାଯ୍ୟରେ ଗଣନା କରି ପାଣି ପକାଇବେ । ଆନୁମାନିକ ସିଦ୍ଧାନ୍ତର ସତ୍ୟତା ପରୀକ୍ଷା କରିବେ ।
- ଅନ୍ୟ ଦଳ ଡାଳ ସାହାଯ୍ୟରେ ପୂରାଇ ସତ୍ୟତା ପରୀକ୍ଷା କରିବେ ।

ଉପକରଣ

ବାଲ୍‌ଟି, ଡେକ୍‌ଚି, ତାଟିଆ, କଂସା, ଗ୍ଲାସ୍, ମଗ୍, ବୋତଲ୍

ଗୋପାଳ ଦୋକାନୀ ହେଲା

ସମୟ - ୧୦ ପିରିୟଡ୍

ମଧୁ- ''ସୀତା! ଗୋପାଳ! ମୁଁ କାଲି ବାପାଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ହାଟକୁ ଯାଇଥିଲି । ହାଟରୁ ଆଳୁ, ବାଇଗଣ, ପିଆଜ, ରସୁଣ କିଣି ଆଣିଲୁ । ଦୋକାନୀ ଆମକୁ ଜିନିଷ ଓଜନ କରି ଦେଲା ।''

ସୀତା- ''ଆମେ ଓଜନ ଖେଳ ଖେଳିବା ।''

ଗୋପାଳ-''ମୁଁ ଦୋକାନୀ ହେଉଛି । ତୁମେ ମାଟି, ବାଲି, ଗୋଲି, ତେନ୍ତୁଳି ମଞ୍ଜି ଆଣ । ମୋର ଗୋଟିଏ ତରାଜୁ ଅଛି, ସେଥିରେ ଓଜନ କରି ଦୋକାନର କିଣା ବିକା ପରି ଖେଳିବା ।''

ଅଭ୍ୟାସ

୧.ଗୋଡ଼ି ପଥର ସହିତ ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଜିନିଷ ଗୁଡ଼ିକ ଓଜନ କରି ଜିନିଷ ମାନଙ୍କର ଓଜନ କେତୋଟି ଗୋଡ଼ି ହେଲା ଲେଖ ।

ଜିନିଷର ନାମ	ଜିନିଷର ଓଜନ

କ'ଣ ଶିଖିବେ

- ପଥର ଖଣ୍ଡ ଓ ଗୋଲି ପରି ଅଣମାନକ ଏକକ ନେଇ ଖେଳଣା ତରାଜୁ ସାହାଯ୍ୟରେ ନିକଟ ପରିବେଶର ବସ୍ତୁମାନଙ୍କର ବସ୍ତୁତ୍ୱ ବା ଓଜନ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବେ ।

ସୂଚନା

- ''ଗୋପାଳ ଦୋକାନୀ ହେଲା'' ଆଲୋଚନାର ବିଷୟ ବସ୍ତୁରେ ଖେଳଣା ତରାଜୁ ସାହାଯ୍ୟରେ ପଥର ଖଣ୍ଡ ଓ ଗୋଲି ଭଳି ବସ୍ତୁର ବସ୍ତୁତ୍ୱ ବା ଓଜନ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯାଇଛି ।

ପ୍ରସ୍ତୁତି

- ପିଲାମାନେ ଗୋଲହୋଇ ଠିଆହେବେ । ଜଣେ ମଝିରେ ରହି ଖେଳ ପରିଚାଳନା କରିବ ।...

ଉପର ତଳ

ଅନ୍ୟ ପିଲାମାନେ ପାଳି ଧରିବେ । ଏହି ଭଳି ଖେଳ ପରିଚାଳନା କରୁଥିବା ପିଲା ଯାହା ପାଖରେ ଠିଆହୋଇ - କୁହ ଭାଇ ''କିଏ ଉପରକୁ କିଏ ତଳକୁ'' କହିବ ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ ପିଲାଟି କହିବ- ''ମୂଷା ଉପରକୁ ହାତୀ ତଳକୁ । ଭାରି ତଳକୁ, ଭାରି ତଳକୁ'' ଏହିପରି ଖେଳ ପରିଚାଳନା କରୁଥିବା ପିଲାଟି ଯାହା ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିବ ସେ ପ୍ରଶ୍ନାନୁସାରେ ଗୋଟିଏ ହାଲ୍‌କା ଓ ଗୋଟିଏ ଓଜନିଆ ଜିନିଷ କହି ଉତ୍ତର ଦେବ । ଉତ୍ତର ଦେଇ ନ ପାରିଲେ ମଝିକୁ ଆସି ଖେଳ ପରିଚାଳନା କରିବ । କୌଣସି ଉତ୍ତର ପୁନରାବୃତ୍ତି ହେବନାହିଁ ।

କାର୍ଯ୍ୟ

- 'ଗୋପାଳ ଦୋକାନୀ ହେଲା'ର ବିଷୟବସ୍ତୁ ଶିକ୍ଷକ ''କଥୋପକଥନ'' ମାଧ୍ୟମରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରନ୍ତୁ । ମଝିରେ ମଝିରେ ବିଷୟ ବସ୍ତୁ ସମ୍ପର୍କିତ ପ୍ରଶ୍ନ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ପଚାରି ବିଭିନ୍ନ ବିସ୍ତୁର ବସ୍ତୁତ୍ୱ ବା ଓଜନ ସମ୍ପର୍କରେ ଧାରଣା

ଆମେ ଜାଣିବା

- ପଥରଖଣ୍ଡ କିଲୋଗ୍ରାମ୍ ପରି ମାନକ ଓଜନ ମାପକ ନୁହେଁ । ଏହା ଅଣମାନକ ଓଜନ ମାପକ ଅଟେ ।

କାର୍ଯ୍ୟ

- ଶିକ୍ଷକ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଖେଳଣା ତରାଜୁ ସାହାଯ୍ୟରେ ବାଲି, ଗୋଡ଼ି, ପଥରଖଣ୍ଡ ଓଜନ କରାଇ ବସ୍ତୁମାନଙ୍କର ବସ୍ତୁତ୍ୱ ସଂପର୍କରେ ଧାରଣା ଦେବା ପାଇଁ ସୁଯୋଗ ସୃଷ୍ଟି କରନ୍ତୁ । ପିଲାମାନେ ଦଳ ଦଳ ହୋଇ ବସି ଖେଳଣା ତରାଜୁ ସାହାଯ୍ୟରେ ପଥରଖଣ୍ଡ ସହିତ ଗୋଡ଼ି ଓଜନ କରି କେତୋଟି ପଥର ଖଣ୍ଡ ସହିତ କେତୋଟି ଗୋଡ଼ି ସମାନ ହେଲା ଗଣି ହିସାବ କରିବେ ।
- ପିଲାଙ୍କୁ ଦଳ ଦଳ କରି ବସାଯିବ । ଗୋଟିଏ ଦଳ ଖଣ୍ଡିଏ ପଥର ଅନ୍ୟ ଦଳକୁ ଦେଖାଇ ପଚାରିବେ - ଏଇ ପଥର ଖଣ୍ଡର ଓଜନ ସହିତ କେତୋଟି ତେନ୍ତୁଳି ମଞ୍ଜି ସମାନ ହେବ ? ଅନ୍ୟଦଳ ଅନୁମାନ କରି କହିବେ ? ଏହାପରେ ପଥର ଖଣ୍ଡର ଓଜନ ସହିତ ତେନ୍ତୁଳି ମଞ୍ଜିକୁ ଓଜନ କରିବେ । ଓଜନ ପରେ ମିଳିଥିବା ତେନ୍ତୁଳି ମଞ୍ଜିର ସଂଖ୍ୟା ଅନୁମାନ କରି କହିଥିବା ତେନ୍ତୁଳି ମଞ୍ଜିର ସଂଖ୍ୟା ସହିତ ସମାନ ହେଲେ ଦ୍ୱିତୀୟ ଦଳ ୧ ନମ୍ବର ପାଇବେ । ଏହାକୁ ଅଦଳ ବଦଳ କରି ଖେଳାଯିବ ।

ଓଜନ କରି କହ

ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଦଳ ଦଳ କରି ବସାଯାଇ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦଳକୁ ଖେଳଣା ତରାଜୁ ଦିଆଯିବ ।

ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦଳ ପରିବେଶରୁ ସଂଗ୍ରହ କରିଥିବା ଆଳୁ, ପିଆଜ, ଅଦା, ବାଇଗଣ, ସାରୁ , ହଳଦୀଖଣ୍ଡ ଇତ୍ୟାଦି ପନି ପରିବା ଆଣିବେ ।

ସୃଷ୍ଟି କରାନ୍ତୁ । ପିଲାମାନଙ୍କ ସହ ଆଲୋଚନା ସମୟରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ପ୍ରଶ୍ନ ଗୁଡ଼ିକ ପଚାରନ୍ତୁ ।

- ହାଟରୁ ଆମେ କି' କି ଜିନିଷ ପାଉ ?
- ଦୋକାନୀ କାହା ସାହାଯ୍ୟରେ ଓଜନ କରେ ?
- ଆଳୁ ଓ ବାଇଗଣ ମଧ୍ୟରେ କିଏ ଅଧିକ ଓଜନିଆ ?
- ମଞ୍ଜି ଓ ବାଲି ମଧ୍ୟରେ କିଏ ବେଶୀ ଓଜନିଆ ?

ଆଲୋଚନା ବେଳେ ଆଳୁ, ବାଇଗଣ, ରସୁଣ, ପିଆଜ ପ୍ରଭୃତି ପିଲାଙ୍କୁ ଦେଇ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କିଏ ବେଶୀ ଓଜନିଆ ଅନୁମାନ କରି କହିବା ପାଇଁ ଶିକ୍ଷକ ପିଲାମାନଙ୍କୁ କହିବେ ।

- ପାଠ୍ୟ ପୁସ୍ତକରେ ପ୍ରଦତ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାବଳୀର ପ୍ରଶ୍ନ ଗୁଡ଼ିକ ସମାଧାନ କରି ଖାଲି ସ୍ଥାନରେ ଉତ୍ତର ଗୁଡ଼ିକ ଲେଖିବେ ।

ଉପକରଣ

- ଖେଳଣା, ତରାଜୁ, ପଥରଖଣ୍ଡ, ଇଟାଖଣ୍ଡ,ବାଲି, ଆଳୁ, ପିଆଜ, ବାଇଗଣ, ରସୁଣ, ଅଦା

ଗୋଟିଏ ଆଳୁ ସହିତ କେତୋଟି ପିଆଜ, ଖଣ୍ଡେ ଅଦା ସହିତ କେତେଖଣ୍ଡ ହଳଦୀ, ଗୋଟିଏ ବାଇଗଣ ସହିତ କେତେ ସାରୁ ସମାନ ପିଲାମାନେ ଓଜନ କରି ନିଜ ନିଜ ଖାତାରେ ଲେଖିବେ ।

ଉପକରଣ- ବାଲି, ଗୋଡ଼ି, ପଥରଖଣ୍ଡ, ତେନ୍ତୁଳିମଞ୍ଜି, ତରାଜୁ, ଆଳୁ, ପିଆଜ, ଅଦା, ବାଇଗଣ, ସାରୁ, ହଳଦୀଗୁଣ୍ଡ ।

ପ୍ରକଳ୍ପ କାର୍ଯ୍ୟ

ପିଲମାନଙ୍କୁ ନିଜ ନିଜ ଖାତାରେ ତରାଜୁ ଚିତ୍ର ଅଙ୍କନ କରି ଗୋଟିଏ ପଲାରେ ଅମୃତଭଣ୍ଡା ଓ ଅନ୍ୟ ପଲାରେ ପିଜୁଳି ଚିତ୍ର ଅଙ୍କନ କରି ଆଣିବା ପାଇଁ କୁହାଯିବ ।

ନିଜ ତରାଜୁ ନିଜେ ବନେଇବା

ଉପକରଣ

ଲିମ୍‌କା ଠିପି, ମୋଟା ସୂତା, ବାଉଁଶ କାଠି, ଡବା ଠିପି ବା ନଡ଼ିଆର ସଢ଼େଇ ନେଇ ପିଲାମାନେ ତରାଜୁ ବନେଇବେ । ସାବୁନ୍, ଟୁଥ୍‌ପେଷ୍ଟ ପ୍ରଭୃତିର ସମାନ ଓଜନ ବିଶିଷ୍ଟ ଗୋଡ଼, ପଥର ନେଇ ତାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଓଜନ୍ ମାପକ ରୂପେ ବ୍ୟବହାର କରିବେ ।

"ଚକା ଚକା ଭଉଁରୀ"

ସମୟ - ୧୦ ପିରିୟଡ୍

ଟିକି- ବାପା! ଆମେ କେଉଁଦିନ ପୁରୀ ବୁଲି ଯିବା ?

ବାପା- ଆମେ ଆସନ୍ତା ଶନିବାର ଦିନ ଯିବା ।

ଟିକି- ଆଜି କି ବାର କି ?

ବାପା- ଆଜି ରବିବାର ।

ଟିକି- ତା ପରେ,

ବାପା- ସୋମବାର ।

ଟିକି - ବାପା ଏକା ଥରକେ କହନ୍ତୁ ?

ବାପା- ହଉ ଶୁଣ, ସପ୍ତାହକ ସାତ ଦିନ । ସେଗୁଡ଼ିକର ନାମ ହେଲା ରବିବାର, ସୋମବାର, ମଙ୍ଗଳବାର, ବୁଧବାର, ଗୁରୁବାର, ଶୁକ୍ରବାର ଓ ଶନିବାର । ଯେ କୌଣସି ବାରରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ୭ଦିନ ଗଣିଲେ ଏହି ୭ ଦିନକୁ ଏକ ସପ୍ତାହ କୁହାଯାଏ ।

(ଜଣେ ମାସ ରାଜାଙ୍କ ପରେ ଅନ୍ୟ ଜଣେ ମାସ ରାଜା ନିଜ ନିଜ କଥା କହିବେ ।)

ଜାନୁଆରୀ- ମୁଁ ପ୍ରଥମ ମାସ । ହା...ହା... ବାର ମାସ ମଧ୍ୟରେ ମୁଁ ସର୍ବପ୍ରଥମେ ପୃଥିବୀକୁ ଆସେ । ନାମ ମୋର ଜାନୁଆରୀ । ୩୧ ଦିନ ଧରି ମୁଁ ରହେ । ମୁଁ ପ୍ରଥମ ମାସ । ମୁଁ ଆସିଲେ ତୁମେ ନୂଆ ବର୍ଷ ପାଳନ କର ।

ଫେବୃଆରୀ- ନାମ ମୋର ଫେବୃଆରୀ । ଜାନୁଆରୀ ଫେରିଯିବା ପରେ ମୁଁ ପୃଥିବୀକୁ ଆସେ । ଏଣୁ ମୁଁ ୨ୟ ମାସ । ୨୮ ଦିନ ପାଇଁ ରହେ । ହାଃ...ହାଃ... କିନ୍ତୁ ଗୋଟେ ମଜା କଥା,୪ବର୍ଷରେ ଥରେ ମୁଁ ୨୯ ଦିନ ହୁଏ । ମୋର ଆୟୁଷ ୧ ଦିନ ବଢ଼ିଯାଏ ।

ମାର୍ଚ୍ଚ- ଫେବୃଆରୀ ପରେ ମୁଁ ଆସେ । ତୃତୀୟ ମାସ ରୂପେ ଆସି ୩୧ ଦିନ ପାଇଁ ରହେ । ଖରାର ତେଜ ବଢ଼ାଇ ମୁଁ ପୁଣି ଫେରି ଯାଏ ।

ଏପ୍ରିଲ- ଟାଣ ଖରାକୁ ସାଥୀ କରି ମୁଁ ତୁମ ପାଖକୁ ଆସେ । ମାର୍ଚ୍ଚ ପରେ ମୁଁ ଚତୁର୍ଥ ମାସ । ମୁଁ ୩୦ ଦିନ ପାଇଁ ରହେ ଓ ମେ ମାସ ଆସିବାର ପୂର୍ବ ଦିନ ମୁଁ ଫେରିଯାଏ ।

ମେ- ମୁଁ ଆସିଲେ ନଈ ନାଳ ଶୁଖି ଠୋ ଠୋ । ଝାଞ୍ଜି ବହେ, ଖରା ବଢ଼େ । ମୁଁ ମେ' । ଏପ୍ରିଲ ଠାରୁ ଅଧିକ ଗୋଟିଏ ଦିନ ରହି ଲୋକଙ୍କୁ ଗରମରେ ଛଟ ପଟ କରି ଫେରିଯାଏ । ମୁଁ ପଞ୍ଚମ ମାସ ।

ଜୁନ୍- ତୁମମାନଙ୍କ ପାଇଁ ରଜ ପର୍ବ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ ମୁଁ ଆସେ । ୩୦ ଦିନ ପାଇଁ ମୁଁ ରହେ । ମେଘ ପବନକୁ ପଠାଇ ଦେଇ ମୁଁ ପୁଣି ଫେରିଯାଏ । ମୁଁ ଷଷ୍ଠ ମାସ ।

ଜୁଲାଇ- ଝିପି ଝିପି ବର୍ଷା, ଚିକି ମିକି ବିଜୁଳି, ଘଡ଼ ଘଡ଼ି ଶବଦ କରି ମୁଁ ତୁମ ପାଖକୁ ଆସେ । ମୁଁ ଜୁଲାଇ,୭ମ ପାଳିରେ ଆସି ୩୧ଦିନ ଧରି ରହେ । ଶୁଖିଲା ମାଟିକୁ ପାଣି ଦେଇ ଓଦା କରେ । ଗଛଲତା ଓ ଜୀବଜନ୍ତୁଙ୍କୁ ଆନନ୍ଦ ଦେଇ ମୁଁ ଫେରିଯାଏ ।

ଅଗଷ୍ଟ- ଜୁଲାଇର ମୁଁ ଜାଆଁଳା ଭାଇ । ନାମ ମୋର ଅଗଷ୍ଟ । ତାଙ୍କ ପରି ମୁଁ ମଧ୍ୟ ୩୧ ଦିନ ଧରି ରହେ । ଝିପିଝିପି ବର୍ଷା କରାଇ ଧାନ ଗଛକୁ ବଢ଼ାଏ । ତାପରେ ମୁଁ ବିଦାୟ ନିଏ ।

ସେପ୍ଟେମ୍ବର- ଗୁରୁ ଦିବସକୁ ନେଇ ମୁଁ ଆସେ । ୩୦ ଦିନ ରହି ଆକାଶକୁ ନିର୍ମଳ ରଖେ । ମୁଁ ୯ ନମ୍ବର ମାସ ମୋ ପରେ ଅକ୍ଟୋବର ଆସେ ।

ଅକ୍ଟୋବର- ମୁଁ ଅକ୍ଟୋବର । ଦେବୀଙ୍କର ପୂଜା ଦଶହରା ପର୍ବ ନେଇ ମୁଁ ଆସେ । ତୁମ ମାନଙ୍କୁ ନୂଆ ପୋଷାକରେ ସଜେଇ ଦିଏ । ୧୦ମ ପାଳିରେ ଆସି ୩୧ ଦିନ ଧରି ରହେ । ନଭେମ୍ବର ଆସିବାର ଗୋଟିଏ ଦିନ ଆଗରୁ ମୁଁ ଫେରେ ।

ନଭେମ୍ବର- ଘାସ ଗଛରେ କାକର ପକାଇ ମୁଁ ଆସେ । ମୁଁ ୧୧ ନମ୍ବର ମାସ । ୩୦ ଦିନ ପାଇଁ ରହେ । ଡିସେମ୍ବରକୁ ବାଟ ଦେଖାଇ ମୁଁ ଫେରେ ।

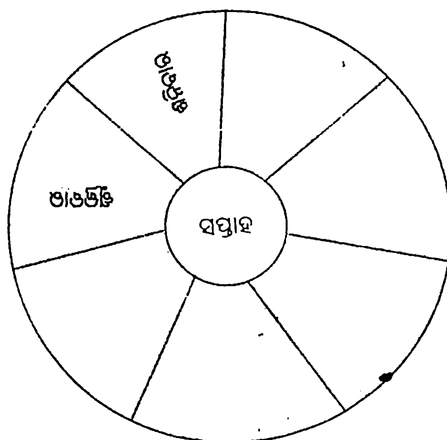
ଡିସେମ୍ବର- ମୁଁ ବର୍ଷର ଶେଷ ମାସ । ମୋତେ ୩୧ ଦିନ ପୂରିଲେ ବର୍ଷ ଶେଷ ହୁଏ । ମୋ ପରି ଆଉ ଯେତେ ୩୧ ଦିନ ରହନ୍ତି ସେମାନେ ୪ ସପ୍ତାହ ୩ଦିନରେ ତିଆରି ହୁଅନ୍ତି । ମୁଁ ଫେରିଲେ ନୂଆ ବର୍ଷ ଆସେ । ଗୋଟିଏ ନୂଆବର୍ଷ ଆରମ୍ଭ ହୁଏ ।

ଅଭ୍ୟାସ

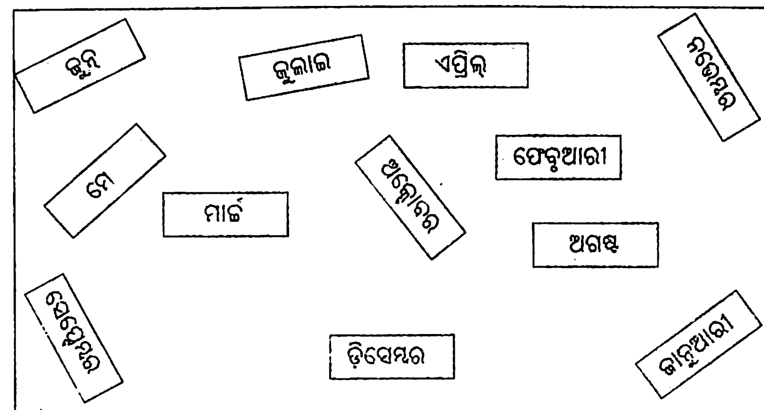
୧. ମାସର ନାମ ପାଖରେ ତା'ର କ୍ରମିକ ନମ୍ବର ଲେଖ, ଯେପରି-

ଜୁଲାଇ	ଅଗଷ୍ଟ
ମେ	ଜୁନ୍
ମାର୍ଚ୍ଚ	ଏପ୍ରିଲ
ଜାନୁଆରୀ ୧	ଫେବୃଆରୀ ୨
ଅକ୍ଟୋବର	ସେପ୍ଟେମ୍ବର
ଡିସେମ୍ବର	ନଭେମ୍ବର

୨. ଖାଲି ଘରେ ବାରଗୁଡ଼ିକର ନାମ କ୍ରମାନୁସାରେ ଲେଖ, ଯେପରି-

୩. ମାସ ଗୁଡ଼ିକର ନାମ ପଛକୁ ପଛ ଖାଲି ସ୍ଥାନରେ ସଜାଇ ଲେଖ ଓ ସେଗୁଡ଼ିକର ଦିନ ସଂଖ୍ୟା ଲେଖ ।

୧	ଜାନୁଆରୀ	୩୧ ଦିନ
୨		☐ ଦିନ
୩		☐ ଦିନ
୪		☐ ଦିନ
୫		☐ ଦିନ
୬		☐ ଦିନ
୭		☐ ଦିନ
୮		☐ ଦିନ
୯		☐ ଦିନ
୧୦		☐ ଦିନ
୧୧		☐ ଦିନ
୧୨		☐ ଦିନ

କ'ଣ ଶିଖିବେ

- ଦିନ ଓ ସପ୍ତାହ ମଧ୍ୟରେ, ସପ୍ତାହ ଓ ମାସ ମଧ୍ୟରେ ଏବଂ ମାସ ଓ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ସମ୍ପର୍କ ଜାଣିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ମାସ ଗୁଡ଼ିକର କ୍ରମିକ ନାମ ଜାଣିବେ ।

ସୂଚନା

- ''ଚକା ଚକା ଭଉଁରୀ'' ଗଳ୍ପରେ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଦିନ ଓ ସପ୍ତାହ ବିଷୟରେ ଧାରଣା ଦିଆଯିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଦିନ ଓ ସପ୍ତାହ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ସଂପର୍କ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ।
- ବାରମାସ ନାଟକରେ ମାସ ଓ ବର୍ଷର ଧାରଣା ସହିତ ମାସ ଓ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ସମ୍ପର୍କରେ ଧାରଣା ଦିଆଯାଇଛି ।

ପ୍ରସ୍ତୁତି

ସକ୍ରିୟାତ୍ମକ କାର୍ଯ୍ୟ

> ରବିପରେ ସୋମ ତା'ପରେ ମଙ୍ଗଳ ତା'ପରେ ଯେ ବୁଧବାର,
> ଗୁରୁ, ଶୁକ୍ର, ଶନି, ଆସେ ଏହିପରି ସାତବାର ଏ ପ୍ରକାର ।

ଏହି ଗୀତଟିକୁ ଶିକ୍ଷକ ପ୍ରଥମେ ବୋଲନ୍ତୁ ଓ ପିଲାମାନେ ତାଙ୍କ ପଛେ ପଛେ ବୋଲନ୍ତୁ ।

- ଚକା ଚାକ ଭଉଁରୀ ଗଳ୍ପରେ ଚିତ୍ର କ୍ୟାଲେଣ୍ଡର ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ।
- ବାରମାସ ନାଟକରେ କେଉଁ ପିଲା କେଉଁ ଭୂମିକାରେ ଅଭିନୟ କରିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାନ୍ତୁ ।

କାର୍ଯ୍ୟ

- ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଅର୍ଦ୍ଧ ବୃତ୍ତାକାରରେ ବସାଇ ଗପଟିକୁ ଅଙ୍ଗଭଙ୍ଗୀ ମାଧ୍ୟମରେ ତଥା ଆବଶ୍ୟକ ସ୍ଥଳେ ଚିତ୍ର ଦେଖାଇ ଦିନ ଓ ସପ୍ତାହ ମଧ୍ୟରେ ସମ୍ପର୍କ

ଅଧିକ ତଥ୍ୟ

- ବର୍ଷ, ମାସ, ଦିନ, ଘଣ୍ଟା ପ୍ରଭୃତି ସମୟର ମାପକ ଅଟେ ।
- ବର୍ଷକ ୩୬୫ ଦିନ ୫ ଘଣ୍ଟା ୪୦ମି. ୪୮ ସେକେଣ୍ଡ ପ୍ରାୟ ।
- ପ୍ରତି ୪ ବର୍ଷରେ ଥରେ ଅଧିବର୍ଷ ପଡ଼େ । ୪ ଦ୍ୱାରା ବିଭାଜ୍ୟ ମସିହା ଗୁଡ଼ିକ ଅଧିବର୍ଷ ।
  ୧୦୦ ଦ୍ୱାରା ବିଭାଜ୍ୟ ମସିହାଟି, ୪ ଦ୍ୱାରା ବିଭାଜ୍ୟ ହେଉଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ତାହା ଅଧିବର୍ଷ ନୁହେଁ ।
- କିନ୍ତୁ ୪୦୦ ଦ୍ୱାରା ବିଭାଜ୍ୟ ବର୍ଷଟି ଅଧିବର୍ଷ ହେବ ।

କ୍ୟାଲେଣ୍ଡର ଚିହ୍ନି କହିବ କିଏ ?

- ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଦୁଇ ଦଳରେ ବିଭକ୍ତ କରି ପ୍ରତି ଦଳକୁ ଗୋଟିଏ ଲେଖାଏଁ ସେହି ବର୍ଷର କ୍ୟାଲେଣ୍ଡର ଦିଆଯିବ ।
  ଗୋଟିଏ ଦଳ ଅନ୍ୟଦଳକୁ ପଚାରିବେ ।
- ସେ ବର୍ଷର ଅଗଷ୍ଟ ୧୫ ତାରିଖ କେଉଁ ବାରରେ ପଡ଼ିଥିଲା ?
- ଜାନୁୟାରୀ ୨୬ ତାରିଖ ପଡ଼ିଥିବା ବାରଟିର ନାମ କ'ଣ ?
- ଏହିପରି ଦୁଇଦଳ ପରସ୍ପରକୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟକ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରିବେ ।
  ଅଧିକ ସଂଖ୍ୟକ ଠିକ ଉତ୍ତର ଦେଇଥିବା ଦଳ ବିଜୟୀ ଘୋଷିତ ହେବ ।

ଜନ୍ମ ତାରିଖ

- ପିଲାମାନେ ଶିକ୍ଷକ/ପିତାମାତାଙ୍କୁ ପଚାରି ବୁଝି ନିଜ ନିଜ ଜନ୍ମ ତାରିଖ ଜାଣିବେ ଓ ଶ୍ରେଣୀ କକ୍ଷରେ ଥିବା କ୍ୟାଲେଣ୍ଡରରେ ଚିହ୍ନଟ କରିବେ । ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଜନ୍ମ ଦିନ ଜାଣି ଅନ୍ୟ ପିଲାମାନେ ଅଭିବାଦନ ଜଣାଇବେ ।
- କ୍ୟାଲେଣ୍ଡରର କେଉଁ କେଉଁ ମାସରେ ଦିନ ଓ ତାରିଖ ପରସ୍ପର ସମାନ ।

ଜଣାଇବା ପାଇଁ ସୂଚନା ସୃଷ୍ଟି କରିବେ ।

- ପିଲାମାନେ ବାରମାସ ନାଟକରେ ସଫଳ ଅଭିନୟ କଲେ ମାସ ଓ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ସମ୍ପର୍କକୁ ଜାଣିବେ ।
- ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଦଳରେ ବସାଇ ବର୍ଷକ କେତେ ମାସ, କେଉଁ ମାସ କେତେ ଦିନ ଓ ଅଧିବର୍ଷ କିପରି ପଡ଼େ, କେଉଁ ମାସରେ ଦିନଟି ଯୋଗ ହୁଏ, ତାହା ଆଲୋଚନା କରି ସ୍ପଷ୍ଟ ଧାରଣା ଦେବେ ।
- ପାଠ୍ୟ ପୁସ୍ତକରେ ପ୍ରକାର କାର୍ଯ୍ୟାବଳୀଗୁଡ଼ିକୁ ପିଲାମାନେ ସମାଧାନ କରି ବହିରେ ଥିବା ଖାଲିସ୍ଥାନରେ ଉତ୍ତର ଲେଖିବେ ।

ପ୍ରକଳ୍ପ କାର୍ଯ୍ୟ

ପିଲାଙ୍କୁ କ୍ୟାଲେଣ୍ଡର ଦେଇ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ମାସରେ କେତୋଟି ରବିବାର, କେତୋଟି ସୋମବାର ପଡୁଛି ବାହାର କରି ଲେଖି ଆଣିବାକୁ କୁହାଯିବ ।

ଉପକରଣ

- ବାର ଚକ୍ର (ସାତବାର)ର ଚିତ୍ର
  ମାସ ଚକ୍ର (ବାରମାସ)

ଷଷ୍ଠ ଏକକ ପରୀକ୍ଷଣ

କହିଦେଉଥାଇ ପରକୁ

ସମୟ - ୮ ପିରିୟଡ୍

ଦିପୁ- ମୋତେ ପରା କହୁଥିଲୁ, ଆଜି ତୁ କିପରି ପଡ଼ିଲୁ ?

ଦେଖ୍ ଅପା, ମୁଁ ଯେଉଁ କାଠ ଉପର ଦେଇ ଆସିଲି ସେ କାଠର ଉପର ସମାନ ।

ଆଉ ତୁ ଯେଉଁ କାଠ ଉପର ଦେଇ ଆସିଲୁ ସେ କାଠ ଉପର ଗୋଲ- ଏଣୁ ତୋ ଗୋଡ଼ ଖସିଲା, ତୁ ପଡ଼ିଗଲୁ ।

ଦୀପା- ହଁ ରେ ।

ସାର୍ କହୁଥିଲେ ଏପରି ସମାନ ତଳକୁ ସମତଳ ଓ ଅଉ ଗୋଲେଇ ତଳକୁ ବକ୍ରତଳ କୁହାଯାଏ ।

ଆଉ ଜାଣିଛୁ- ଟେବୁଲ ଉପର,ଦିଆସିଲି ସବୁ ପାଖ ମଧ୍ୟ ସମତଳ ।

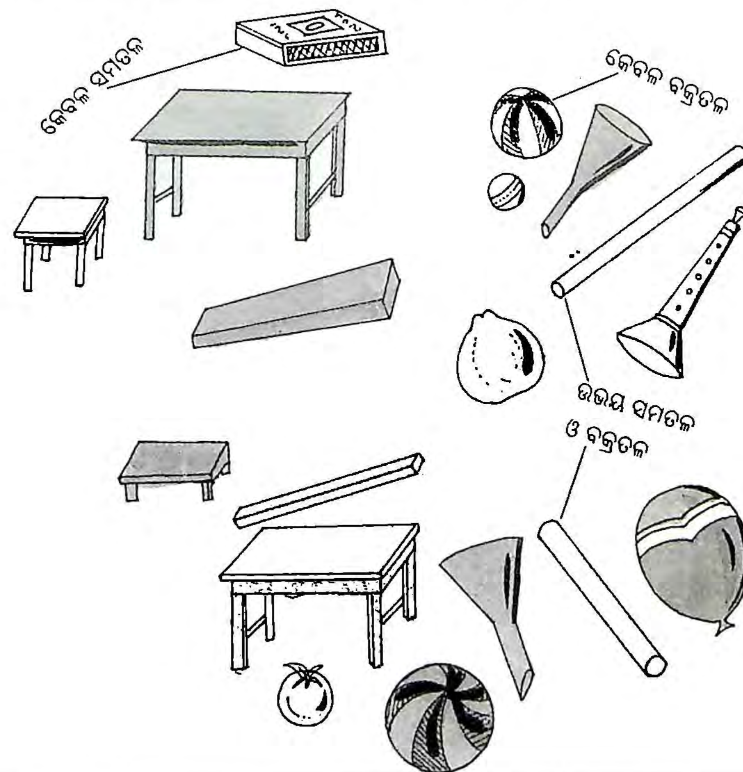
ସେହିପରି ବଲ୍, କାଚଗୋଲି, ଲେମ୍ବୁ ଆଦି ଜିନିଷର ଉପର ବକ୍ରତଳ ।

ଅଭ୍ୟାସ

୧.

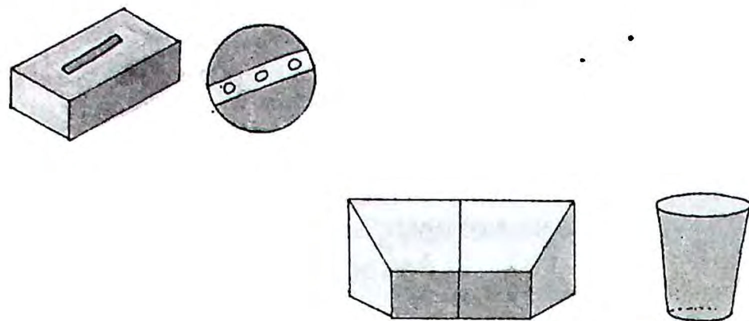
୧.	ଏକାଭଳି ଆଉ ଦୁଇଟି ବସ୍ତୁର ନାମ ଲେଖ ।		
କ.	ବଲ୍		
ଖ.	ଗୁଲିବାଡ଼ି		
ଗ.	ଦିଆସିଲି		
ଘ.	କାହାଳି		

୨. ଉଦାହରଣରେ ଦେଖାଯାଇ ଥିବା ପରି ଗାର ଟାଣି ଦେଖାଅ । ଯେପରି -

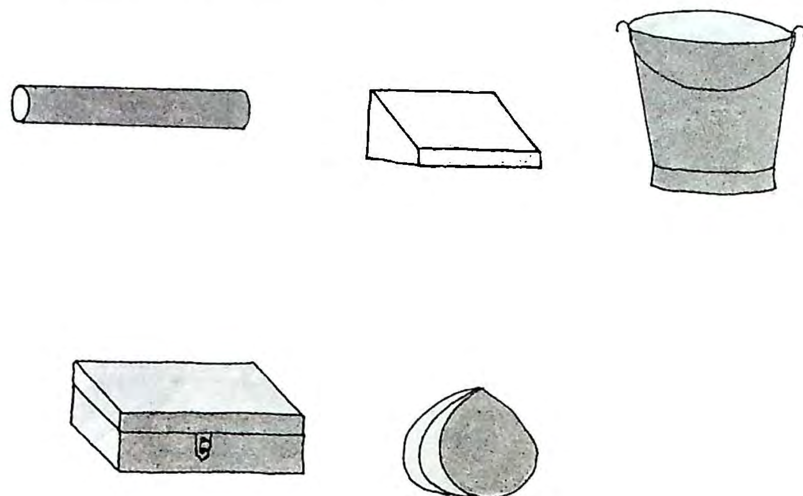

୩.

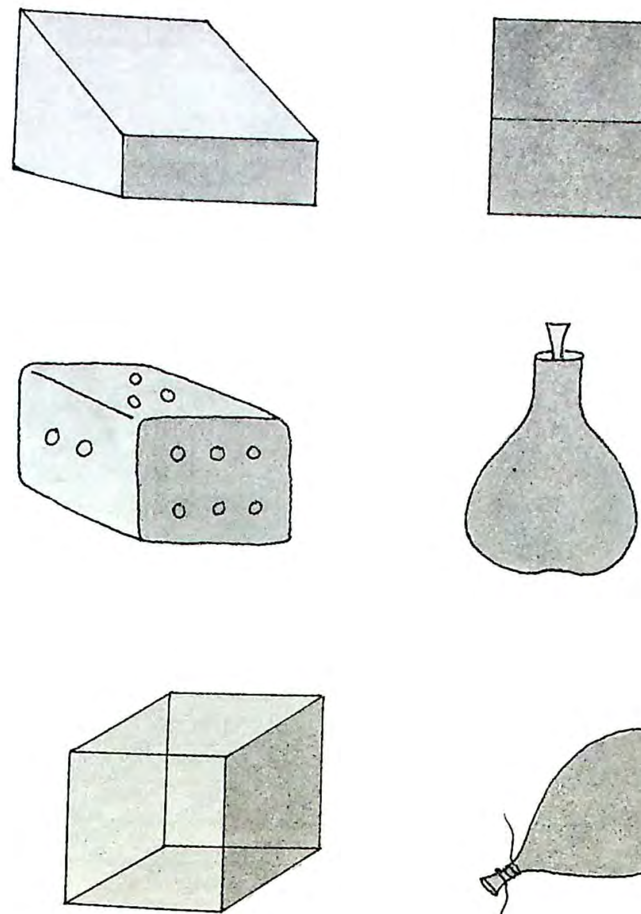
(କ) ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଚିତ୍ରମାନଙ୍କରେ ଯେଉଁଟି ବକ୍ରତଳ ତା'ରି ପାଖରେ ଠିକ୍ ଚିହ୍ନ ଦିଅ ।

(ଖ) ଯେଉଁଟି ସମତଳ ତା ପାଖରେ ଠିକ୍ ଚିହ୍ନ ଦିଅ ।

(ଗ) ଯେଉଁ ଗୁଡ଼ିକ ସମତଳ ଓ ବକ୍ରତଳ ତା ପାଖରେ ଠିକ୍ ଚିହ୍ନ ଦିଅ ।

କ'ଣ ଶିଖିବେ

- ସମତଳ ଓ ବକ୍ରତଳର ଧାରଣା ପାଇବେ ।
- ସମତଳ ବିଶିଷ୍ଟ, ବକ୍ରତଳ ବିଶିଷ୍ଟ ଓ ଉଭୟ ସମତଳ ଓ ବକ୍ରତଳ ବିଶିଷ୍ଟ ବସ୍ତୁ ଗୁଡ଼ିକୁ ଚିହ୍ନିବେ ।

ସୂଚନା

- ''କହି ଦେଉଥାଇ ପରକୁ'' ଗଳ୍ପରେ ସମତଳ, ବକ୍ରତଳ ବିଷୟରେ ଧାରଣା ଦିଆଯାଇଛି ।

ପ୍ରସ୍ତୁତି

ମଣ୍ଡା ପିଠା ଗୋଲଗୋଲ
ଆଉ କ'ଣ କୁହ ଗୋଲ

- ପିଲାମାନେ ଗୋଲ ହୋଇ ଠିଆହେବେ । ଗୋଟିଏ ପିଲା ''ମଣ୍ଡାପିଠା ଗୋଲ ଗୋଲ'' କହି ଗୀତଟି ଗାଇବେ ଓ ଅନ୍ୟ ପିଲାମାନେ ସେହିପରି ପାଳିଧରି ଗାଇବେ । ଜଣେ ମଝିରେ ରହି କହୁଥିବ । ମଝିରେ ରହି କହୁଥିବା ପିଲା ଯେଉଁ ପିଲା ପାଖକୁ ଯିବ ତା'କୁ ପଚାରିବ । ''ମଣ୍ଡା ପିଠା ଗୋଲ ଗୋଲ, ଆଉ କ'ଣ କୁହ ଗୋଲ୍ ।'' ଯେଉଁ ପିଲାକୁ ପଚରାଯିବ ସେ କହିବ କମଳା ଲେମ୍ବୁ ଗୋଲ୍ ଗୋଲ୍ । ଏଭଳି ସବୁ ପିଲାଙ୍କୁ ପଚରାଯିବ । ଯେଉଁ ପିଲା କହି ନ ପାରିବ ସେ ପିଲା ମଝିରେ ରହି ଖେଳ ପରିଚାଳନା କରିବ । କହିଥିବା ଜିନିଷର ନାମ ପୁନରାବୃତ୍ତି ହେବ ନାହିଁ ।

କାର୍ଯ୍ୟ

- ଶିକ୍ଷକ 'କହି ଦେଉ ଥାଇ ପରକୁ' ଗପଟି କହିବା ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇଥିବା ଚିତ୍ର ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ଆଣନ୍ତୁ ।

ଆମେ ଜାଣିବା

- ଏକ ବକ୍ରତଳ ବିଶିଷ୍ଟ ଘନ ବସ୍ତୁ ଗୋଲକ ।
- ଏକ ବକ୍ରତଳ ଓ ଏକ ସମତଳ ବିଶିଷ୍ଟ ଘନ ବସ୍ତୁ ହେଉଛି କୋନ୍ ।
- ଏକାଧିକ ସମତଳ ବିଶିଷ୍ଟ ଘନ ବସ୍ତୁ ଅଛି ।
- ପିଲାମାନେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ସମତଳ ଓ ବକ୍ରତଳ ବିଶିଷ୍ଟ ବସ୍ତୁ ସଂଗ୍ରହ କରିବେ ।
- ସେଗୁଡ଼ିକ ଦଳ ମଧ୍ୟରେ ରଖି ତାଲିକା କରିବେ ।
- ତାଲିକାରେ ଥିବା ସମତଳ ବସ୍ତୁ ଗୁଡ଼ିକୁ ଗୋଲ ବୁଲାଇବେ ।

ପ୍ରକଳ୍ପ କାର୍ଯ୍ୟ

- ପିଲାମାନେ ସେମାନଙ୍କର ଘରେ ବ୍ୟବହାର କରୁଥିବା କେତେଗୁଡ଼ିଏ ସମତଳ ଓ ବକ୍ରତଳ ବିଶିଷ୍ଟ ବସ୍ତୁର ଏକ ତାଲିକା କରିବେ ।

ଗଳ୍ପ କଥନ

- ଶିକ୍ଷକ 'କହିଦେଉଥାଇ ପରକୁ ଗପଟି କହିବେ ।'ଗପ କହିବା ସମୟରେ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଅର୍ଦ୍ଧ ବୃତ୍ତାକରରେ ବସାଇବେ ଓ ଆବଶ୍ୟକ ସ୍ଥଳେ ଚିତ୍ର ବ୍ୟବହାର କରିବେ । ମଝିରେ ମଝିରେ ଛୋଟ ଛୋଟ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରିବେ ଓ ଶେଷରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରିବେ ।
- ବାପା କାହିଁକି ପଡ଼ିଗଲା ?
- ଦିପୁ ଯେଉଁ କାଠ ଉପର ଦେଇ ନାଳ ପାର ହେଲା ତା'ର କଣ ରହିଲା ?

ଆଲୋଚନା

- ବିଭିନ୍ନ ବସ୍ତୁ ଓ ମଡ଼େଲ ବ୍ୟବହାର କରି ପିଲାମାନେ ସମତଳ, ବକ୍ରତଳର ଧାରଣା କିପରି ପାଇ ପାରିବେ ସେଥିପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବେ ।
- ପିଲାମାନେ ବିଭିନ୍ନ ବସ୍ତୁ ଓ ମଡ଼େଲ ଦେଖି କେଉଁ ଗୁଡ଼ିକ ସମତଳ ଓ କେଉଁ ଗୁଡ଼ିକ ବକ୍ରତଳ, ଦଳରେ ଆଲୋଚନା କରି ତା'ର ତାଲିକା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବେ । ଆବଶ୍ୟକ ସ୍ଥଳେ ଅନ୍ୟଦଳ ତଥା ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ସାହାଯ୍ୟ ନେଇ ପାରିବେ ।
- ପରିବେଶରୁ ମିଳୁଥିବା ଜିନିଷ ମନେ ପକାଇ ସେଗୁଡ଼ିକ କି ପ୍ରକାର ତଳ ତା'ର ତାଲିକା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବେ ।

କ୍ରନଂ	ଜିନିଷର ନାମ	ସମତଳ	ବକ୍ରତଳ
୧.	ଦିଆସିଲି	ସମତଳ	
୨.	ପେନସିଲ		ବକ୍ରତଳ

- କାର୍ଯ୍ୟାବଳୀରେ ପ୍ରଦତ୍ତ ପ୍ରଶ୍ନ ଗୁଡ଼ିକର ସମାଧାନ କରି ଖାଲିଥିବା ସ୍ଥାନ ପୂରଣ କରିବେ ।

ଉପକରଣ

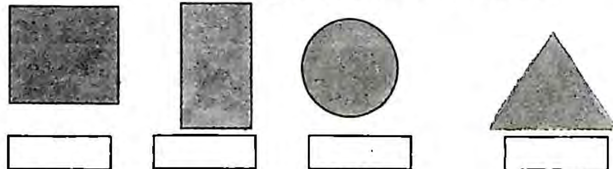
- ସମତଳ, ବକ୍ରତଳ ବିଶିଷ୍ଟ ବିଭିନ୍ନ ମଡ଼େଲ ଓ ଚିତ୍ର

ନାଁ ଦେବି କ'ଣ

ସମୟ - ୮ ପିରିୟଡ୍

୧. ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଆକୃତି ଗୁଡ଼ିକର ନାମ ତଳ ବାକ୍ସରେ ଲେଖ ।

୨. ଆକୃତି ଗୁଡ଼ିକ ସାମନାରେ ସେହିପ୍ରକାର ଆକୃତି ତିଆରି କର ।

■		
▬		
●		
▲		

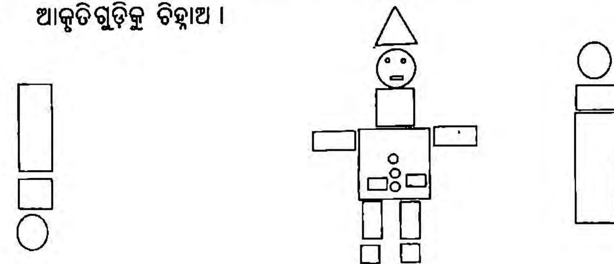
୩. ତଳେ ଲେଖାଯାଇଥିବା ବସ୍ତୁଗୁଡ଼ିକର ଆକୃତି ତିଆରିକର ।

ରୁମାଲ	
ତଉଲିଆ	
ଚକ	
ପତାକା	

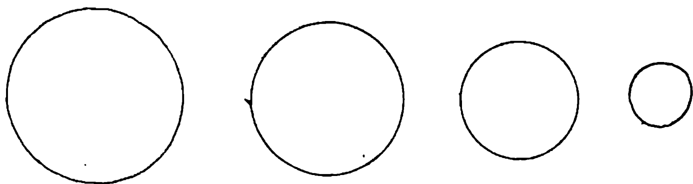
୪. ଆକୃତିଗୁଡ଼ିକୁ ସେମାନଙ୍କ ନାମ ଲେଖାଯାଇଥିବା ସ୍ଥାନରେ ତିଆରିକର ।

ତ୍ରିଭୁଜ	ବର୍ଗଚିତ୍ର
ବୃତ୍ତ	ଆୟତଚିତ୍ର

୫. ଆକୃତିଗୁଡ଼ିକୁ ଚିହ୍ନାଅ ।

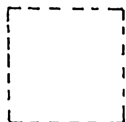

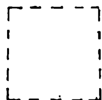
୬.

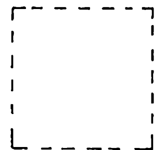

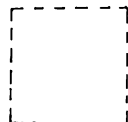
ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ବୃତ୍ତଟିକୁ ନାଲିରଙ୍ଗ ଦିଅ ।
ସବୁଠାରୁ ଛୋଟ ବୃତ୍ତଟିକୁ କଳାରଙ୍ଗ ଦିଅ ।

୭. ଗାର ଗୁଡ଼ିକୁ ଯୋଡ଼ି ବର୍ଗ ଚିତ୍ର ଓ ଆୟତ ଚିତ୍ର ତିଆରି କର ।
'କ' ଚିତ୍ରରେ ସବୁଜ ରଙ୍ଗ ଦିଅ ଓ 'ଖ' ଚିତ୍ରରେ ନୀଳ ରଙ୍ଗ ଦିଅ ।

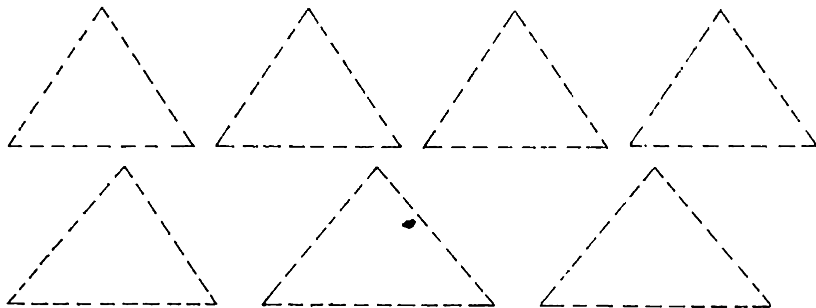
(କ)

(ଖ)

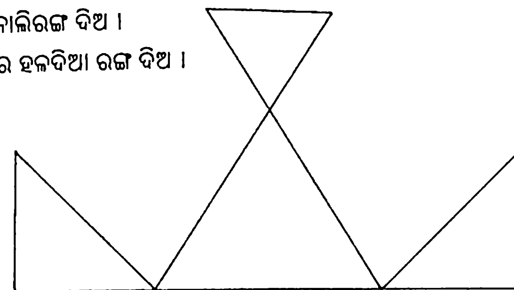
(ଗ)

(ଘ)

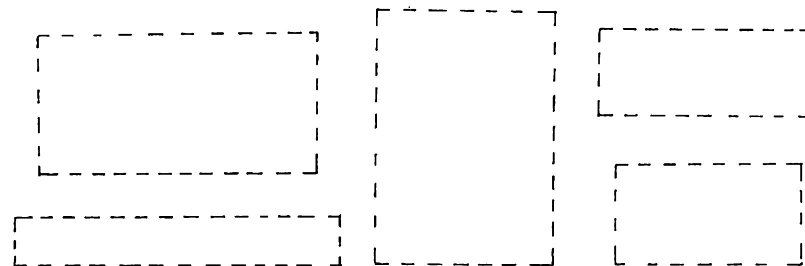
୮. ଗାର ଗୁଡ଼ିକୁ ଯୋଡ଼ି ତ୍ରିଭୁଜ ତିଆରି କର ।

୯. ତ୍ରିଭୁଜ ଗୁଡ଼ିକରେ ରଙ୍ଗ ଦିଅ ।
ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ତ୍ରିଭୁଜରେ ନାଲିରଙ୍ଗ ଦିଅ ।
ସବୁଠାରୁ ଛୋଟ ତ୍ରିଭୁଜ ରେ ହଳଦିଆ ରଙ୍ଗ ଦିଅ ।

୧୦. ଗାରଗୁଡ଼ିକୁ ଯୋଡ଼ି ଆୟତାକାର ତିଆରି କର । ତୁମ ନିଜ ଇଚ୍ଛା ଅନୁସାରେ ରଙ୍ଗ ଦିଅ ।

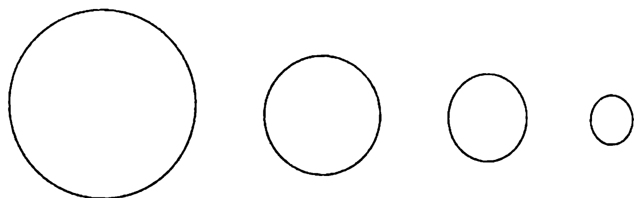

୧୧. ତଳେ ଅଲଗା ଅଲଗା ଆକାରର ଚୁଡ଼ି ବ୍ୟବହାର କରି ବୃତ୍ତ ଅଙ୍କନ କର ।

୧୨. ତଳେ ଦିଆସିଲି ପକାଇ ସାନବଡ଼ ଆୟତ ଚିତ୍ର ଅଙ୍କନ କର ।

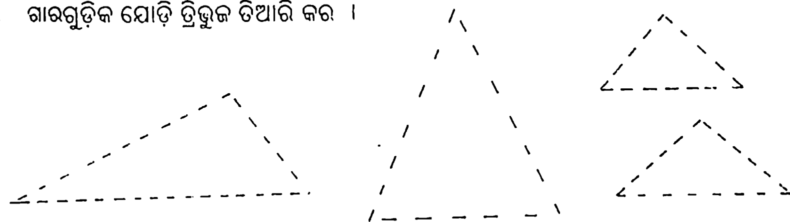
୧୩. ଦିଆସିଲି କାଠିରେ ଆୟତଚିତ୍ର ଓ ତ୍ରିଭୁଜ ଅଙ୍କନ କରି ସେଥିରୁ ବିଭିନ୍ନ ଆକୃତିର ଚିତ୍ର ଅଙ୍କନ କର ।

୧୪.

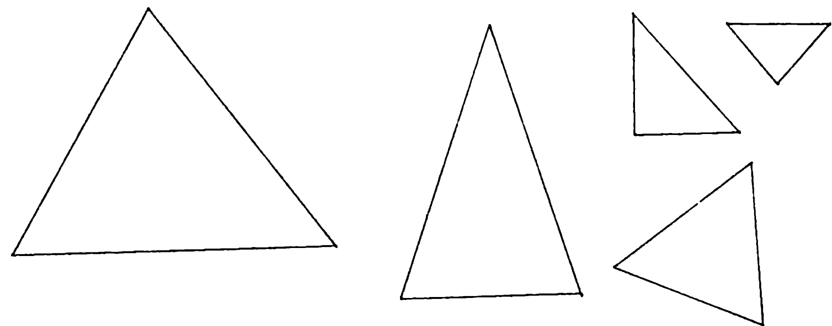

ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ବୃତ୍ତଟିକୁ ନାଲି ରଙ୍ଗ ଦିଅ
ସବୁଠାରୁ ଛୋଟ ବୃତ୍ତଟିକୁ କଳାରଙ୍ଗ ଦିଅ ।

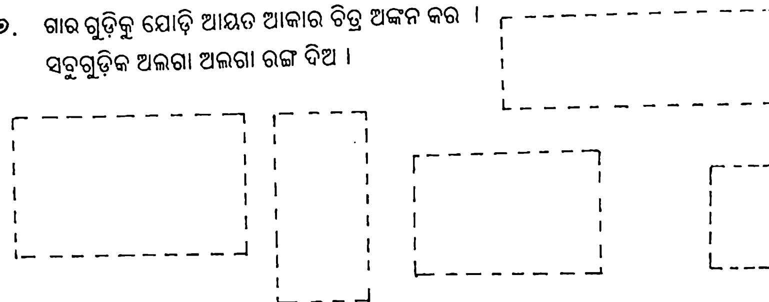
୧୫. ଗାରଗୁଡ଼ିକ ଯୋଡ଼ି ତ୍ରିଭୁଜ ତିଆରି କର ।

୧୬. ତ୍ରିଭୁଜ ଗୁଡ଼ିକରେ ରଙ୍ଗ ଦିଅ ।
ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ତ୍ରିଭୁଜରେ ନାଲି ରଙ୍ଗ ଓ ସବୁଠାରୁ ଛୋଟ ତ୍ରିଭୁଜରେ ହଳଦିଆ ରଙ୍ଗ ଦିଅ ।

୧୭. ଗାର ଗୁଡ଼ିକୁ ଯୋଡ଼ି ଆୟତ ଆକାର ଚିତ୍ର ଅଙ୍କନ କର ।
ସବୁଗୁଡ଼ିକ ଅଲଗା ଅଲଗା ରଙ୍ଗ ଦିଅ ।

୧୮. ତଳେ ଚୁଡ଼ି ରଖି ବୃତ୍ତ ଚିତ୍ର ଅଙ୍କନ କର ଓ ତା' ଭିତରେ ମନରୁ ଚିତ୍ରଟିଏ ଅଙ୍କନ କର ।

୧୯. ଦିଆସିଲି ଓ ଚୁଡ଼ି ବ୍ୟବହାର କରି ମଣିଷର ଚିତ୍ର ଅଙ୍କନ କର ।

କ'ଣ ଶିଖିବେ

- ସରଳ ରୈଖିକ ଧାର ବା ବକ୍ର ଧାର ଥିବା ବସ୍ତୁ ଗୁଡ଼ିକୁ ବ୍ୟବହାର କରି ସମତଳ ଚିତ୍ର ଯଥା- ଆୟତଚିତ୍ର, ତ୍ରିଭୁଜ ଓ ବୃତ୍ତ ଅଙ୍କନ କରିବେ ।

ସୂଚନା

- 'ନାଁ ଦେବି କ'ଣ' ଚିତ୍ର ମାଧ୍ୟମରେ ଆୟତଚିତ୍ର, ତ୍ରିଭୁଜ ଓ ବୃତ୍ତର ଧାରଣା ଦିଆଯାଇଛି । ଗୁଡ଼ି ଦ୍ୱାରା ବୃତ୍ତ, ଦିଆସିଲି ଦ୍ୱାରା ଆୟତ ଚିତ୍ର ଓ ପ୍ରିଜିମ୍ ତ୍ରିଭୁଜ ଅଙ୍କନ କରାଯାଇଛି ।

ପ୍ରସ୍ତୁତି

- ଆୟତ କୃତି, ତ୍ରିଭୁଜାକୃତି ଓ ବୃତ୍ତାକୃତି ଥିବା ବସ୍ତୁ ବା ପଦାର୍ଥ ସଂଗ୍ରହ କରି ଆଣନ୍ତୁ ।
- ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଥିବା ଜ୍ୟାମିତି ବାକ୍ସ ସାଙ୍ଗରେ ଆଣନ୍ତୁ ।
- ଆୟତ ଚିତ୍ର, ବୃତ୍ତ ଓ ତ୍ରିଭୁଜର ଫ୍ଲାସ କାର୍ଡ଼ ଓ ମଡ଼େଲ ଆଣନ୍ତୁ ।

କାର୍ଯ୍ୟ

- ଶିକ୍ଷକ ପିଲା ମାନଙ୍କୁ ''ନାଁ ଦେବି କ'ଣ'' ଚିତ୍ରଟି ଦେଖିବାପାଇଁ କହନ୍ତୁ । ଚିତ୍ରକୁ ପିଲାମାନେ ଦେଖି ସାରିଲା ପରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରନ୍ତୁ ।
- ଝିଅଟି କେଉଁ କେଉଁ ଜିନିଷ ସାହାଯ୍ୟରେ ଚିତ୍ର ଆଙ୍କିଲା ?
- ଚିତ୍ର ଗୁଡ଼ିକୁ କିଏ ଆଙ୍କିଲା ?
- ଦିଆସିଲିରେ କେଉଁ ଚିତ୍ର ଆଙ୍କିଲା ?
- ବୃତ୍ତ ଚିତ୍ର ଆଙ୍କିବା ପାଇଁ କ'ଣ ବ୍ୟବହାର କଲା ?
- ତ୍ରିଭୁଜ ଚିତ୍ର କେଉଁ ଜିନିଷ ବ୍ୟବହାର କରି ଆଙ୍କିଲା ?

ଅଧିକ ତଥ୍ୟ

- ଆୟତଚିତ୍ର ଓ ତ୍ରିଭୁଜ, ରେଖାଖଣ୍ଡ ଦ୍ୱାରା ଆବଦ୍ଧ ଏବଂ ବୃତ୍ତ ବକ୍ରରେଖା ଦ୍ୱାରା ଆବଦ୍ଧ କ୍ଷେତ୍ର ଅଟେ ।
- ଆୟତ ଚିତ୍ର, ବୃତ୍ତ ଓ ତ୍ରିଭୁଜ ଏ ସମସ୍ତ ସମତଳରେ ଅବସ୍ଥାନ କରନ୍ତି ।
- ଏ ସମସ୍ତ ଚିତ୍ର ସମତଳରେ ଅଙ୍କନ କରାଯାଏ ।
- ବୃତ୍ତର କେନ୍ଦ୍ର ବିନ୍ଦୁଠାରୁ ପରିଧିରେ ଯେକୌଣସି ବିନ୍ଦୁ ମଧ୍ୟରେ ଦୂରତା/ ବ୍ୟବଧାନ ସମାନ ।

କାର୍ଯ୍ୟ

- ପିଲାମାନେ ପରିବେଶରୁ ମିଳୁଥିବା ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ସମତଳ ଚିତ୍ର ସଂଗ୍ରହ କରି ବର୍ଗୀକରଣ କରିବେ ।

ପ୍ରକଳ୍ପ କାର୍ଯ୍ୟ

- ପିଲାମାନେ ଆୟତଚିତ୍ର, ତ୍ରିଭୁଜ ଓ ବୃତ୍ତାକାର ବିଶିଷ୍ଟ ବିଭିନ୍ନ ଛବି ଅଙ୍କନ କରି ତ୍ରିଭୁଜକୁ ଲାଲ ରଙ୍ଗ, ଆୟତଚିତ୍ରକୁ ସବୁଜ ରଙ୍ଗ ଓ ବୃତ୍ତକୁ ହଳଦିଆ ଦେବେ ।

ଉପକରଣ

- ରଙ୍ଗ (ଲାଲ, ସବୁଜ, ହଳଦିଆ)
  କାଗଜ, ତୁଳୀ

ପିଲାମାନେ ଦଳ ଦଳ ହୋଇ ବସିବେ ।

- ବିଭିନ୍ନ ଆକାରର ଘନ ବସ୍ତୁ ଖାତା ଉପରେ ପକାଇ ତା' ଚାରିପାଖରେ ଗାର ଟାଣି ଆୟତ ଚିତ୍ର , ତ୍ରିଭୁଜ ଓ ବୃତ୍ତର ଚିତ୍ର ଅଙ୍କନ କରି ଦଳରେ ଅନ୍ୟପିଲା ଏବଂ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ସହାୟତାରେ ସେ ଗୁଡ଼ିକର ନାମ କ'ଣ ଲେଖିବେ ।

ଉପକରଣ

ଜ୍ୟାମିତି ବାକ୍ସ

ଆୟତଚିତ୍ର, ବୃତ୍ତ, ଓ ତ୍ରିଭୁଜ, ଫ୍ଲାସ କାର୍ଡ଼ ଓ ମଡ଼େଲ କାର୍ଡ଼ବୋର୍ଡ଼ ଦ୍ୱାରା ତିଆରି ହୋଇଥିବ ।

ପୁଅ ଝିଅ ସମାନ

ସମୟ - ୭ ପିରିୟଡ୍

ପୁଅଟି ବଡ଼ ଝିଅଟି ସାନ
ମୋ ଆଖିରେ ଦୁହେଁ ସମାନ

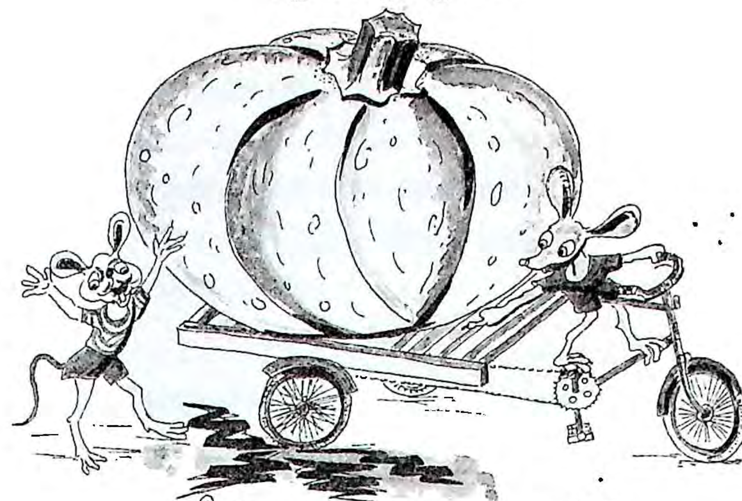
ମୟୂର ସେଓଟିକୁ ସମାନ ଦୁଇଭାଗ କଲା ।
ପୁଅକୁ ୧ ଭାଗ ସେଓ ଦେଲା ।
ଝିଅକୁ ୧ ଭାଗ ସେଓ ଦେଲା ।
ପୁଅ ଅଧା ସେଓ ଖାଇଲା ।
ଝିଅ ଅଧା ସେଓ ଖାଇଲା ।
ପ୍ରତ୍ୟେକ ଭାଗ ଗୋଟା ସେଓର ଅଧା ।

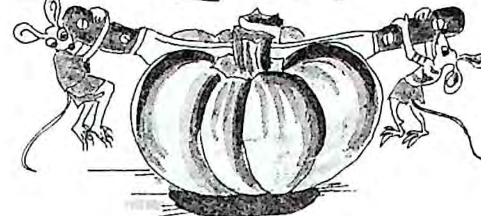
ମୂଷାର ପିଜୁଳି କଟା

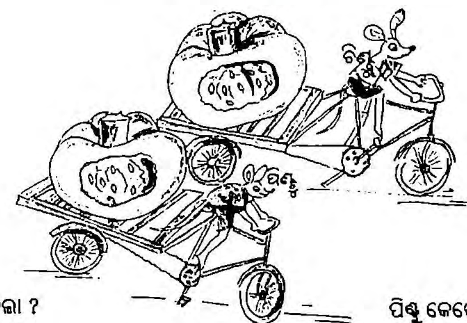
ମୂଷା ପିଜୁଳିକୁ ସମାନ ଦୁଇ ଭାଗ କଲା ।
ପୁଣି ସେ ପିଜୁଳିର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅଧାକୁ ସମାନ ଦୁଇ ଭାଗ କଲା ।

ଏବେ ପିଜୁଳିଟି ସମାନ ୪ ଭାଗ ହେଲା ।
ଏହି ସମାନ ଚାରି ଭାଗରୁ ଏକ ଭାଗ
ଗୋଟା ପିଜୁଳିର ଏକ ଚଉଠ ।

ଚିଣ୍ଟୁର ଅଧେକୁ ପିଣ୍ଟୁର ଅଧେ

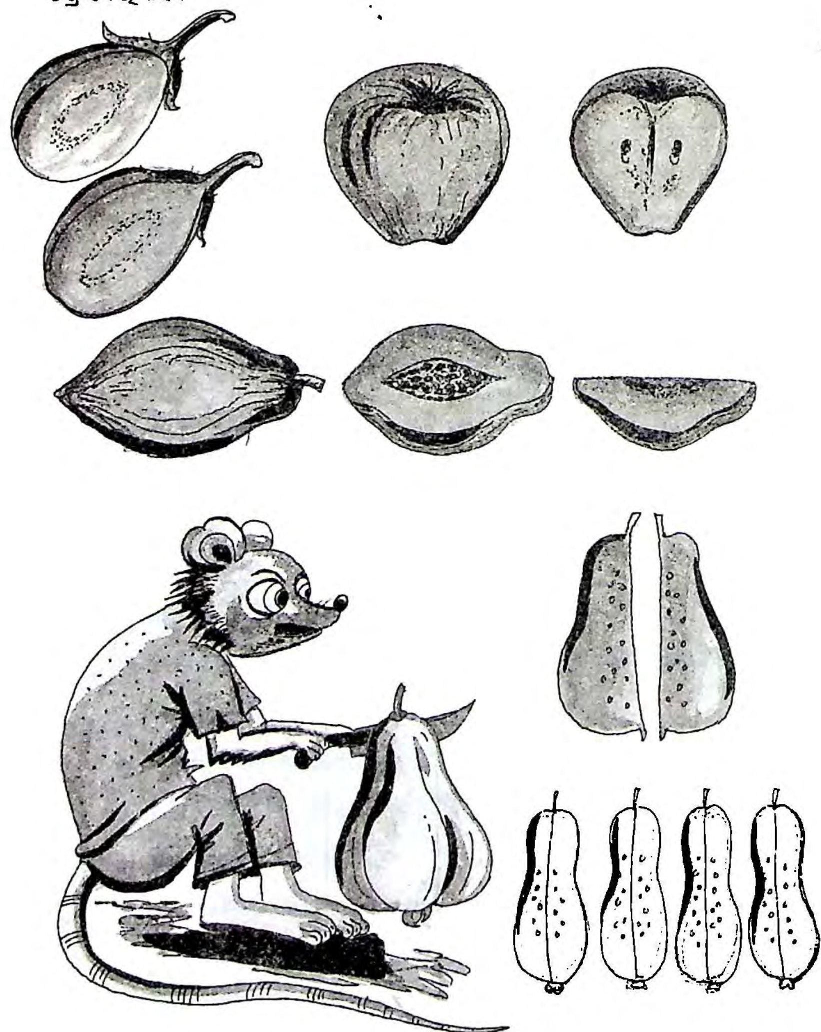

ଚିଣ୍ଟୁ କେତେ ନେଲା ?

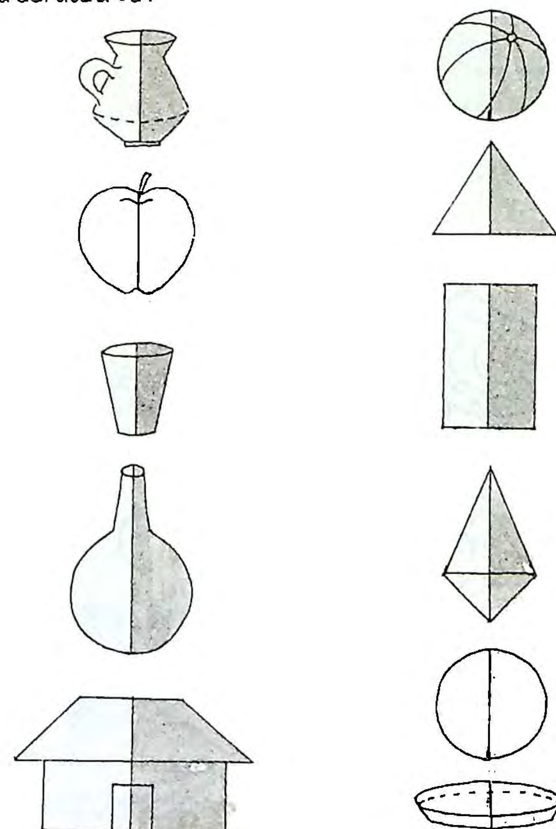
ପିଣ୍ଟୁ କେତେ ନେଲା ?

ଚିତ୍ର ଦେଖି କହ ।

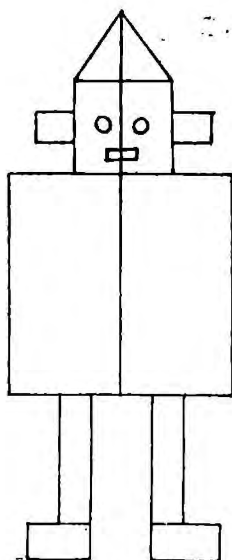

ଅଭ୍ୟାସ

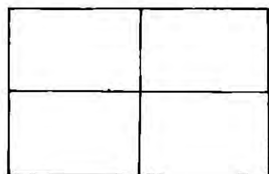
୧. ଆଉ ଅଧା ରଙ୍ଗେଇ ଦିଅ ।

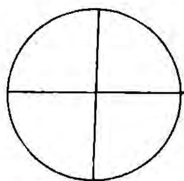

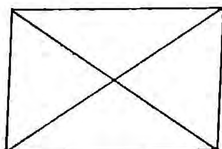
୨. ମୋ ଅଧାକ ରଙ୍ଗେଇ ଦିଅ ।

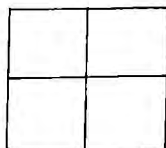

୩. ମୋର ଚଉଠ ରଙ୍ଗେଇ ଦିଅ ।

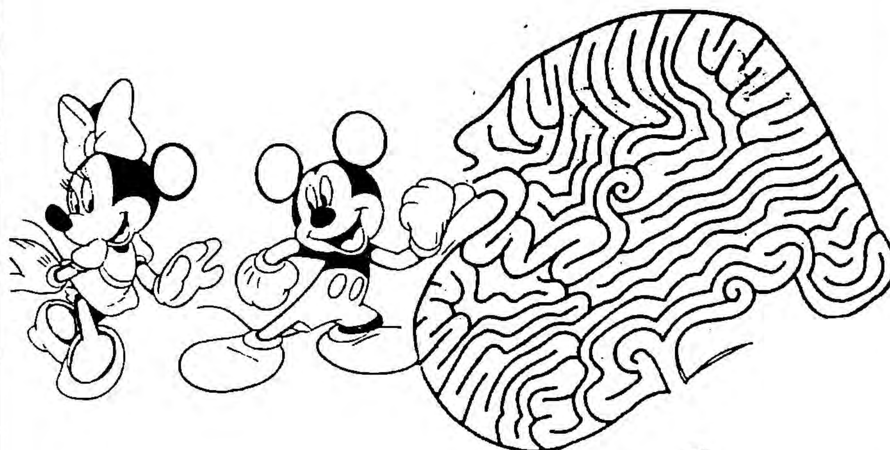

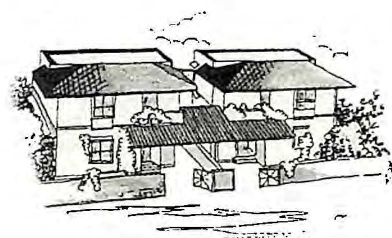

ମିନି ଓ ମିକି ଘରକୁ ଯିବେ, ବାଟ ବତାଅ ।
(ଚିତ୍ରରେ ରଙ୍ଗ ଦିଅ ।)

କ'ଣ ଶିଖିବେ ଅଧା, ଚଉଠର ଧାରଣା ପାଇବେ ।

ସୂଚନା

- ପୁଅଝିଅ ସମାନ ଗଳ୍ପ ମାଧ୍ୟମରେ ଅଧା, ଚଉଠ, ଧାରଣା ଦିଆଯାଇଛି ।

ପ୍ରସ୍ତୁତି

- ଶିକ୍ଷକ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ବୃତ୍ତାକାରରେ ବସାଇ ଓ ନିଜେ ପିଲାମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବସି ଅଧା ଓ ଚଉଠର ଧାରଣା ଦେବାକୁ ଯାଇ 'ପିଠାକଳି' ଗଳ୍ପଟି ଶୁଣାନ୍ତୁ ।
- ଶିକ୍ଷକ ଓ ପିଲାମାନେ ପରିବେଶରୁ ବିଭିନ୍ନ ଫଳ ଯଥା- ଲେମ୍ବୁ,ପିଆଜ, କମଳା, ପିଜୁଳି, ଏବଂ ବିଭିନ୍ନ ପତ୍ର ଯଥା-ବର, ଅଶ୍ୱତଥ୍, ଅଗସ୍ତୀ, ପାନ ଆଦି ସଂଗ୍ରହ କରି ଆଣନ୍ତୁ ।

କାର୍ଯ୍ୟ

- ପୁଅଝିଅ ସମାନ ଚିତ୍ରରେ ପିଲାମାନେ କ'ଣ କ'ଣ ଦେଖୁଛନ୍ତି ଜଣ ଜଣ କରି ସମସ୍ତେ ଗୋଟିଏ ଲେଖାଏଁ ବାକ୍ୟ କହନ୍ତୁ ।
- ସବୁ ପିଲା କହି ସାରିବା ପରେ ଶିକ୍ଷକ ପିଲାମାନଙ୍କ ଠାରୁ ନିମ୍ନ ପ୍ରଶ୍ନ ଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ତର ଆଦାୟ କରନ୍ତୁ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ପିଲା ଯେପରି ଉତ୍ତର ଦେବାପାଇଁ ସକ୍ଷମ ହେବେ ସେଥିପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟି ଦିଅନ୍ତୁ ।
- ମୟୂର ପାଖରେ କେତୋଟି ସେଓ ଥିଲା ?
- ମା, ପୁଅ ଝିଅ ଦୁହିଁଙ୍କୁ ସେଓଟିକୁ କିପରି ଖାଇବାକୁ ଦେଲା ?
- ପୁଅ କେତେ ଖାଇଲା ।
- ଝିଅ କେତେ ଖାଇଲା
- ପାଠ୍ୟ ପୁସ୍ତକ କାର୍ଯ୍ୟବଳୀରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ବସ୍ତୁଗୁଡ଼ିକର ଅଧା ଓ ଚଉଠକୁ ରଙ୍ଗ ଦିଅନ୍ତୁ ।

ଉପକରଣ ସେଓ .

ଆମେ ଜାଣିବା

ଗୋଟିଏ ଜିନିଷକୁ ଭାଗ କରିବା ସମୟରେ ଭଗ୍ନାଂଶର ଆବଶ୍ୟକତା ପଡ଼େ ।

- ଭାଗ କରିବା ସମୟରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଭାଗ ସମାନ ହେବା ଦରକାର ।

କାର୍ଯ୍ୟ

- ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଦଳରେ ବସାଇ ପ୍ରତି ଦଳକୁ ଲେମ୍ବୁ, ପିଆଜ, ପିଜୁଳି, କମଳା ଓ ବର ଅଶ୍ୱତ୍ଥ, ପାନ ପତ୍ର ଦେଇ, ଅଧା, ଚଉଠ କରିବାକୁ କୁହାଯିବ ।
- ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଦଳରେ ଭାଗ କରି ବସାଇ ଦିଆଯିବ ।
- ଚାରିକୋଣିଆ ଗୋଲାକାର କାଗଜର ଅଧା ଓ ଚଉଠ ଭାଗକୁ ଗାର ପକାଇ ଚିହ୍ନଟ କରନ୍ତୁ ।
- ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଗୋଲାକାର ଚାରିକୋଣିଆ କାଗଜ ଅଧା ଓ ଚଉଠ ଭାବରେ କଟାଯାଇ ଦିଆଯିବ । ସେମାନେ ସେଇ ଅଂଶକୁ ଯୋଡ଼ି ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ ଚିତ୍ର କରି ଦେଖାନ୍ତୁ ।
- ପିଲାମାନେ କାଗଜର କାର୍ଡ଼ବୋର୍ଡ଼ ଚିରି ବା କାଟି ଅଧା ଓ ଚଉଠ ଆକାରର କରି ଧାରଣାକୁ ଦୃଢ଼ୀଭୂତ କରାନ୍ତୁ ।

ଉପକରଣ

ଲେମ୍ବୁ, ପିଆଜ, ପିଜୁଳି, କମଳା, ବରପତ୍ର, ଅଶ୍ୱତ୍ଥ ପତ୍ର, ପାନ ପତ୍ର, ଗୋଲ ଓ ଚାରିକଣିଆ କାଗଜ ବା ଡ୍ରଇଂସିଟ୍, କାର୍ଡ଼ବୋର୍ଡ଼, କଇଁଚି, ଛୁରୀ,ରଙ୍ଗ , ତୂଳୀ

ପ୍ରକଳ୍ପ କାର୍ଯ୍ୟ

ପିଲାମାନଙ୍କୁ କମଳା, ସେଓ, ପିଜୁଳି ଓ ଅମୃତଭଣ୍ଡାର ଚିତ୍ର ଅଙ୍କନ କରିବାକୁ କୁହାଯିବ ଏବଂ ସେ ଫଳ ଗୁଡ଼ିକର ଅଧା ଅଂଶକୁ ରଙ୍ଗ କରି ଆଣିବା ପାଇଁ କୁହାଯିବ ।

ବାର୍ଷିକ ପରୀକ୍ଷା

ଗଣିତରେ ନ୍ୟୂନତମ ଶିକ୍ଷଣ ସ୍ତର (ଦ୍ୱିତୀୟ ଶ୍ରେଣୀ)

କ୍ର. ନଂ.	ପ୍ରସଙ୍ଗ	କ୍ରମାଙ୍କ	ଦକ୍ଷତା
୧.	ପୂର୍ଣ୍ଣସଂଖ୍ୟା ଓ ସଂଖ୍ୟା ସୂଚକଗୁଡ଼ିକୁ ବୁଝିବା ।	୧.୨.୧	ଦୁଇ ଅଙ୍କବିଶିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟାର ସ୍ଥାନୀୟମାନ ବୁଝିବେ । ୨୧ ରୁ ୯୯ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସଂଖ୍ୟାକୁ ଦଶକ ଓ ଏକକରେ ବିସ୍ତାରିତଭାବେ ପ୍ରକାଶ କରିବେ ଏବଂ ଏହି ବିସ୍ତାରିତ ଆକାରକୁ ଦୁଇ ଅଙ୍କବିଶିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟାଭାବେ ପ୍ରକାଶ କରିବେ ।
		୧.୨.୨	ଦୁଇ ଅଙ୍କବିଶିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟାର ସ୍ଥାନୀୟମାନ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବେ ।
		୧.୨.୩	ପ୍ରଥମ, ଦ୍ୱିତୀୟ, ତୃତୀୟ ଭଳି ପ୍ରଥମରୁ ଦଶମ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପୂରଣବାଚକ ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ ବୁଝିବେ ।
		୧.୨.୪	ଦୁଇ ଦୁଇଟି, ପାଞ୍ଚ ପାଞ୍ଚଟି ବା ଦଶ ଦଶଟି କରି ଗଣି ଗୋଟିଏ ସେଟ୍‌ରେ ଥିବା ମୋଟ ବସ୍ତୁ ସଂଖ୍ୟା ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବେ । (ସେଟ୍‌ରେ ମୋଟ ବସ୍ତୁ ସଂଖ୍ୟା ୧୦୦ରୁ ଅଧିକ ହେବ ନାହିଁ ।)
୨.	ପୂର୍ଣ୍ଣସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକର ଯୋଗ, ବିୟୋଗ, ଗୁଣନ ଓ ଭାଗ କରିବା ।	୨.୨.୧	ଦୁଇଟି ବା ତିନୋଟି ଦୁଇ ଅଙ୍କ ଓ ଏକ ଅଙ୍କ ବା କେବଳ ଦୁଇ ଅଙ୍କବିଶିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ ଯୋଗ କରିବେ, ଯେପରିକି ଯୋଗଫଳ ୯୯ରୁ ଅଧିକ ନ ହୁଏ । (ଏକକ ଘରୁ ସଂଖ୍ୟା ନ ନେଇ ବା ନେଇ)
		୨.୨.୨	ଦକ୍ଷତା ୨.୨.୧ ଦ୍ୱାରା ଏକ ସୋପାନରେ ସମାଧାନ ହେଲାଭଳି ଦୈନନ୍ଦିନ ଜୀବନର ସମସ୍ୟା ସମାଧାନ କରିବେ ।
		୨.୨.୩	'୦' ରୁ ୧୮ ମଧ୍ୟରେ ଦୁଇଟି ସଂଖ୍ୟାକୁ ମୌଖିକଭାବେ ଯୋଗ କରିବେ, ଯେପରିକି ଯୋଗଫଳ ୧୮ରୁ ଅଧିକ ନ ହୁଏ ।
		୨.୨.୪	ଦଶକ ଘରୁ ସଂଖ୍ୟା ଧାର ନକରି ବା ଧାର କରି ଦୁଇ ଅଙ୍କବିଶିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟାମାନଙ୍କର ବିୟୋଗ କରିବେ ।
		୨.୨.୫	ଦକ୍ଷତା ୨.୨.୪ ଦ୍ୱାରା ଏକ ସୋପାନରେ ସମାହିତ ହେବାଭଳି ଦୈନନ୍ଦିନ ଜୀବନର ସମସ୍ୟା ସମାଧାନ କରିବେ ।
		୨.୨.୬	୧୮ ମଧ୍ୟରେ ଦୁଇଟି ସଂଖ୍ୟା ମୌଖିକଭାବେ ବିୟୋଗ କରିବେ ।
		୨.୨.୭	୨,୩,୪,୫,୧୦ ଓ ୧କୁ ଗୁଣନୀୟକଭାବେ ନେଇ ଗୁଣନକୁ ଏକ ସଂଖ୍ୟାର ବାରମ୍ବାର ଯୋଗରୂପେ ବୁଝିବେ ।

କ୍ର. ନଂ.	ପ୍ରସଙ୍ଗ		ଦକ୍ଷତା
		୨.୨.୮	ଗୁଣନ ଚିହ୍ନ (×) କୁ ଚିହ୍ନିବେ ଓ ବ୍ୟବହାର କରିବେ ।
		୨.୨.୯	୧,୨,୩,୪,୫ ଏବଂ ୧୦ ର ଗୁଣନଖନ୍ଦାଗୁଡ଼ିକ ଲେଖିବେ ଓ ମନେରଖିବେ ।
		୨.୨.୧୦	୧,୨,୩,୪,୫ ଏବଂ ୧୦ ର ଗୁଣନଖନ୍ଦାଗୁଡ଼ିକୁ ବ୍ୟବହାର କରି ଏକ ସୋପାନରେ ସମାହିତ ହେଉଥିବା ଦୈନନ୍ଦିନ ଜୀବନର ସମସ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ ସମାଧାନ କରିବେ । (କୌଣସି ଉତ୍ପାଦକ ବା ଗୁଣନୀୟକ ୧୦ରୁ ଅଧିକ ହେଉ ନ ଥିବ ।)
		୨.୨.୧୧	ଅଧା ଓ ଚଉଠର ଧାରଣା ଲାଭ କରିବେ ।
୩.	ଟଙ୍କା ପଇସା (ମୁଦ୍ରା), ଦୈର୍ଘ୍ୟ, ବସ୍ତୁତ୍ୱ (ଓଜନ, ଧାରକତ୍ୱ) ସମୟ ଓ କ୍ଷେତ୍ରଫଳର ଏକକ ଗୁଡ଼ିକୁ ବ୍ୟବହାର କରି ତତ୍ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଦୈନନ୍ଦିନ ଜୀବନର ସରଳ ସମସ୍ୟାଗୁଡ଼ିକର ସମାଧାନ କରିବା ।	୩.୨.୧	ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ବାସ୍ତବ ଅଥବା ଖେଳନା ମୁଦ୍ରା ମିଶାଇ ଏକ ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହିସାବ କରିବେ ।
		୩.୨.୨	ମୁଦ୍ରାମାନଙ୍କର ମୂଲ୍ୟର ଯୋଗଫଳ ବା ବିୟୋଗଫଳ ଏକ ଟଙ୍କା ମଧ୍ୟରେ ସୀମିତ ରଖି ଦୈନନ୍ଦିନ ଜୀବନର ସମସ୍ୟା ସମାଧାନ କରିବେ ।
		୩.୨.୩	୫ ପଇସା ଓ ୧୦ ପଇସାର ଗୁଣିତକମାନଙ୍କୁ ବ୍ୟବହାର କରି ଏକ ଟଙ୍କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହିସାବ କରି ଦୈନନ୍ଦିନ ଜୀବନର ସମସ୍ୟା ଗୁଡ଼ିକର ମୌଖିକ ସମାଧାନ କରିବେ ।
	ଦୈର୍ଘ୍ୟ	୩.୨.୪	ନିଜ ନିକଟ ପରିବେଶରେ ଥିବା ବସ୍ତୁଗୁଡ଼ିକର ଦୈର୍ଘ୍ୟ ମାପିବାପାଇଁ ଅଣମାନକ ଏକକ ଯଥା- ହାତ, ମଣିଷ ପାଦ, ବାଡ଼ି ଇତ୍ୟାଦି ବ୍ୟବହାର କରିବେ ।
	ବସ୍ତୁତ୍ୱ(ଓଜନ)	୩.୨.୫	ପଥରଖଣ୍ଡ ଓ ଗୋଲିପରି ଅଣମାନକ ଏକକ ନେଇ ଖେଳନା ତରାଜୁ ସାହାଯ୍ୟରେ ନିକଟ ପରିବେଶର ବସ୍ତୁମାନଙ୍କର ବସ୍ତୁତ୍ୱ ବା ଓଜନ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବେ ।
	ଧାରକତ୍ୱ	୩.୨.୬	କପ୍, ଗ୍ଲାସ୍ ଓ ବୋତଲ ଭଳି ଅଣମାନକ ଏକକ ସାହାଯ୍ୟରେ ଧାରକତ୍ୱ ମାପିବେ ।
	ସମୟ	୩.୨.୭	ଦିନ ଓ ସପ୍ତାହ ମଧ୍ୟରେ, ସପ୍ତାହ ଓ ମାସ ମଧ୍ୟରେ ଏବଂ ମାସ ଓ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ସମ୍ପର୍କ ଜାଣିବେ ।
		୩.୨.୮	ମାସ ଗୁଡ଼ିକର କ୍ରମିକ ନାମ ଜାଣିବେ ।

କ୍ର. ନଂ.	ପ୍ରସଙ୍ଗ		ଦକ୍ଷତା
୪.	ଜ୍ୟାମିତିକ ଆକାର ଓ ସ୍ଥାନ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ସମ୍ପର୍କ ବୁଝିବା ।	୪.୨.୧	କେବଳ ସମତଳବିଶିଷ୍ଟ, କେବଳ ବକ୍ରତଳବିଶିଷ୍ଟ ଓ ଉଭୟ ସମତଳ ଓ ବକ୍ରତଳ ବିଶିଷ୍ଟ ବସ୍ତୁଗୁଡ଼ିକର ନାମ କହିବେ ।
		୪.୨.୨	ସରଳରୈଖିକ ଧାର ବା ବକ୍ରଧାର ଥିବା ବସ୍ତୁଗୁଡ଼ିକୁ ବ୍ୟବହାର କରି ସାମତଳିକ ଚିତ୍ର ଯଥା- ଆୟତଚିତ୍ର, ତ୍ରିଭୁଜ ଓ ବୃତ୍ତ ଅଙ୍କନ କରିବେ ।
		୪.୨.୩	ନିଜ ପରିବେଶରେ ଥିବା ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର କଠିନ ବସ୍ତୁଗୁଡ଼ିକୁ ଆକାର ଅନୁସାରେ ଚିହ୍ନିବେ ଓ ବିଭାଗୀକରଣ କରିବେ । (ଏହି ବସ୍ତୁଗୁଡ଼ିକର ଜ୍ୟାମିତିକ ନାମକରଣ ନ କରି)

ଗଣିତ ଖେଳ (ଦ୍ୱିତୀୟ ଗଣିତ)

କ୍ର.ନଂ.	ପ୍ରସଙ୍ଗ	ଦକ୍ଷତା	ପିରିୟଡ଼୍
୧.	ପାଠ ସବୁଠୁ ମିଠା	◆ ଦୁଇ ଦୁଇଟି, ପାଞ୍ଚ ପାଞ୍ଚଟି, ଦଶ ଦଶଟି କରି ଗଣିବେ ଗୋଟିଏ ସେଟ୍‌ରେ ମୋଟ୍ ବସ୍ତୁ ସଂଖ୍ୟା ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବେ । (ସେଟ୍‌ରେ ମୋଟ ବସ୍ତୁ ସଂଖ୍ୟା ୧୦୦ରୁ ଅଧିକ ହେବନାହିଁ ।)	୧୨
୨.	ମାଙ୍କଡ଼ ହେଲା ଘୋଡ଼ା	◆ ଦୁଇ ଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟାର ସ୍ଥାନୀୟମାନ ବୁଝିବେ ୨୧ରୁ ୯୯ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସଂଖ୍ୟା ଦଶକ ଓ ଏକକରେ ବିସ୍ତାରିତ ଭାବେ ପ୍ରକାଶ କରିବେ ଏବଂ ବିସ୍ତାରିତ ଆକାରକୁ ଦୁଇ ଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟା ଭାବେ ପ୍ରକାଶ କରିବେ ।	୧୪
୩.	ଗଣିତର ମଜା	◆ ଦୁଇ ଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟାର ସ୍ଥାନୀୟମାନ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବେ ।	
୪.	ଦୌଡ଼ ପ୍ରତିଯୋଗିତା	◆ ପ୍ରଥମ, ଦ୍ୱିତୀୟ ଓ ତୃତୀୟ ଭଳି ପ୍ରଥମରୁ ଦଶମ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପୂରଣ ବାଚକ ସଂଖ୍ୟା ଗୁଡ଼ିକୁ ବୁଝିବେ ।	୧୪
୫.	ଆଖି ଡାକ୍ତର ବାଦୁଡ଼ି	◆ ଦୁଇଟି ବା ତିନିଟି ଦୁଇ ଅଙ୍କ ଓ ଏକ ଅଙ୍କ ବା କେବଳ ଦୁଇ ଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟା ଗୁଡ଼ିକୁ ଯୋଗ କରିବେ ଯେପରିକି ଯୋଗଫଳ ୯୯ରୁ ଅଧିକ ନହୁଏ(ଏକକ ଘରୁ ସଂଖ୍ୟା ନନେଇ ବା ନେଇ) ◆ ପୂର୍ବ ଦକ୍ଷତା ଦ୍ୱାରା ଏକ ସୋପାନରେ ସମାଧାନ ହେଲା ଭଳି ଦୈନନ୍ଦିନ ଜୀବନରେ ସମସ୍ୟା ସମାଧାନ କରିବେ ।	୩୦
୬.	ଥିଲା- ଗଲା= ରହିଲା	◆ ଦଶକ ଘରୁ ସଂଖ୍ୟା ଧାର ନକରି ବା ଧାର କରି ଦୁଇ ଅଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟା ମାନଙ୍କର ବିୟୋଗ କରିବେ । ◆ ପୂର୍ବ ଦକ୍ଷତା ଦ୍ୱାରା ଏକ ସୋପାନରେ ସମାହିତ ହେଲା ଭଳି ଦୈନନ୍ଦିନ ଜୀବନର ସମସ୍ୟା ସମାଧାନ କରିବେ ଓ ୧୮ ମଧ୍ୟରେ ମୌଖିକ ଭାବେ ସଂଖ୍ୟାର ବିୟୋଗ କରିବେ ।	୨୬

କ୍ର. ନଂ.	ପ୍ରସଙ୍ଗ	ଦକ୍ଷତା	ପିରିୟଡ୍
୭.	ସୁନା ପିଲା	◆ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ବାସ୍ତବ ଅଥବା ଖେଳଣା ମୁଦ୍ରା ମିଶାଇ ଏକ ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହିସାବ କରିବେ । ◆ ମୁଦ୍ରା ମାନଙ୍କର ମୂଲ୍ୟର ଯୋଗଫଳ ବା ବିୟୋଗଫଳ ଏକ ଟଙ୍କା ମଧରେ ସୀମିତ ନରଖି ଦୈନନ୍ଦିନ ଜୀବନର ସମସ୍ୟା ସମାଧାନ କରିବେ । ◆ ପାଞ୍ଚ ପଇସା ଓ ଦଶ ପଇସାର ଗୁଣିତକ ମାନଙ୍କୁ ବ୍ୟବହାର କରି ଏକ ଟଙ୍କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହିସାବ କରି ଦୈନନ୍ଦିନ ଜୀବନର ସମସ୍ୟା ଗୁଡ଼ିକର ମୌଖିକ ସମାଧାନ କରିବେ ।	୧୪
୮.	କୁନା ନୂଆ କଥା ଜାଣିଲା	◆ ୨, ୩, ୪, ୫, ୧୦ ଓ ୧କୁ ଗୁଣନୀୟକ ଭାବେ ନେଇ ଗୁଣନକୁ ଏକ ସଂଖ୍ୟାର ବାରମ୍ବାର ଯୋଗ ରୂପେ ବୁଝିବେ । ଗୁଣନ ଚିହ୍ନ (X)କୁ ଚିହ୍ନିବେ ଓ ବ୍ୟବହାର ହେବେ । ୧,୨,୩,୪,୫ ଏବଂ ୧୦ର ଗୁଣନ ଖନ୍ଦା ଗୁଡ଼ିକ ଲେଖିବେ ଓ ମନରଖିବେ । ୧,୨,୩,୪,୫ ଏବଂ ୧୦ର ଗୁଣନ ଖନ୍ଦା ଗୁଡ଼ିକୁ ବ୍ୟବହାର କରି ଏକ ସୋପାନରେ ସମାହିତ ହେଉଥିବା ଦୈନନ୍ଦିନ ଜୀବନର ସମସ୍ୟାକୁ ସମାଧାନ କରିବେ । (କୌଣସି ଉତ୍ପାଦକ ବା ଗୁଣନୀୟକ ୧୦ରୁ ଅଧିକ ହେଉ ନଥିବ ।)	୩୮
୯.	ରିଙ୍କୁ ଆଗ ମାପିଲା	◆ ନିଜ ନିକଟ ପରିବେଶରେ ଥିବା ବସ୍ତୁ ଓ ସ୍ଥାନ ଗୁଡ଼ିକର ଦୈର୍ଘ୍ୟ ମାପିବା ପାଇଁ ଅଣମାନକ ଏକକ ଯଥା -ହାତ, ପାଦ, ବାଡ଼ି ଇତ୍ୟାଦି ବ୍ୟବହାର କରିବେ ।	୧୦
୧୦.	କାହା ପାଇଁ କେତେ	◆ କପ୍, ଗ୍ଲାସ, ବୋତଲ ଭଳି ଅଣମାନକ ଏକକ ସାହାଯ୍ୟରେ ଧାରକତ୍ୱ ମାପିବେ ।	୧୦
୧୧.	ଗୋପାଳ ଦୋକାନୀ ହେଲା	◆ ପଥର ଖଣ୍ଡ ଓ ଗୋଲି ପରି ଅଣମାନକ ଏକକ ନେଇ ଖେଳଣା ତରାଜୁ ସାହାଯ୍ୟରେ ନିକଟ ପରିବେଶର ବସ୍ତୁ ମାନଙ୍କର ବସ୍ତୁତ୍ୱ ବା ଓଜନ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବା ।	୧୦
୧୨.	ଚକା ଚକା ଭଉଁରୀ	◆ ଦିନ ଓ ସପ୍ତାହ ମଧ୍ୟରେ, ସପ୍ତାହ ଓ ମାସ ମଧରେ ଏବଂ ମାସ ଓ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ସଂପର୍କ ଜାଣିବେ । ମାସ ଗୁଡ଼ିକର କ୍ରମିକ ନାମ ଜାଣିବେ ।	୧୦
୧୩.	କହି ଦେଉଥାଇ ପରକୁ	◆ କେବଳ ସମତଳ ବିଶିଷ୍ଟ, କେବଳ ବକ୍ରତଳ ବିଶିଷ୍ଟ ଓ ଉଭୟ ସମତଳ ଓ ବକ୍ରତଳ ବିଶିଷ୍ଟ ବସ୍ତୁ ଗୁଡ଼ିକର ନାମ ଚିହ୍ନିବେ ଓ କହିବେ ।	୦୮

କ୍ର .ନଂ.	ପ୍ରସଙ୍ଗ	ଦକ୍ଷତା	ପିରିୟଡ୍
୧୪.	ନାଁ ଦେବି କ'ଣ	◆ ସରଳ ରୈଖିକ ଧାର ବା ବକ୍ରଧାର ଥିବା ବସ୍ତୁ ଗୁଡ଼ିକୁ ବ୍ୟବହାର କରି ସାମତଳିକ ଚିତ୍ର ଯଥା- ଆୟତଚିତ୍ର, ତ୍ରିଭୁଜ ଓ ବୃତ୍ତ ଅଙ୍କନ କରିବେ। ନିଜର ପରିବେଶରେ ଥିବା ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର କଠିନ ବସ୍ତୁ ଗୁଡ଼ିକୁ ଆକାର ଅନୁସାରେ ଚିହ୍ନିବେ ଓ ବିଭାଗୀକରଣ କରିବେ (ଏହି ବସ୍ତୁ ଗୁଡ଼ିକର ଜ୍ୟାମିତିକ ନାମକରଣ ନକରି)	୦୮
୧୫.	ପୁଅ ଝିଅ ସମାନ	◆ ଅଧା ଓ ଚଉଠର ଧାରଣା ପାଇବେ ।	୦୭

ଦ୍ୱିତୀୟ ଶ୍ରେଣୀ (ଗଣିତ ଖେଳ)

ମାସ	ସପ୍ତାହ	ପ୍ରସଙ୍ଗ	ପିରିୟଡ୍
ଜୁନ୍	୪	ପୂର୍ବ ପାଠର ଆଲୋଚନା (୪)	୪
ଜୁଲାଇ	୧	ପାଠ ସବୁଠୁ ମିଠା (୬)	୬
	୨	ପାଠ ସବୁଠୁ ମିଠା (୬) ମାଙ୍କଡ଼ ହେଲା ଘୋଡ଼ା (୨)	୮
	୩	ମାଙ୍କଡ଼ ହେଲା ଘୋଡ଼ା (୬)	୬
	୪	ଗଣିତର ମଜା (୬) ପ୍ରଥମ ଏକକ ପରୀକ୍ଷଣ	୬
ଅଗଷ୍ଟ	୧	ଦୌଡ଼ ପ୍ରତିଯୋଗିତା (୬)	୬
	୨	ଦୌଡ଼ ପ୍ରତିଯୋଗିତା (୬)	୬
	୩	ଦୌଡ଼ ପ୍ରତିଯୋଗିତା (୨) ଆଖି ଡାକ୍ତର ବାଦୁଡ଼ି (୪)	୬
	୪	ଆଖି ଡାକ୍ତର ବାଦୁଡ଼ି (୬)	୬
ସେପ୍ଟେମ୍ବର	୧	ଆଖି ଡାକ୍ତର ବାଦୁଡ଼ି (୬) ଦ୍ୱିତୀୟ ଏକକ ପରୀକ୍ଷଣ	୬
	୨	ଆଖି ଡାକ୍ତର ବାଦୁଡ଼ି (୮)	୮
	୩	ଆଖି ଡାକ୍ତର ବାଦୁଡ଼ି (୬)	୬
	୪	ଥିଲା - ଗଲା = ରହିଲା (୬)	୬

ମାସ	ସପ୍ତାହ	ପ୍ରସଙ୍ଗ	ପିରିୟଡ୍
ଅକ୍ଟୋବର	୧	ଥିଲା - ଗଲା = ରହିଲା (୬)	୬
	୨	ଥିଲା - ଗଲା = ରହିଲା (୮)	୮
	୩	ଥିଲା - ଗଲା = ରହିଲା (୬) ତୃତୀୟ ଏକକ ପରୀକ୍ଷଣ	୬
	୪	ଦଶହରା ଛୁଟି	
ନଭେମ୍ବର	୧	ସୁନା ପିଲା (୬)	୬
	୨	ସୁନା ପିଲା (୬)	୬
	୩	ସୁନା ପିଲା (୨) ପୁନରାବୃତ୍ତି (୪)	୬
	୪	ଷାଣ୍ମାସିକ ପରୀକ୍ଷା	
ଡିସେମ୍ବର	୧	କୁନା ନୂଆ କଥା ଜାଣିଲା (୬)	୬
	୨	କୁନା ନୂଆ କଥା ଜାଣିଲା (୫)	୫
	୩	କୁନା ନୂଆ କଥା ଜାଣିଲା (୩)	୩
	୪	ଧାନକଟା ଛୁଟି	
ଜାନୁଆରୀ	୧	କୁନା ନୂଆ କଥା ଜାଣିଲା (୬)	୬
	୨	କୁନା ନୂଆ କଥା ଜାଣିଲା (୬) ଚତୁର୍ଥ ଏକକ ପରୀକ୍ଷଣ	୬
	୩	କୁନା ନୂଆ କଥା ଜାଣିଲା (୬)	୬
	୪	କୁନା ନୂଆ କଥା ଜାଣିଲା (୬)	୬

ମାସ	ସପ୍ତାହ	ପ୍ରସଙ୍ଗ	ପିରିୟଡ୍
ଫେବୃଆରୀ	୧	ରିଙ୍କୁ ଆଗ ମାପିଲା (୮)	୮
	୨	ରିଙ୍କୁ ଆଗ ମାପିଲା (୨) କାହା ପାଇଁ କେତେ (୪) ପଞ୍ଚମ ଏକକ ପରୀକ୍ଷଣ	୬
	୩	କାହା ପାଇଁ କେତେ (୬)	୬
	୪	ଗୋପାଳ ଦୋକାନୀ ହେଲା (୬)	୬
ମାର୍ଚ୍ଚ	୧	ଗୋପାଳ ଦୋକାନୀ ହେଲା (୪) ଚକା ଚକା ଭଉଁରୀ (୪)	୮
	୨	ଚକା ଚକା ଭଉଁରୀ (୬) ଷଷ୍ଠ ଏକକ ପରୀକ୍ଷଣ	୬
	୩	କହି ଦେଉଥାଇ ପରକୁ (୮)	୮
	୪	ନାଁ ଦେବି କ'ଣ (୫)	୫
ଏପ୍ରିଲ୍	୧	ନାଁ ଦେବି କ'ଣ (୩) ପୁଅ ଝିଅ ସମାନ (୨)	୫
	୨	ପୁଅ ଝିଅ ସମାନ (୫)	୫
	୩	ପୁନରାବୃତ୍ତି (୫)	୫
	୪	ବାର୍ଷିକ ପରୀକ୍ଷା	
ମଇ		ବାର୍ଷିକ ପରୀକ୍ଷା ପ୍ରଶ୍ନ ପତ୍ରର ପୁନରାଲୋଚନା	

DPEP
ଜିଲ୍ଲା ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ
DISTRICT PRIMARY EDUCATION PROGRAMME

